

DUHOVNO ŽIVLJENJE

XVIII.

SVETO LETO 1950

JULIJ

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

da bolj jasno ne more, da duhovništvo, milo rečeno, zgublja na ugledu v družbi?

Poglejte v javno življenje! Svoje dni so se v njem blestela imena duhovnikov. Danes se ne odlikuje v javnem življenju skoro noben duhovnik. V meddržavnem življenju, v diplomatskem svetu, v zbornicah in senatih skoro nič več ne zastopajo svojih narodov duhovniki. V prejšnjih časih je bila stvar čisto drugačna.

Poglejmo v znanstveno delovanje in umetniško ustvarjanje! So bili časi, ko so bili tu duhovniki vodilni. O današnjih duhovnikih ne bo tega nihče več trdil.

Šolstvo je bilo v prejšnjih stoletjih skoro vse v rokah duhovnikov, redovnikov in redovnic. Danes je le še malo verskih šol.

V bolnišnicah so svoj čas delovale samo redovnice, danes jim že močno konkurirajo svetne bolničarke. Ni daleč dan, ko bodo iz javnih bolnišnic odslovili redovnice popolnoma. Ponekod so jih že.

POMEN DUHOVNIŠTVA IN

Danes se splešno sodi, da duhovništvo in redovništvo zgublja na svojem ugledu in pomenu. Sicer zgublja, pravijo, že nekaj stoletij sem. So dežele, kjer je zdrknil duhovnik v družabni listvi na zadnji klin, ponekod pa sploh v družbi nima več mesta. Če se pojavi v javnem lokalu, v vlaku ali avtobusu, se ga vse izogiblje. Poleg njega zlepa ne sede nihče. Če pa pride še redovnik v svojem značilnem redovniškem oblačilu ali redovnica v svojem nenavadnem pokrivalu in predolgem krilu, postane nekaterim kar slabo. To se godi v "katehiziranih" deželah, kjer se je pred več ali manj desetletji vse krivilo pred "prečastitimi" in laskalo "častitam". Ali ne dokazuje to jasno,

Podobno velja o drugih karitativnih ustanovah in vzgojnih zavodih. Povsod stopa na mesto duhovništva in redovništva svetni človek. Vse take ustanove se laizirajo, kolikor so še stale pod cerkvenim vplivom. Za duhovnike in redovnike je v njih vsak dan manj prostora. Prišel bo dan, ko ne bo v njih več opravka za nje. Pred vrata pa se bo postavil napis: nezaposlenim vstop prepovedan. A tudi tam, kjer uprave še trpe redovnice po bolnišnicah in drugih javnih zavodih, so redovnice samo za najnižja dela, k večjem še za policijsko nadziranje, da se preveč ne krade in ne vara. O kakšnem ugledu, kot so ga imele v prejšnjih časih, ni več govora. Svetni bolničarki se plača 400 pesov na mesec, redovnici, zato ker je redovnica, za isto delo 150, če ne celo samo 100 ali še manj. Lep pomen in ugled!

Celo pri apostolskem delu se danes bolj naglaša laiški apostolat kot duhovniški. Tu in tam se je že slišala beseda, da je uspeh pri pokristjanjevanju razkristjanjenih množic bolj odvisen od dela laikov kot od dela duhovništva in redovništva.

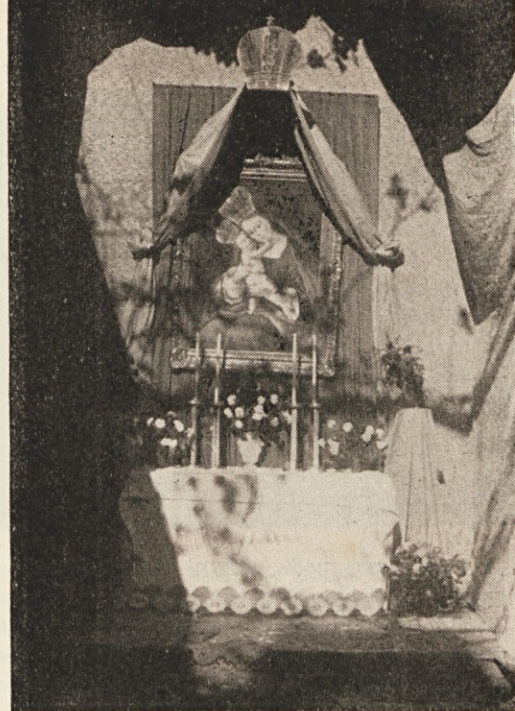
Ali naj še naštevamo zglede, kako duhovništvo in redovništvo v svetu čim dalje bolj zgublja na ugledu? Zdi se, da bi bilo odveč. A tudi v primeru, da bi zgornji zglede ne bili splošni, stoji, da duhovništvo in redovništvo

štvo zgubljata položaje, ki sta jih v prejšnjem času zavzemala v človeški družbi.

Kakšen pomen imata torej še danes in kakšnega bosta imela v bodočnosti? Ali nima nemara prav, kdor sočutno, a z glavo zmajujoč gleda mlade ljudi, ki se v tem času še odločajo za duhovniški ali redovniški poklic? Ali ni škoda takih mladih ljudi? Ali ni udarec, da ne rečem sramota, za dobro ali "boljšo" družino, če sin hoče postati duhovnik ali hči oditi v samostan?

Kakšen je torej pomen duhovništva in redovništva v Cerkvi in svetu danes, o tem naj bi govoril pričujoči članek. Ker je razlog za duhovništvo drug, kot razlog za redovništvo, bo članek razdeljen v dva oddelka; v prvem bo govor o duhovništvu, v drugem pa o redovništvu. Obravnavali bomo stvar seveda le v glavnih točkah in kar se da na kratko. O njej bi se mogle pisati debele knjige.

REDOVNIŠTVA V CERKVI

POMEN DUHOVNIŠTVA

Govorjenje o pomenu duhovništva predpostavlja vero v osebnega Boga in organizirano religijo. Če BOGA NI, JE DUHOVNIŠTVO NESMISEL. Če je vera v Boga le opij, s katerim posedujoči sloji mamijo proletarce, je duhovništvo, ki oznanjuje vero v osebnega Boga, škodljivce delovnega ljudstva. Zato ga je treba odpraviti. Razlogi taktike pa naročajo, da se odpravlja postopoma, ker so praznoverni nazori o Bogu in duhovništvu v ljudstvu zaradi tisočletne tradicije močno zakoreninjeni. Tako uči komunistični nazor in ravna boljševiška praksa.

Duhovništvo predpostavlja, da je vera v Boga socialno organizirana, predpostavlja torej veroizpoved, religijo. V naravnih religijah je opravljal duhovniško službo včasih poglavar, družinski, plemenski, narodni, včasih pa za to posebej določeni duhovnik ali duhovniški stan.

Ideja katoliškega duhovništva pa vrh tega predpostavlja, DA JE BIL JEZUS KRISTUS DUHOVNIK. Katoliško duhovništvo raste iz Kristusove duhovniške funkcije. Če Kristus ni bil duhovnik, pade vse, kar odlikuje katoliško duhovništvo. V najboljšem primeru bi brez Kristusove duhovniške funkcije zdrknilo katoliško duhovništvo na raven nekonsekriranih oznanjevalcev Kristusovega evangelija,

kakor jih poznajo na primer protestanti, in na položaj duhovnikov samozvancev. Opira se namreč zamisel katoliškega duhovništva na Kristusove besede: "TO DELAJTE V MOJ SPOMIN" (Lk 22, 19), ki jih je izgovoril Kristus apostolom, ko je pri zadnji večerji spremenil kruh v svoje Telo, "ki se za vas daje," in vino v kri, "ki se za vas prelija," kot je rekel, in se je to telo za nas res dalo in kri res prelila v krvavi daritvi na križu prihodnji dan. Evharistija, daritev sv. maše, ki jo po tem naročilu opravljajo katoliški duhovniki, je ponavljanje Kristusove daritve na križu.

Apostol Pavel v pismu Hebrejcem opisuje Kristusa duhovnika. V začetku petega poglav-

ja tega pisma poda najprej opis jud. starozaveznega duhovništva, ki je bilo predpoda Kristusa duhovnika. Velja pa ta opis za vsako duhovništvo sploh. Zato si ga oglejmo. Glasi se: **"VSAK VELIKI DUHOVNIK SE JEMLJE IZMED LJUDI IN SE POSTAVLJA ZA LJUDI V TEM, KAR SE NANAŠA NA BOGA, DA DARUJE DARI IN DARITVE ZA GREHE IN MORE IMETI POTRPLJENJE S TISTIMI, KI SO NEVEDNI IN SE MOTIJO, KER JE TUDI SAM OBDAN S SLABOSTJO IN MORA ZARADI NJE KAKOR ZA LJUDSTVO TAKO TUDI ZASE OPAVLJATI DARITVE ZA GREHE, IN NOBEN SI NE PRISVAJA TE ČASTI, AMPAK KLIČE GA BOG KAKOR ARONA"** (5, 1—4).

ŠTIRI BISTVENE LASTNOSTI za duhovništvo našteva apostol v tem besedilu. Te so: a) bistveni značaj, b) glavna naloga, c) moralna pripravljenost in č) božji klic.

a) **BISTVENI ZNAČAJ DUHOVNIŠTVA**, po katerem se duhovništvo razlikuje od vsakega drugega poklica in stanu, je označen v prvem stavku: **"VSAK VELIKI DUHOVNIK SE JEMLJE IZMED LJUDI IN SE POSTAVLJA ZA LJUDI V TEM, KAR SE NANAŠA**

NA BOGA." Duhovnik je srednik med Bogom in človeštvom. Le človek more biti tak srednik, angel ne. Zakaj angel ne pripada človeškemu rodu.

Zato je za duhovnika določen človek, ki ohrani sevele vse slabosti svoje narave.

To naj bi si zapomnili tisti, ki se radi spodtikajo nad duhovnikovimi napakami. Duhovnik ohranja človeško naravo z vemi slabostmi. Če se vsak dan ne bori z njimi, pade globoko kot drugi ljudje, včasih še globlje, ker je njegovo znanje višje kot je znanje drugih ljudi in zato zahteva od njega večjega moralnega napora. **"DUHOVNIK SE JEMLJE IZMED LJUDI."** Zato je predstavnik ljudi pred Bogom, nič več in nič manj. Njegova naloga je biti reprezentant ljudi pred Bogom. **"POSTAVLJA SE ZA LJUDI."** Ne predstavlja pa duhovnik ljudi v vseh rečeh, marveč le **"V TEM, KAR SE NANAŠA NA BOGA."** Duhovnik je predstavnik ljudi v stvareh, ki se nanašajo na Boga. To so duhovne, svete reči.

Duhovnik torej po svojem znanju ni prvenstveno kulturni delavec, ne znanstvenik, umetnik, učitelj v svetnih vedah, predstavnik ljudstva v zemeljskih zadevah, borilec za boljše položaj ali boljše ekonomske pogoje, prav tako ni v službi socialne medicine in higiene. **DUHOVNIK JE MOŽ BOŽJI.**

Postavljen je za predstavnika svojega ljudstva in njegovega voditelja, toda le v stvareh, ki se nanašajo na Boga.

Nekdo iz množice je rekel Kristusu — pri- poveduje sv. Luka —: "Učenik, reci mojemu bratu, naj deli z menoj dediščino. On pa mu je odgovoril: človek, kdo me je postavil za sodnika ali delivca čez vaju" (Lk 10, 13, 14).

b) **GLAVNA DUHOVNIKOVA NALOGA** je povedana z besedami: **DA DARUJE DARI IN DARITVE ZA GREHE.** Duhovnik je posvečeni darovalec. Zato mora biti tam, kjer je duhovnik, tudi daritev in darilni oltar. Glavno svojo funkcijo opravlja duhovnik pred darilnim oltarjem. **DUHOVNIK — DARITEV — OLTAR — ŽRTEV.** To je veličina njegovega zvanja. Spravljati ljudi z Bogom po daritvi.

c) **MORALNA PRIPRAVLJENOST** duhovnika za njegovo visoko poslanstvo je v tem, da ima usmiljenje z drugimi ljudmi, ko se zaveda, da je tudi sam poln greha. **"DA MORE IMETI POTRPLJENJE S TISTIMI, KI SO NEVEDNI IN SE MOTIJO, KER JE TUDI SAM OBDAN S SLABOSTJO IN MORA ZARADI NJE KAKOR ZA LJUDSTVO TAKO TUDI ZASE OPAVLJATI DARITVE ZA**

GREHE. Če bi bil angel duhovnik, bi ne mogel imeti tolikšnega potrpljenja. Gorje ljudem, če bi duhovniki grešiti ne mogli! Bi ne imeli sočutja, ker bi z lastne skušnje ne poznali človeške slabosti. Duhovnik, ki nima potrpljenja s slabostjo ljudi, bije samega sebe v obraz. Zatajuje božjo dobroto, ki je tudi zato postavila za duhovnika grešnega človeka, ga bo mogel imeti usmiljenje s slabostmi drugih ljudi.

č) Duhovnik mora biti končno **ZAKONITO DOLOČEN**, od Boga poklican. **"NOBEDEN SI NE PRISVAJA TE ČASTI, AMPAK KLIČE GA BOG KAKOR ARONA."** Duhovnika samozvanca bi Bog ne sprejel za posrednika. Tak tudi ni zakoniti predstavnik ljudstva v božjih očeh. Bog ga ne prizna. Njegovo opoznahanje pravega duhovnika bi Boga le dražilo, ne pa pomirilo in spravilo z grešnim ljudstvom.

Apostol Pavel nato kaže opisane štiri lastnosti duhovništva na duhovniku Kristusu in dokaže, da je Kristus edini veliki duhovnik Nove zaveze.

Katoliški duhovniki pa so organ tega edinega velikega duhovnika Nove zaveze, Jezusa Kristusa, učlovečenega božjega Sina. Po njih ta edini duhovnik opravlja svojo duhovniško službo.

SLUŽBA KATOLIŠKEGA DUHOVNIKA OBSEGA ŠEST GLAVNIH OPRAVIL. **PRVIČ** duhovnik opravlja, kakor smo rekli, **DARITEV SV. MAŠE** v moči Kristusovega naročila: "to delajte v moj spomin". **DRUGIČ** **ODPUŠČA** pri spovedi v imenu božjem grehe v moči oblasti, ki jo je dal Kristus apostolum in njihovim naslednikom z besedami: "Prejmite Svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katere jim zadržite, so jim zadržani (Jan 20, 23). **TRETIČ** **POSVEČUJE LJUDSTVO** z ostalimi zakramenti in zakramentali. Kristus sam naroča, da naj krščujejo (Mt 28, 19); Apostolska dela nam govore o birmanju (n. pr. Apd 8, 16), sv. Jakob omenja poslednje maziljenje bolnikov (Jak 5, 14). **ČETRTIČ** **DUHOVNIK OZNAČUJE** ljudem Kristusov evangelij, kakor je Kristus naročil: "učite vse narode" (Mt 28, 19). **PETIČ** **VODI LJUDSTVO** na pot zveličanja po božjih zapovedih: "učite jih splošne vse, kar koli sem vam zapovedal". **ŠESTIČ** **OPRAVLJA V IMENU CERKVE**, Kristusovega skrivnostnega telesa, javne molitve.

Vernika spremlja duhovnik kot dužni pastir od rojstva do groba; še po njegovi smrti posreduje zanj z molitvami v imenu Cerkve pri Bogu. Versko občino poučuje v nadnarav-

nih resnicah, jo vodi po poteh krščanskega življenja, posvečuje z zakramenti in zakramentali, v njenem imenu daruje in za njo moli.

To je po svojem bistvu katoliški duhovnik v krščanski družbi. Po teh njegovih opravilih se mora presojeti njegov položaj v krščanskem svetu. Kdor ima živo vero, ne bo dvomil, da je duhovnikova služba pomembna za krščansko življenje, in da je njen pomen bistven.

Sredi krščanskega ljudstva živi katoliški duhovnik po volji Cerkve neoženjen, ker je iz nadnaravnih nagibov izbrani samski stan višji od zakonskega, časten in možen. Z zgle-dom svojega življenja naj bi potrjeval, kar z besedo uči. Iz duhovniške neoženjenosti izvira, da tudi to mimo grede omenim, navzlic nekaterim žalostnim primerom vendarle silna nravna moč, svoboda in neodvisnost. Vrh tega pa nudi tako življenje živ dokaz, da se s trdno voljo, ki jo podpira nadnaravna milost, dajo v življenju ustvariti tudi najtežje zahteve krščanske nravnosti.

Duhovniški ideal katoliškega duhovnika je

biti redni dušni pastir, župnik. Naj izpišemo iz Cerkvenega zakonika, ki je sicer znan po svojem abstraktnem pravnem jeziku, kako se nepravniško razneži, ko govori o župniku in o njegovi nadnaravni dušnopastirski ljubezni do vernikov "ŽUPNIK MORA — določa Zakonik — VRŠITI BOGOSLUŽJE, DELITI VERNIKOM ZAKRAMENTE, KADAR JIH ZAKONITO PROSIJO, SVOJE OVČICE POZNATI IN BLODEČE PREVIDNO VODITI NA PRAVO POT, UBOŽNE IN BEDNE OBJEMATI Z OČETOVSKO LJUBEZNOSTJO IN KAR NAJBOLJ SKRBE TI ZA KATOLIŠKO VZGOJO OTROK. Z VESTNO SKRBJO IN VELIKO LJUBEZNOSTJO MORA ŽUPNIK PODPIRATI V SVOJI ŽUPNIJI BOLNIKE, ZLASTI UMIRAJOČE, JIH SKRBNOSTNO KREPITI Z ZAKRAMENTI IN NJIH DUŠE PRIPOROČATI BOGU" (Kan 467 § 1; Kan 468 § 1).

Iz povedanega sledi, da poklic katoliškega duhovnika ni indiferenten poklic, kot so zvečine vsi svetni poklici, RAZUMLJIVO JE LE S STALIŠČA KATOLIŠKE VERE. Zato ni čuda, da ga neverni ljudje ali tudi pripadniki drugih veroizpovedi ne morejo prav vrednotiti.

Katoličani nasprotno pa bi morali spoznati pomen svojega duhovnika. Toda, rekli smo v uvodu, da izgublja duhovništvo na pomenu tudi v katoliških deželah. Kako naj razložimo to dejstvo?

DUHOVNIK STOJI IN PADE Z VERO. Čim bolj je v kakem ljudstvu katoliška vera živa, tem bolj bo ljudstvo umevalo pomen katoliškega duhovnika. Saj ni katoliškega verskega življenja brez duhovnika. Če pa vera v ljudstvu omrzne, če postanejo ljudje v verskem pogledu brezbržni, je razumljivo, da ne bodo polagali velike važnosti na duhovnika.

LJUDSTVO, V KATEREM JE VERSKA ZAVEST ŽIVA, SE ČUTI Z DUHOVNIKOM ENO, DUHOVNIK JE NJEGOV DUHOVNIK, NAJ BO DOBER ALI MANJ DOBER. V verskem pogledu mlačnemu ljudstvu pa postane duhovnik odveč, nadležen opominjevalec, sovražnik veselja, nasprotnik ljudskih interesov. Tako ljudstvo se od duhovnika odteguje, vedno manj ga razume, vedno bolj mu postajajo duhovnikove naloge tuje. Duhovnika obda tako ljudstvo z nekim nerazumljivim praznoverjem, kot kakega čarovnika. Končno se ljudstvo začne spraševati: čemu je še ta človek med nami. Pristopi še sovražnik in prišepče, da je ta nerazumljeni človek ljudski nasprotnik, izž malec, vampir, svetohlinec, podel značaj, skratka najhujši sovražnik. Ljudstvo kaj hitro to verjame. Duhovnik, že itak tako tuj njegovemu mišljenju, mu postane nasprotnik.

V ljudstvu, v katerem ni več vera živa, duhovnik torej resnično izgublja na pomenu in družabnem ugledu. Razume se samo po sebi, da se to ne godi v korist ljudstva.

OBSTOJI PA ŠE NEK DRUG RAZLOG, zaradi katerega nima duhovnik v današnji družbi več tistega ugleda, ali bolje izjemnega položaja, kot ga je imel v prejšnjih časih. Toda to izgubljanje ugleda je le navidežno. V prejšnjih časih je namreč moral duhovnik opravljati tudi druga dela, ki niso v naravnostni zvezi z njegovim zvanjem. Bil je zastopnik ljudstva ne samo v božjih rečeh, marveč pogostokrat tudi v zemeljskih. Ni bil učitelj le krščanske vere in npravnosti, marveč tudi svetne vednosti. Ni samo učil moralnih načel o socialnem življenju, marveč se je večkrat moral boriti za konkretno zboljšanje življenjskih pogojev. Bil je skratka učitelj ljudstva, njegov izobraževalec, predstavnik v ljudskih zastopstvih, kulturni delavec sploh, časnikar, pisatelj, večkrat znanstvenik, umetnik. Stal je v prvih vrstah kulturnega, socialnega in političnega življenja. NISO TO BILA DUHOVNIŠKA OPRAVILA. Ljudsko zaupanje pa je užival, ker je bil duhovnik. Ta opravila je

sprejemal, ker ni bilo sposobnih katoliških laikov. Svetni inteligenti so bili v katoliških vrstah tedaj še redki.

Ker pa je danes številno sposobnih svetnih ljudi za taka mesta narastlo, se duhovniki umikajo s teh mest. **TO UMIKANJE JE NUJNO PO NARAVNEM RAZVOJU.** Danes velja v svetu specializacija, ki zahteva, naj se vsak omeji na svoje področje. Tako naj stori tudi duhovnik.

Tisti, ki so vrednotili duhovnika le kot kulturnega in socialnega delavca ali narodnega prvoboritelja, bodo videli v tem umikanju konec duhovniškega pomena in ugleda. Toda v resnici pa ni tako. **DUHOVNIK JE NA ZGODRAJ OMENJENIH POLJIH LE NADOMEŠČAL SVETNEGA ČLOVEKA; NJEGOVO LASTNO POLJE JE DRUGO.**

Videli smo, da ima katoliški duhovnik kot tak zelo pomembno poprišče v katoliškem ljudstvu. To bo vedno ostalo, dokler bodo ljudje na zemlji. Duhovnik se bo najbrž vedno bolj umikal k svojim opravilom. Z versko zavestjo katoličanov, ki marsikje tudi narašča, bo rasel tudi pomen duhovnika. V svetne naloge pa se ne bo sam več vtikal. Namesto njega bodo to opravili katoliški laiki, ki jih bo on versko in npravno pripravil za te naloge.

Tudi k apostolskemu delu se bodo vedno bolj pritegovali laiki, to pa radi tega, ker se mora apostolat vršiti v okolju, v katerem ljudje žive. "Delavca naj rešuje delavec; industrijalca industrijalec." Katoliška akcija bo zato vedno bolj potrebna. Abotna pa bi bila misel, da delitev dela tudi pri apostolatu, zmanjšuje pomen katoliškega duhovnika na poprišču apostolata. Ni brez duhovnika apostolata, tudi laičnega ne, čim bolj se bo pravo apostolsko delo razvijalo, tem bolj se bo razodevala potreba po duhovniku. Pomen duhovnika bo rasel, čim bolj se bo dvigala verska npraven katoličanov.

POMEN REDOVNIŠTVA

Redovništvo današnji svetni ljudje zvečine še veliko manj razumejo, kot razumejo duhovništvo. Vstop v samostan imajo za nekakšen zasilni izhod. V samostan gre po njihovem človek, ki se mu je svet zameril. Dekle, ki ni moglo najti primerneža moža, ali je doživelo razočaranje v ljubezni. Moški, ki ne upa najti primerneža mesta v družbi. K večjem stopnju poleg takih "brodolomcev" med redovnike še kak zanešenjaki, glede na normalno življenje neuravnoveženi ljudje. Zato pa mora biti v redovih toliko nezadovoljstva in razočaranja. Nuna se pogovarja s kanarčkom o ljubezni, ki ji ni bila dana. Redovnik poje vjetega ptiča tožbo.

Le čemu je redovništvo? Marsikdo bi na to ne vedel pravega odgovora. Redovništvo ne predpostavlja samo vere v osebnega Boga in organizirano religijo, marveč tudi hrepenenje po evangelijski popolnosti. Kristus je povabil bogatega mladeniča, ki je spolnjeval vse zapovedi, k popolnejšemu življenju z besedo: "ENO TI ŠE MANJKA; POJDI, PRODAJ, KAR IMAŠ, IN DAJ UBOGIM IN IMEL BOŠ ZAKLAD V NEBESIH; POTEK PRIDI IN HODI ZA MENOJ (Mk 10, 22). Ta bogati mladenič "se je nad to besedo užalostil in odšel žalosten; imel je namreč veliko premoženje" (Mk 10, 22), toda veliko drugih pa je odšlo za Kristusom po poti evangelijskih svetov, čeprav v telesni lepoti, v cvetju let, z velikimi talenti in v velikem bogastvu.

Redovniški stan, ki je formalno sicer samo ustanova cerkvenega prava, **TEMELJI NA EVANGELJSKEM NAUKU O POPOLNOSTI IN NA ZGLEDU JEZUSA KRISTUSA**, ki je živel na zemlji tako ubožno, da je mogel reči o sebi: "Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda, Sin človekov pa nima, kamr bi glavo naslonil" (Lk 9, 58). Njegov zgled in

beseda sta potegnili tisoče, da so zapustili svet z namenom, da bodo skušali doseči popolnost, izpolnjujoč tri evangeljske svete uboštva, čistosti in pokorščine.

ŽE SAMA SVETOST CERKVE TERJA, DA MORAJO BITI V CERKVI TAKI VERNIKI. Dejansko so tudi ves čas bili, in danes je redovništvo v Cerkvi bogato razvito in močno organizirano.

Že v prvih časih krščanstva, ko Cerkev še ni imela svobode v rimski državi, so živeli asceti in device deviško in vzdržno, v prostovoljnem uboštvu, v strogih postih in molitvah. Proti koncu tretjega stoletja se po egiptskih pustinjah prvič pojavi **SOCIALNO UREJENO MENIŠTVO**. Kmalu se uvede organizacija v meniško življenje. Nastajajo razna meniška pravila, tako na vzhodu kot na zahodu. Na vzhodu je bilo zlasti znano pravilo sv. Bazilija, na zahodu pa pravilo sv. Benedikta.

Naloga vzhodnega in zapadnega menišтва v prvem tisočletju je bila **SKRBETI ZA LASTNO POSVEČENJE**. Sredstva za to so bila bog pred svetom, spolna vzdržnost, uboštvo, skrajno zatajevanje, pokoritev in premišljevanje. Sv. Benedikt je združil v svojem pravilu ročno delo s premišljevanjem. Kasiodor je dodal študij, Gregor Veliki pa še misijonsko delo. S temi nalogami se je benediktinski red, ki je bil glavni predstavnik zapadnega menišтва v prvem tisočletju, razširil skoro po vsej Evropi.

V visokem srednjem veku pa doživi, poprej v zasnovi enotno menišтво, bistvene spremembe. Nastajajo novi redovi, ki začno z idejo **STAREGA MENIŠTVA O SKRBI ZA LASTNO POSVEČENJE MENIHOV DRUŽITI ŠE KARITATIVNE NAMENE IN DRUGE CERKVENE NALOGE**. Regularni kanoniki n. pr. združijo z meniškimi življenjem nekatere naloge duhovnikov; trinitarci so odkupovali krščanske sužnje; fratres pontifices so skrbeli za mostove čez gornjeitalijanske reke in hu-

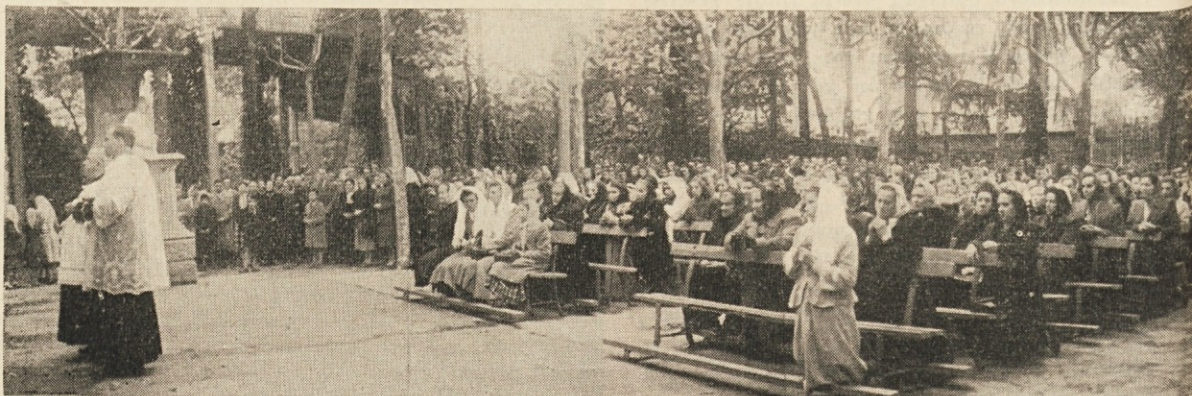
dournike; viteški redovi so spojili menišтво z viteštvom, medikanti menišтво z apostolskim delom in tako dalje.

V zadnjih stoletjih se vedno bolj množe moške, zlasti pa ženske redovniške ustanove, ki družijo s skrbjo za lastno posvečenje različna karitativna dela (po bolnišnicah, sirotišnicah, zavodih za stare ljudi, itd.), pouk in vzgojo (revne mladine, zanemarjene, zaostale), apostolske naloge in misijonstvo.

Organizacija reda in življenje v njem se priredita po nalogah, ki jih red izvršuje. Nekateri redovi imajo slovesne večne javne zaobljube, drugi preproste večne, tretji preprostečasne zaobljube, ki pa se znova narede, kadar prenehajo.

Po današnjem cerkvenem pravu se za vsak red zahteva skupno življenje, k kateremu se člani zavežejo z javnimi zaobljubami pokorščine, čistosti in uboštva, da bodo poleg zapovedi, ki veljajo za vse kristjane, spolnjevati tudi evangeljske svete (Kan. 487).

Poleg redov v tem pravnem pomenu imamo v cerkvi **TUDI DRUŽBE, KJER ČLANI, POSNEMAJOČ REDOVNIKE, SKUPNO ŽIVE, A SE K TEMU NE ZAVEZUJEJO Z JAVNIMI ZAoblJUBAMI** (Kan. 673 § 1). V najnovejšem času pa so se uvedle **ŠE DRUŽBE BREZ SKUPNEGA ŽIVLJENJA**. Od članov teh družb se zahteva samsko življenje in popolna čistost, dalje zaobljuba ali obljuba pokorščine in končno zaobljuba ali obljuba uboštva, "tako da zaradi te čednosti nimajo svobode v rabi svetne imovine, razen v določenem in omejenem obsegu v skladu s pravili", kot določa splošni zakon za te družbe, ki ga je izdal papež Pij XII. s konstitucijo **PROVIDA MATER ECCLESIA** 2. februarja 1947. Te družbe se ustanovljajo za moderno apostolsko delo. Pij XII. je v pismu **PRIMO FELICITER** z dne 12. marca 1948 določil, da morajo te družbe "ohraniti svetost značaj. Apostolat teh družb ni samo V SVETU, MAR-

VEČ TUDI KAKOR IZ SVETA; zato se mora opravljati na način in v kraju, ki ustreza okoliščinam v svetu".

Vsaka redovniška in njej podobna ustanova **MORA NAJPREJ STREMETI ZA POPOLNOSTJO V DUHOVNEM ŽIVLJENJU PO EVANGELJSKIH SVETIH.** To je duša vsakega reda in družbe. Zato je razumljivo, da taka ustanova ni le zadruga ali kak kolektiv za skupno izvrševanje kakega dela. Prav tako niso te ustanove kaka pridobitna podjetja. Če bi kdaj kakšna postala samo zadruga ali pridobitno podjetje, bi popolnoma zgrešila svoj namen. Prva reč je torej skupno prizadevanje za popolnostjo v smislu odobrenih pravi: pod skupnimi predstojniki. **V TEM PRIZADEVANJU JE PRAVI POMEN REDOVNIŠTVA.**

Poleg prizadevanja za evangeljsko popolnostjo pa ima vsak red, kakor smo rekli, še kako drugo za duhovno ali cerkveno življenje **KORISTNO DELO.** Pečajo se ali s poučevanjem ali vzgajanjem ali kakim karitativnim delom. Te naloge red privzame, ker jih drugi ne opravljajo ali vsaj zadosti ne. Red si ne lasti monopolne pravice za tako nalogo. Poleg njega naj jo opravlja še kdor koli hoče, samo v skladu s krščanskimi načeli seveda. Te naloge se ravna po časovnih okoliščinah. Se menjajo, včasih bistveno spreminjajo, včasih tudi odpadejo. Viteški redovi danes na primer ne bi imeli pomena. Prav tako red, ki bi odkupoval kristjane iz mohamedanske sužnosti. Tudi za mostove čez reke in hudournike danes ne bo skrbel cerkven red. Katoliška vzgoja mladine, skrb za ženske, ki so v življenju padle, oskrbovanje revežev in bolnikov pa so nasprotno še danes naloge, za katere so redovi koristni.

PO OBEH SVOJIH NAMENIH JE REDOVNIŠTVO KORISTNO KRŠČANSKI DRUŽBI. Z lastnim stalnim prizadevanjem za krščansko popolnost kliče božji blagoslov ne le nase, marveč na vso okolico in celo krščansko družbo. **NIKOLI NE POZABIMO, DA ŽIVIMO KATOLIČANI V NADNARAVNEM SVETU, KJER JE VSE ODVISNO OD MILOSTI, KI JE Z ŽELEZNO NUJNOSTJO NAVEZANA NA MOLITEV.** Samostanske naselbine so zaradi bolj intenzivne molitve zelene oaze v krščanskem svetu, ki je danes tako na široko opustošen. Ta središča pomirjajo božjo jezo.

A TUDI OD DRUGEGA NAMENA REDOVIMA KRŠČANSKA DRUŽBA IN SVET SPLOH VELIKO KORIST. Zgodovina ve povedati, da so benediktinski menihi po srednjeveških samostanih s prepisovanjem starih

latinskih rokopisov ohranili spomenike latinske kulture; da so cistercianci v srednji Evropi evropskega kmeta učili umnega kmetovanja; da so usmiljeni bratje in drugi redovniki ter redovnice lajšali bolečine negetetim bolnikom v času, ko se svetna družba za humanitarne ustanove ni veliko menila; da so samostanske šole poleg drugih cerkvenih šol bile dolga stoletja edina žarišča omike. Zgodovina bogoslovne znanosti jasno spričuje, da se ima ta znanost izredno veliko zahvaliti redovniškim učiliščem in njihovim bogoslovnim šolam. A tudi druge znanosti štejejo med svojimi poborniki marsikaterega redovnika.

Toda redovništvo ni imelo zaslug na kulturnem in humanem poprišču le v preteklih stoletjih, marveč je zaslužno še danes. Omenim naj le delo redovnikov in redovnic po šolah, po bolnišnicah in drugih karitativnih zavodih. Res je sicer, da prevzema moderna država vedno več nalog tudi na polju šolstva, socialnega skrbstva in karitativnega dela, vendar bi moglo ostati še vedno zadosti zaposlitve za katoliško redovništvo, zlasti še zaradi tega, ker je pri vzgojnem in karitativnem delu veliko odvisno od tega, s kakšnim duhom in požrtvovalnostjo se opravlja. Skušnja uči, da državni uradnik redno tega dela ne bo opravljal s tolikšno nesebičnostjo kot Bogu predani redovnik ali redovnica.

S katoliškega vidika gledano navzočnost redovnic v bolnišnici ni pomembna **LE ZA LAJŠANJE TELESNIH BOLNIKOVIH BOLEČIN,** marveč veliko bolj še za to, da mu s svojim zgledom in besedo ob telesni potrebi skuša **VRNITI TUDI NADNARAVNO DUŠNO ZDRAVJE.** Samo večnost bo nekoč razodela, koliko ljudi se bo moralo za večno zveličanje zahvaliti milosti, da so umrli v bolnišnici, kjer so bile redovnice, ki so jih pripravile na srečno smrt. Prav tako se bodo morali tisoči zahvaljevati za svojo zemeljsko srečo in poveličanje v nebesih srečni okoliščini, da so se mogli v mladosti vzgajati v redovniških šolah.

Redovniške družine, ki živijo sicer ločeno od ljudi a navzlic temu sredi ljudstva, so za **VSE NEPRESTAN OPOMIN, DA JE POLEG SNOVI ŠE DUH, POLEG ČASNOSTI ŠE VEČNOST.** S samim svojim bivanjem oznanjujejo Kristusovo besedo: **KAJ POMAGA ČLOVEKU, ČE VES SVET PRIDOBI, NA SVOJI DUŠI PA ŠKODO TRPI.** S svojim življenjem glasno uče, kako se je treba zatajevati, kaj si odtrgati, če hočeš doseči popolnost v duhovnem življenju. Njihov junaški zgled na strmi

poti evangelijskih svetov bo vsem olajšal bolj lagodno pot Kristusovih zapovedi. Sv. Avguščina je krepila misel: če zmorejo ti in te, zakaj ne bi zmozel tega tudi ti, Avguštin. Še veliko bolj more krepiti na poti krščanskega življenja neredovnike redovniški zgled: če zmorejo ti in te toliko, zakaj ne bi zmozel jaz tisto malo, kar Bog zahteva od mene. Zgled je v življenju veliko vreden. Kadar pa je vse okrog tebe zakopano le v to zemljo, je zgled redovniške družine, ki vpriči splošnega materializiranja slavi zmago duha nad telesom, naravnost neprecenljiv.

Kar smo rekli glede pomena duhovništva v današnjem in bodočem svetu, moramo ponoviti tudi pri redovništvu.

Njegov pomen se da doumeti v polnosti le tedaj, če GLEDAŠ NANJ V LUČI KATOLIŠKE VERE. Hrepenenje po krščanski popolnosti je najvišje stremljenje človeka na tej zemlji. Zunanji ugled pred svetom, ki ga je katoliško redovništvo pred svetom v preteklih stoletjih imelo, je sam po sebi spričo notranjega bistva redovništva zelo postranska reč. VREDNOTENJE REDOVNIŠTVA PRI SODOBNIH KATOLIŠKIH LJUDEH JE ODVISNO OD TEGA, KOLIKO IMAJO TI LJUDJE SMISLA ZA KRŠČANSKO POPOLNOST. kakor smo videli. Marsikje se je redovništvo že moralo umakniti z različnih poprišč, ki jih je prevzela v svoj monopol moderna nestrpnostna država. Morda bo šel ta razvoj še naprej, TODA OSNOVNE IDEJE REDOVNIŠTVA NE BO ZATRL. Oblike redovništva se bodo morda menjale, a temeljna njegova misel bo ostala. Cerkev mora zaradi svoje svetosti, ki je eden izmed njenih štirih znakov, vedno tudi imeti take vernike, ki bodo stremeli po evangelijski popolnosti. Dokler bo živela Cerkev na zemlji, bodo vedno tudi taki njeni člani, ki bodo razumeli skrivnostno evangelijsko besedo: "Učenik je tukaj in te kliče" (Jan 11, 28) in še drugo: "Odrini na globoko" (Lk 5, 4).

SKLEPNA BESEDA

Pri zadnji večerji je Kristus jasno napovedal, DA BO SVET NJEGOVE UČENCE SOVRAŽIL. "Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej ko vas. Ko bi bili vi od sveta, bi svet svoje ljubil. Ker pa niste od sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, zato vas svet sovraži" (Jan 15, 18. 19). "To sem vam povedal, da se ne pohujšate. Iz shodnic vas bodo izobčevali; pride celó ura, da bo vsak, ki vas umori, menil, da služi Bogu. In to bodo storili, ker niso spoznali ne Očeta ne

mene. A to sem vam rekel, da se boste, ko pride ura za to, spominjali, da sem vam jaz povedal" (Jan 16, 1—4). Ta Kristusova preokba se stalno spolnjuje. V nekaterih časih bolj kot v drugih. V naših dneh je boj med vero in nevero zelo hud. Zato ni čuda, da morajo duhovniki in redovniki marsikaj pretrpeti od sveta.

Omalovaževanje duhovništva in redovništva, nju zapostavljanje, smešenje in preganjanje v najrazličnejših oblikah NE SME NOBENEGA VERNEGA KATOLIČANA OPLAŠITI. Kristus je vse to naprej napovedal, da bi se ne pohujševali.

Apostoli so izpred judovskega velikega zborar, ki jih je dal preteptati, "odhajali veseli, da so bili vredni, trpeti zasramovanje za Jezusovo ime" (Apd 5, 41). Po njihovem zgledu so se ravnali tisoči in tisoči iz vseh stoletij cerkvene zgodovine. Bilo bi sramotno, če bi duhovništvo in redovništvo v današnjih dneh ravnalo drugače. Junaškega duha bi tudi ne pokazal tisti, ki bi se zaradi zasramovanja izognil duhovništvu, za katero sodi, da je poklican, ali stopil s poti evangelijske popolnosti, za katero čuti poklic.

Zvestoba se preskuša v nevarnosti. Mlad človek pa, ki se odloči za duhovniški stan ali redovniški poklic v teh časih, ko ve, da nima pričakovati od svoje odločitve nič dobrega na svetu, je vreden spoštovanja. "Sočutno zmajevanje z glavo" nad njim ne kaže globoke katoliške vere.

NOTRANJA VREDNOST DUHOVNIŠTVA IN REDOVNIŠTVA SE NIKDAR NE MENJA. Zato je notranji pomen duhovnika in redovnika vedno isti.

Duhovništvo in redovništvo sta svetu koristna in potrebna.

Ali pa svet to korist in potrebo spozna ali ne, je koncem koncev za bitni pomen duhovništva in redovništva zelo postranska stvar.

Končno še BESEDO O DUHOVNIŠKIH IN REDOVNIŠKIH "ŠKANDALIH". Tu in tam se dogodi, da povzroči duhovnik ali redovnik kako veliko pohujšanje. Silno pohujšanje je na primer povzročil pred kratkim argentinski duhovnik, ki je po časopisnih poročilih umoril na zverinski način žensko, s katero je živel dvanaest let civilno poročen in imel z njo tri otroke, a je kljub temu do dne, ko se je javil policiji, izvrševal duhovniško službo. Vsak človek se zdrzne pred tolikšnim zločinom. Tudi sicer se zgodi, da kak duhovnik ne živi svojemu stanu primerno, čeprav ne povzroči tako velikega pohujšanja.

V vsakem stanu se dobe kaki nevredni lju-

dje. Tudi duhovniški stan ni od tega izvzet. Že zgoraj smo omenili, da DUHOVNIK NAVZLIC TEMU, DA JE DUHOVNIK, OSTA- NE ČLOVEK Z VSEMI SLABOSTMI človeške narave. Duhovniško posvečenje pač vtisne v njegovo službo neizbrisno znamenje duhov- ništva, toda k slabemu nagnjen ostane du- hovník kot drugi ljudje slej ko prej.

Cerkev daje DUHOVNIKU STROGE UKA- ZE PA TUDI MANJ OBVEZNA NAVODILA, kako naj živi, da bo njegovo življenje vredno duhovnika. Če bi vsak duhovnik te ukaze spolnjeval, bi ne dajal pohujšanja. Toda kak- šen tega noče. Tako pride do padca, prvega, drugega. Pot navzdol je nagla. Kdor drči po strmini, ne ve, kje se bo ustavil.

Da more kdo izpolnjevati zapovedi krščan- skega življenja, so potrebne božje milosti. Te pa so navezane na milosti. Za milosti pa je treba moliti. KDOR TOREJ NE MOLI, NE MORE SPOLNJEVATI KRŠČANSKIH DOLŽ- NOSTI. To velja za vsakega kristjana, še v veliko večji meri pa za duhovnika. Če duhov- nik opusti molitev, je kakor šofer, ki je v drvečem avtomobilu zgubil oblast nad vola- nom. Katastrofa je neizogibna.

Objektivni vrednosti duhovniške službe ali redovniškega poklica pa taki nevredni duhov- niki in redovniki ne morejo škodovati. DU- HOVNIŠTVO IN REDOVNIŠTVO OSTANETA NAVZLIC TAKŠNIM ŽALOSTNIM PRIME- ROM NEDOTAKNJENA. Zakrament sv. zaka- na ostane svet, pa naj ga še toliko zakoncev zlorablja; prav tako je tudi duhovništvo sveto, čeprav se nekateri duhovniki zgube.

Duhovniške padce katoličani obžalujemo. Za padle duhovnike, pa naj bi bili še tolikšni zločinci, molimo, da bi si, nesrečneži, rešili dušo.

Kakor bi bila neresnica, če bi kdo duhov- niška pohujšanja tajil, tako bi bila krivica, če bi jih kdo posploševal, in nespamet, če bi iz njih sklepal na manjšo vrednost duhov- ništva.

DR. ALOJZIJ ODAR

MOLITEV

čikaškega kardinala Mundeleina za duhovnike.

“Vsemogočni, večni Bog, ozri se milostno na obličje svojega Maziljenca, Jezusa Kristusa, večnega Velikega Duhovnika, in se po svoji ljubezni do njega usmili svojih duhovnikov.

Spomni se, usmiljeni Bog, da so le slabotne in omahljive stvari. Ohrani v njih živ ogenj svoje ljubezni. Čuvaj jih ob sebi, da sovražnik nad njimi ne zmaga in da nikdar niti za tre-

nutek ne bodo nevredni svojega vzvišenega poklica.

O Jezus! Prosim te za tvoje zveste in goreče duhovnike, za tvoje mlačne in nezveste du- hovníke; za tvoje duhovnike, ki delajo tu blizu ali pa v dalnjih misijonih; za tvoje du- hovníke, ki so skušani, za tvoje duhovnike, ki trpe osamljenost in to brez tolažbe; za tvoje mlade duhovnike, za tvoje ostarele duhovni- ke, za tvoje bolne duhovnike, za tvoje umi- rajooe duhovnike, za duše tvojih duhovnikov, ki v vica h trpe.

Posebno pa ti priporočim duhovnike, ki so mi najbolj dragi: duhovnika, ki me je krstil; duhovnika, ki me je grehov odvezal; duhov- niki, ki sem se njih maš udeležil in so mi podelili v svetem obhajilu tvoje telo in tvojo kri; duhovničke, ki so me učili in vzgajali, me tolažili in mi svetovali; vse duhovnike, na katere me veže dolžnost hvaležnosti.

O Jezus! Ohrani jih vse pri svojem Srcu iln nakloni jim obilnih milosti v življenju in po smrti. Amen.

Pojasnila k slikam v tem članku. Procesija sv. R. T. na Belgrano v Buenos Airesu. — Pri oltarju sv. Jožefa, Svetogorske Kraljice, Brez- janske Marije in Srca Jezusovega. — Jedro procesije; verniki pri zadnjem blagoslovu; na- rodne noše. — Romanje v Lurd pri B. A.: Pogled na votlino; gg. Hladnik, Škulj, Ore- har; pete litanije v kripti; možje v procesiji: splošen pogled na zbrane romarje pred votli- no. — Vse prizore je posnel foto L. Erjavec.

Evangelist

Rad sem v tistih dneh prisedel k Tebi. Kakor v zimi sin k očetu za toplo peč. Evangelist! Tvoj Kristus je bil meni všeč.

Ni bil Kristus v knjigah krivih, bil je Kristus v dušah živih.

Ni bil Kristus v lepi sanji, bil je Kristus med dejanji.

Ni bil Kristus v mehki zarji, bil je Kristus na Kalvarji.

Ni bil Kristus v očitaniu, bil je Kristus v odpuščanju.

Ni bil Kristus bogatinov, bil je Kristus vseh trpinov.

Ni bil Kristus, ki lica meri, bil je Kristus v močni veri.

Ni bil Kristus z gladko gesto, bil je Kristus z dušo zvesto.

Rad sem v hladnih dneh prisedel k Tebi. Evangelist! Tvoj Kristus je bil meni všeč.

Silvin Sardenko

Op. ur.: “Evangelist” je dr. Janez Evan- gelist Krek, slovenski duhovnik.

BOŽJA PREVIDNOST V ŽIVLJENJU NARODNEGA VODITELJA

II. BORBA ZA OSVOBODITEV

Po besedah svetega Pavla v listu Hebrejcem je bil Mojzes "mož vere", a v začetku je bila njegova vera bolj človeška kot božja. Zaupal je v svojo moč in spretnost ter sanjal, da bo z lastno roko osvobodil svoje rojake. Iz kraljevega dvora jih je pohajal obiskovat in se na lastne oči prepričal o nečloveškem trpljenju na prisilnem delu. Nekega dne je videl, kako je egipčanski nadzornik s korobačem pretepal njegovega sorojaka. Mojzesu je zavrlela kri, pri priči je ubil Egipčana in truplo zakopal v pesek; zdelo se mu je, da ga pri tem nihče ni gledal. Bogu pa ni bilo po volji, da bi Mojzes z mečem priboril svojemu ljudstvu svobodo. Božji načrti so bili drugačni: Bog je hotel osvoboditev, a na drug način, učinkovitejši način. Do osvoboditve je bila še dolga pot, na kateri se je moral Mojzes očistiti vse človeške nepočakanosti, domišljavosti in ošabnosti.

Kralj je zvedel, kaj je Mojzes storil, in mu za umor prisodil smrtno kazen. Mojzes, o tem obveščen, je pravočasno zbežal preko državne meje tam, kjer danes Sueški prekop veže Sredozemsko morje z rdečim, in se ustavil v madianski deželi. Našel je v puščavi zelenico, se vsedel ob nekem studentu ter utrujen premišljeval svoj novi položaj. Ponosne nade in osvobodilni načrti, vse se je zrušilo v nič. Vsako upanje na osvoboditev je splahnelo. V Egiptu je živel v kulturnem okolju, obdan z vso tedanjo udobnostjo, v madianski deželi ga čaka preprosto, trdo pastirsko življenje. Ne osvoboditelj zatiranega ljudstva, ampak tujec v divji puščavi je.

Utrujen od dolgega pota, v temne misli

zatopljen sedi ob studentu. Na večer gre. Tedaj ga iz temnih misli vzdramijo dekleta, hčere madianskega duhovnika, ki so prignale drobnico napojiti. Istočasno so prispeli s svojimi čredami tudi pastirji, ki se niso prav nič kavalirsko vedli do deklet. Odganjali so nje in njihove ovce od vodnjaka, čakati so morale, da so najprej oni napojili svoje črede. Prav po fantovsko nagajivo so nalašč počasi ravnali in sitnarili, da so morala dekleta čim dlje čakati. Mojzes to gleda, pa poseže vmes, odrine fante in sam napoji dekletom drobnico. Doma se je oče začudil, ko so se hčere s čredo tako nenavadno hitro vrnile. Povedale so mu: "Neki Egipčan nas je rešil iz rok pastirjev; tudi vodo nam je pridno zajemal in napojil drobnico." "Kje je," vpraša oče. "O avšasta dekleta, niste ga povabile k nam na večerjo in prenočišče? Kam naj gre tu v puščavi? Pokličite ga, da bo jedel kruh!" Tako je Mojzes prišel v Raguelovo ali Jetrovo hišo. Dejanje ljubezni do bližnjega mu je odprlo nov dom. Oženil se je z gospodarjevo hčerjo Seforo in postal pravi pristni Beduin, potujoči puščavski pastir. Doživljal je težkoče in nevarnosti puščave, spoznal vsa pota in steze, ki vodijo do redkih studentcev — kjer je voda, je tudi v puščavi življenje, raste trava in drevje, kjer vode ni, je mrtva pustinja — seznanil se je z vremenskimi prilikami v vseh letnih časih. To znanje in te izkušnje je potreboval za vodstvo svojega naroda skozi puščavo. Bog sam ga je poslal v samotno puščavsko šolo, kjer mu je trdo življenje skovalo močan značaj, ki se ne ustraši ovir, čeprav se zde nepremagljive.

Te poteze božje previdnosti Mojzes tedaj še ni mogel spoznati. Prepričan je bil,

da nikdar več ne bo mogel kaj pozitivnega storiti za osvoboditev svojih rojakov iz egiptovske sužnosti. Misli so mu uhajale k trpečim rojakom, srce se mu je polnilo z žalostjo, zagrenjenostjo in gnevom. Svoja najlepša moška leta zgublja med skalami sinajske puščave brez koristi in brez pravega cilja. Zakaj je vse tako prišlo, da se je njegovo življenje zasukalo popolnoma drugam? Kaj Bog s tem namerava? Kaj hoče Bog z njim in od njega? Nek smisel po božjih načrtih mora imeti to njegovo pastirsko življenje, a katerega? Kako ga naj spozna?

Za take misli je imel mnogo, mnogo časa, medtem ko je čuval tastove ovce in jih vodil od ene zelenice do druge. Dneve in noči je bil sam z Bogom. Nihče ga ni motil v premišljevanju in v razgovoru z Vsemogočnim, v razgovoru brez besedi, ko je srce nemo govorilo in so se iz duše dvigale misli, vprašanja, dvomi, pa zopet vera in zaupanje v božje vodstvo. V teh samotnih razmišljanjih je zorel, postajal je vedno bolj ponižen, vdan. V to, kar je spoznal za božjo voljo. Globlja je postajala njegova vera, pristnejše njegovo duhovno življenje.

Sam z Bogom! Duša in Bog, pa ničesar vmes! Kako čudovita in uspešna šola je to. Kdor se še v taki šoli ni učil, ostane več ali manj površen človek, ki mu je vera le bolj od zunaj prilepljena, ne pa gonilna sila vsega njegovega življenja in ne globoko v duši izvirajoči studenec, ki nikdar ne usahne. — V mnogih zadevah človek potrebuje sočloveka, ki se nanj nasloni, pri njem pomoči, sveta in sotrudištva najde, saj je Bog človeka ustvaril kot družabno bitje, ki more le v družbi vse svoje sposobnosti razviti in pridobiti vse, kar je za napredek, lasten in skupni človeški, potrebno, od družine preko občine in raznih združenj do državne skupnosti. Vse to je res. A prav tako je res, da je človeku za rast in poglobitev duhovnega življenja vsaj tu pa tam potrebna samota, da duša ne moteno z Bogom govori in posluša, kaj On njej govori v razsvetljenju, ki se v takih tihih urah preliva v dušo.

Kogar je Bog poslal v samoto kakor Mojzesa, ga ni poslal zato, da tam obupa in zdvaja, ampak da najde čas za Boga. Ali v pampi ali v patagonski puštnji ali v bariloških gorah, povsod, kjer

človek začuti osamljenost, da se zgrozi, povsod tam je Bog duši blizu. Prisluhni in vse težke misli, vse dvome, vsa vprašanja iz svoje duše predloži Vsevednemu, ki te obdaja kakor zrak in je pri tebi, da te posluša in ti odgovarja morda tako, da ga šele čez mesece ali leta razumeš. Vsaka tvoja misel, ki se na Boga obrača, je molitev, je vez, ki veže tvojo dušo na Boga. Dokler si navezan na Boga, se ti ni treba bati, da bi ti spodrsnilo na strmi steni življenja in bi zdrknil v prepad.

Čital sem listek, ki ga je sin visokošolec iz ječe poslal svojim staršem. Bilo je v majniku. Nemci so ga za dalje časa zaprli v samotno celico in ga seveda tudi z lakoto mučili. Vsebina tega lističa je bila ta: Ne bojte se zame. Še nikdar nisem bil Bogu tako blizu kot zdaj, ko sem ves dan in vso noč čisto sam. Nihče naju ne moti. Nikoli ne bi bil spoznal toliko skrivnosti božje modrosti in ljubezni, ako bi mi Bog ne bil dal te prilike, da sem z njim skupaj čisto sam. Nimam drugega kot rožni venec, molitvenik in Hojo za Kristusom. Dan sem si razdelil med mašne molitve, rožne vence, litanije Matere božje, ki si jih vsak dan sam pojem, in čitanje Kempčanove knjige, ki jo vsak teden celo preberem. Ne skrbite zame, nikdar ni bilo moji duši lepše kot zdaj.

Velika milost je, če more biti človek včasih z Bogom čisto sam. Vsaj za nekaj trenutkov se vsak dan iztrgaj svojim poslom, da se umakneš v notranjo samoto in si vsaj nekaj minut z Bogom sam: zjutraj ob začetku dneva in zvečer ob zaključku dneva. Kdor pa ima priložnost, naj opravi DUHOVNE VAJE: kake tri dni z Bogom brez motenj iz zunanjega življenja. Ne bom se razpisal o pomenu duhovnih vaj; kdor jih je že resno in točno opravil, ve, kaj zanj pomenijo, kdor jih še ni, naj ne odlašaja, da jih pri prvi priliki opravi, pa jih bo on sam doživel, kar je več vredno kakor najlepše pisanje o koristi in notranjem veselju, ki ga dajejo dobro opravljene duhovne vaje. V tujini in njenem nevarnem okolju je vsakomur samota z Bogom še mnogo bolj potrebna kakor v domačem okolju, kjer človeka že vsakdanja navada drži, da vrši svoje verske dolžnosti.

Mojzes je imel mnogo let časa biti z Bogom sam v razmišljanju in molitvi. Dosegel je že osemdeset let, najmanj štiri-

deset let je bil puščavski pastir. Prilet-nemu se je šele Bog razodel v gorečem grmu na gori Sinaj in mu rekel: "Dobro sem videl stisko svojega ljudstva v Egiptu in slišal njegovo vpitje, ki je prišlo do mene. Zato sem stopil dol, da ga rešim iz rok Egipčanov in ga popeljem iz te de-že le v dobro in prostrano deželo, v kateri teče mleko in med... Zdaj torej pojdi. Pošiljam te k faraonu, da izpelješ moje ljudstvo iz Egipta." Ko bi bil Mojzes v svojih mladih letih slišal tak božji poziv, kako hitro bi bil pripravljen ga izvršiti in z največjim navdušenjem bi se bil ponu-dil: Da, Gospod, tukaj sem, pošlji me. Toda po štiridesetih letih v tujini, v sa-moti puščave, se je bil znebil samoljubja in neutemeljenega ponosa; naučil se je o sebi misliti ponižno. Spoznal je, da je le reven in šibak človek, ki iz sebe ne more nič. S tem pa je postal pripravno orodje, s katerim bo mogla božja moč svoje na-mene doseči. Prizna pred Bogom svojo nezmožnost, a Bog mu je odgovoril: "Jaz bom s teboj." To je Mojzesu zadostovalo; dobil je zagotovilo božje pomoči, s katero premore vse. Brez strahu se je vrnil v Egipt, kjer so vsi, ki so mu nekdanj stregli po življenju, že zdavnaj umrli, in je začel ostro borbo s faraonom za osvoboditev izraelskega ljudstva.

Bog je Mojzesu ukazal, naj vzame Izra-elope starešine s seboj k faraonu in naj mu sporoče: "Bog Hebrejcev se nam je prikazal. Zdaj torej naj gremo, prosimo, tri dni hoda v puščavo, da opravimo dar-itve svojemu Bogu." Prezirljivo je faraon odgovoril: "Kdo je vaš Bog, da bi ga po-slušal in odpustil Izraelce? Ne poznam vašega Boga in tudi ne odpustim Izra-ela." Na ponovno prošnjo je faraon še dosti mirno prigovarjal Mojzesu in njego-vemu bratu Aronu: "Zakaj odvracata ljudstvo od dela? Pojdita na raboto. Že zdaj je preveč delomržnežev v deželi in vidva hočeta, da še vajino ljudstvo pre-nehata s svojo raboto?" Tako jima je go-voril v obraz, za hrbtom pa je nadzor-nikom naročil, naj še bolj pritiskajo na Izraelce in jih še huje priganjajo k več-jim storitvam, da dosežejo in presežejo kraljev "plan". To trdo naročilo je ute-melil: "Delo naj ljudi teži, da bodo z njim imeli posla in ne bodo poslušali lažnivih besedi Mojzesovih." Pritisk na ljudi je po-stal tolik, da se je celo nadzornikom zdel prehud. Šli so torej k faraonu in mu to-

žili: "Zakaj delaš tako s svojimi hlapci? Godi se jim krivica." A kralj je brez usmi-ljenja odgovoril: "Leni ste, leni; zato pra-vite: naj gremo darovat Gospodu. Zdaj pa pojdite in delajte, določeno število o-peke morate oddajati."

Ali se ne sliši to kakor zgodba iz naših dni? Je pa več kot tri tisoč let stara. Da-našnji diktatorji govorijo in ravnaajo prav tako kakor egiptovski faraoni. Njihovo geslo je skozi vsa stoletja vedno enako: Delajte, delajte vse dni in vse praznike, delajte udarno, delajte prostovoljno, da dosežem načrte, ki sem si jih stavil. Ško-da nedelj. Koliko ur dela se izgubi, ko gredo ljudje k božji službi in si v "brez-delju" odpočivajo, pri tem pa "ljudska" blaginja trpi škodo. Iz vseh narodov, ki vzdihujejo pod tiransko oblastjo diktatur, se slišijo take in podobne besede. Vsi razni diktatorji, o katerih starejša in naj-novejša zgodovina pripoveduje, so delov-nemu ljudstvu vzeli Gospodov dan in deležbo na bogoslužju onemogočali. Diktator ne priznava nobenega gospoda poleg sebe, tudi Boga ne. Delavec naj postane kakor brezdušni stroj, kateremu je treba samo dovolj bencina ali premo-ga, pa teče noč in dan. "Nič novega ni pod soncem," pravi že modri v Stari za-vezi (Eccl. 1, 10). Nič novega: torej bo konec današnjih diktatorjev prav isti ka-kor vseh prejšnjih "faraonov". To je na-še trdno upanje. Konec pride tisto uro, katero je Bog že določil, čim bliže je tista ura, tem huje in krivičneje divja nasilje.

Izraelci so se božje besede, katero jim je prinesel Mojzes, močno razveselili. Od-rešenje je tu. A faraonovo srce se je za-krknilo in stiska je prihajala vsak dan hujša, tako da so ljudje obupavali in Mojzesu očitali, češ, da jim je pri faraonu odvzel sloves pridnih in delavnih ljudi ter dal faraonu orožje v roke, da jih zdaj kot lene in delomržne ljudi še huje stiska. Mojzes se je zatekel k Gospodu in mu čisto po človeško potožil (da ne rečem: očital): "Gospod, zakaj si storil temu ljud-stvu toliko zlo? Zakaj si me vendar po-slal?" — Mimogrede naj opozorim: Ali se iz teh besed ne učimo, kako odkrito, za-upno in po domače preprosto smemo z Bogom govoriti? — Gospod pa je odgo-voril Mojzesu: "Zdaj boš videl, kaj bom storil faraonu; z močno roko prisiljen jih bo odpustil in z močno roko prisiljen jih bo izgnal iz svoje dežele." Bog je poslal

nad faraona in njegovo deželo deset nadlog, ki so omehčale njegovo zakrknjenost.

Nadloge so znane: voda Nila se je za sedem dni spremenila v kri, da je bila neužitna; potem so prišle po vrsti žabe, komarji, muhe, živinska kuga, boleči tvorci na ljudeh in živini, toča, kobilice, tridnevna tema. To so nadloge, ki so bile v Egiptu običajne. Bog je te krajevne nadloge uporabil, da stre faraonovo trmo. Čudežno na njih je to, da so nastopile v taki množini in tako hude kot še nikdar prej in točno tedaj, kadar jih je Mojzes po božjem povelju napovedal, prenehale pa so takoj, ko je Mojzes Boga prosil, naj jih ukine. Reka Nil je postala zares krvava, kar bi bil popolen čudež, ali pa je postala krvavo rdeča in neužitna od rdečih rastlin (alg) ali čisto malih živalic (influzorij), ki so v milijardnih množinah nenadno, to je čudežno, nastopile in prav tako nenadno izginile. Tema je mogla biti posledica izredno silnega hamsina, vročega puščavskega viharja, ki je nosil toliko prahu in peska s seboj, da je nastala tako gosta tema, "da drug drugega ni videl in se tri dni nihče ni ganil s svojega mesta". Čudežno je bilo zlasti to, da v gesenski pokrajini, kjer so prebivali Izraelci, ni nastopila nobena teh nadlog. Na tem so mogli vsi Egipčani spoznati, da so nadloge resnično kazni vsemogóčnega Boga, kateremu se je faraon ustavljal.

Kadar je nastopila nadloga, se je faraon omehčal in se kazal pripravljenega odpustiti Izraelce, vsaj pod gotovimi pogoji, čim pa je po Mojzesovi priprošnji nadloga nehala, se je faraon zopet zakrknil in ljudstva ni hotel odpustiti. To se je ponavljalo pri vsaki nadlogi. Po deveti nadlogi — tridnevni temi — je faraon poklical Mojzesa in mu rekel, naj odide s svojim ljudstvom v puščavo darovat Bogu, a živino morajo pustiti v Egiptu kot zagotovilo, da se bodo zopet kmalu vrnili. Mojzes na to ni mogel in ni smel pristati. Faraon se je razjezil in Mojzesa pognal: "Poidi izpred mene! Varuj se, da ne zagledaš več mojega obličja; kajti ta dar, ko bi zagledal moje obličje, moraš umreti." Mojzes je mirno odgovoril: "Dobro, nič več ne bom videl tvojega obličja." Toda faraon je bil končno le prisiljen, poklicati Mojzesa še enkrat pred svoje obličje,

ko je Bog poslal deseto in najtežjo nadlogo.

V noči, ko so Izraelci po božjem povelju jedli velikonočno jagnje, z njegovo krvjo pomazali oba podboja in naddurje svojih vrat ter bili pripravljeni za takojšen odhod, v tisti eni noči so "umrli vsi prvorojenci v egiptski deželi, od prvorojenca faraonovega, ki bi naj sedel na njegovem prestolu, do prvorojenca dekle pri ročnem mlinu in vsi prvenci živine.

— In vstali so ponoči faraon in vsi njegovi služabniki in vsi Egipčani; in nastalo je veliko vpitje po Egiptu; kajti ni bilo hiše, v kateri ne bi bilo mrliča." Zato je faraon še ponoči poklical Mojzesa in Arona in rekel: "Vstanite, odidite izmed mojega ljudstva, vidva in Izraelovi sinovi, ter pojdite, služite vašemu Bogu, kakor sta prosila." — Tedaj so Izraelci z vsem premičnim imetjem odšli iz Egipta po štiristo tridesetih letih, odkar se je naselil tam očak Jakob s svojimi sinovi. Bila je sobotna noč, prva po prvi pomladanski polni luni, ko so Izraelovi rodovi iz sužnosti odšli v svobodo. In to soboto so vsi poznejši rodovi obhajali veliko noč.

Zakaj je Bog pošiljal toliko nadlog nad Egipt, ko je vendar vedel, da se faraon ne bo omehčal? Zakaj ni takoj poslal desete nadloge, smrti vseh prvorojencev, ki je bila zmožna premagati trdovratnost kralja? Naj prav po domače odgovorim: Bog je vedno pripravljen človeku izkazati svoje usmiljenje za najmanjšo ceno, če le človek hoče. Bog vsemu človeštvu in posamezni duši pošilja opomine in svoje sle, to se pravi nadloge in križe, da se spreobrne in zapusti grešno prilžnost, a pusti vsakomur prosto voljo. Če človeštvo, če duša sprejme ponujeno božje usmiljenje, ni treba, da Bog še nadaljne sle pošilja, ko se je duša že dala rešiti iz sužnosti greha in satana. Vsako dušo želi Bog izpeljati iz te sužnosti v svobodo božjih otrok, kajti za svobodo nas je oprostil Kristus, po njem smo poklicani k svobodi (Gal 1, 13).

Toda, ali nismo zelo podobni faraonu? Ko pride poslanka božja, nadloga, se nekoliko vzdramimo, se napol poboljšamo, ko pa Boga nadloga odzame, smo kmalu zopet v stari zanikrnosti. Kolikokrat je bilo že rečeno — že pred prvo svetovno vojsko in v Fatimi je Marija isto ponovila — da grehi izzivajo božjo pravičnost, ki

OB 100 LETNICI ROJSTVA

Naš kmet nam je po božjem načrtu dal mo-
že, ki so na odločilnih križpotjih naše zgodo-
vine poseebili in podoživeli vso narodovo pro-
blematiko, kladivarji in klicarji, ki so nam
na podlagi verskega in narodnega izročila od-
krili nova obzorja.

Nadškof Jeglič je bil kmet, kmet svobod-
njak: gorenjskim goram se je iz bokov izvil:
dober kot domač kruh, žilav kot jesen v bre-
gu, svoboden ko gams — kremen, ki je trd,
pa rodi iskre, luč in ogenj; veren, preprost in
globok, brez hrupa, pod varstvom Matere iz
Brezij.

Rojen je bil nekako z Družbo sv. Mohorja,
dve leti po spomladni narodov, ko so uvedli
slovenščino v ljudske šole. V šole je šel, ko
je bil Janežičev "Slovenski Glasnik" eno leto
star, ko je Slomšek prestavil sedež lavantins-
ke škofije v Maribor in so začele delovati
čitalnice, Mariborski program, t. j. združitev
vseh slovanskih dežel v samoupravno pokra-
jino, ga je našel v peti šoli, maturiral je v
navdušenju prvih narodnih taborov. Za du-

bo morala svet kaznovati, če se ljudje ne
poboljšajo. Zlasti nekateri sodobni grehi,
ki jih svet predrzno in brez prestanka po-
navlja, vpijejo noč in dan do neba: bogo-
kletstvo, onečaščenje Gospodovih dni,
zloraba zakonskega stanu in vsakovrstna
nečistost, krivice v razmerju do bližnjega.
To so tiste hudobije, ki kličejo nad svet
pravično kazen. Svet pa ni poslušal in ne
posluša Marijinega opomina: "Nehajte
žaliti Gospoda, ki je že vse preveč ža-
ljen." Kdo se je zmenil za kratko besedo

hovski poklic se je odločil šele po hudem
notranjem boju na Brezjah, a odločil se je
zares, za vedno: "Duhoven bom, po svojem
lastnem prepričanju; hočem biti duhoven
vnet...!" Obljubo je držal 68 let! — Novo
mašo je pel 1. 1873, ki je rojstno leto "Slo-
venca". Na Dunaju, kjer doktoriral, in po
drugih univerzah, se je razgledal po takrat-
nem evropskem svetu. Prišel je tudi ad limina
Apostolorum in vzljubil posebno rimske ba-
zilike. Kot bogoslovni profesor je sodeloval pri
mladem katoliškem gibanju, pisal povestice in
članke — a vse to je bilo premalo za njegovo
gorečno in silno naravo. Ko je vrgel Mahnič
"v slovenski kaos bakljo načelnega boja," je
bil Jeglič že dve leti v Sarajevu, po imenu ka-
nonik, v resnici pa misijonar: 17 let garanja
na prižnici, v spovednici, v pisarni, na misi-
jonskih potovanjih, v pisanju člankov in
knjig v hrvaščini. Takrat je železni Gorenje
pojeklenel. — Doma so med tem odprli Ciri-
lovo tiskarno v Mariboru in gledališče v Ljub-
ljani, izdajali "Rimskega katolika" in pri-
pravili prvi katoliški shod v Ljubljani, ki je za
Ivana Prijatelja "osnovno dejstvo v slovenski
sodobni zgodovini." Škof Missia je ob svojem
imenovanju za goriškega nadškofa predlagal
cesarju za svojega naslednika Jegliča, ki je bil
leto poprej imenovan za slunjskega naslov-
nega škofa. Papež je predlog potrdil; 22. maja
1898 je bil Jeglič ustoličen za ljubljanskega
škofa, torej za najvišjo cerkveno in narodno
avtoriteto.

Veliki časi so zahtevali velikega moža. —
Slovenski narod je šel proti odločilni prelom-
nici v svoji tisočletni zgodovini. — Jegličevo
več kot tridesetletno škofovsko delo je narav-
nost ogromno. Mnoge njegove stvaritve so
pravo življenjsko delo — vsaka bi zahtevala
celo življenje celega moža.

Kot škof je organiziral versko življenje:
pripravil 4 sinode, pospeševal Marijine družbe
in druge verske dejavnosti in pobožnosti, pi-
sal skrbna pastirska pisma, petkrat prehodil
škofijo. Podpiral je idejno borbo katoliškega
gibanja, zgradil prvo slovensko gimnazijo
Zavod sv. Stanislava v št. Vidu, ki je bil ta-
krat med prvimi v Evropi, podpiral je izda-
janje slovenskih učnih knjig, ustanovil je Orle
in ves živel za mladino, da je še sam ostal
vedno mlad — pisal je članke in knjige, za
vernike in za svoje duhovnike, pri vsem tem
pa imel neprestano na hrbtu šovinistično go-

desetletne fatimske Jacinte, ki jo je pove-
dala malo pred svojo smrtjo: Marija mi je
povedala, da bo zaradi grehov mnogo
vojska in sporov med ljudmi. — Ker svet,
to je ljudje, vztrajajo v svojih grehih, za-
radi tega živimo v vojskah in sporih, ve-
likih in malih. Mnogokrat razmišljam o
nas samih, odkod toliko sporov, nezaupa-
nja, nevoščljivosti, nedostopne trme, ner-
gaštva, ki se ne ustavi pred tem, kar je
bližnjemu sveto itd. Odkod vse to? Greh
je oni strupeni vir, iz katerega teče vse

njo takratnih avstrijskih vlad in bil je velik Slomškovo naslednik v borbi za slovensko šolo. Na Dunaju so se otepali, spletkarili in grozili — a razvoj je šel naprej z usodno neizbežnostjo. Absolutna večina v kranjskem deželnem zboru l. 1908, narodni tabori, porast slovenske narodne zavesti in samoupravnih teženj so našle izraz v šušteršičevem načrtu in predlogu za trializem. Časi so zoreli. Prva leta svetovne vojne so vprašanje le odložila. Z avstrijskim vojaškim polomom smo dobili v roke neslutene možnosti — Jeglič je razumel in je prvi podpisal Krekovo majniško deklaracijo: za vlado je postal veleizdajalec. Vedel je: če zmaga Avstrija, bom ob mitro. Pa njemu ni šlo za mitro, ne za človeško sodbo. Zato je pred cesarjem, ki ga je klical na odgovor, po svoji navadi v takih primerih le nekaj zamomljal, se obrnil in odšel. Predsednik Hussarek mu je kot Mahniču zagrozil, da ga bo strl z vso državno močjo. Toda kmalu potem je dr. Korošec izgovoril usodni: "Majestet, zuspäet!" in Jeglič je pozdravil in obenem opomnil Jugoslavijo: "Pozdravljam Jugoslavijo!... Ako pa bodo njeni voditelji vladali brez Boga, ako ne bodo gledali, da bi bili pravični, potem gorje naši Jugoslaviji!"

V Jugoslaviji se je vrgel na duhovno obnovo svojega ljudstva. Oživil je organizacije, skrbel posebno za Orle in delavce. Veličastni peti katoliški shod l. 1925 je bil pravi triumf slovenskega katolicizma. Sredi tistih urejenih, navdušenih množic je bil sivolasi Jeglič res vladika, knez in škof, voditelj in pastir. Njegovo poslanstvo je bilo v glavnem končano. Izvršil je, kar mu je Bog naložil, izvršil zvesto in dosledno. Dvakrat je narodu kronal slovesno Marijo za Kraljico Slovencev, prvič na Brezjah 1908 in drugič v Lemontu 1927, in s tem opravil morda najbolj pomenljivo dejanje.

Potem se je umaknil v Gornji Grad in Stično, tam do 7 ur na dan molil za svoje ljudstvo, obljubil, da bo še tam zgoraj delal za svoj narod, zrasel med nami v Celju kot še nikoli v vidca in preroka, odšel spet v svojo samoto, kjer ga je za praznik svojega Obiskanja Marija popeljala na zadnjo pot.

Jeglič je bil velik kot človek: bistroviden, izobražen, razgledan, kremenit značaj, silen delavec; vedno "pokonc mož"!

bil je velik kot škof in dušni pastir: spovednik, pridigar, pisatelj;

bil je velik kot kulturni organizator in mecen;

bil je velik kot duhovni, verski in narodni voditelj slovenskega ljudstva!

Jeglič je bil velik, ker je v velikih časih zavzemal visoko mesto. Jeglič je bil velik, ker je soustvarjal velike čase in dejansko dolečal slovensko usodo. Trenutno nam je časovno še preblizu, da bi lahko objektivno presodili njegovo veličino. In ta njegova veličina, njegov pomen na verskem, dušno pastirskem, kulturnem, političnem in narodnostnem poprišču, izhaja iz ene bistvene točke, iz tiste njegove daljnovidnosti, ki daje vsemu njegovemu delu poseben pomen, poseben sijaj: Jeglič je spoznal, da se je takrat pričel bistveni proces slovenske moderne zgodovine, prehod iz ljudstva v narod. Jeglič je to razumel in z njemu lastno odločnostjo uravnal v to smer vse narodove sile, vse njegovo hotenje in dejanje.

Jeglič ni bil politikant: vendar pa pri vsem tem ni postal enostranski, oskosrčen: pred očmi je imel kot zadnji cilj vedno le dušni blagor svoji vernikov in vseh Slovencev!

Jeglič ni bil šovinist. Sedemnajst svojih najboljših let je daroval Hrvatom. Ko se je boril za naše narodne pravice, je šel njegov pogled vse dalje, vse bolj na široko, že preko slovenskih, jugoslovanskih in slovanskih mej: boril se je za človeka, za njegovo pravico in njegovo zveličanje in boril se je iz ljubezni: "Nikdar ne zdihuje, da je preveč dela! Ljubezen do Boga in do bližnjega premore vse, žrtvuje in preмага vse; njej ni nobeno delo preveč, njej ni nikdar dela dovolj. Kdor zdihuje pod težo naloženega bremena, njemu manjka ljubezni..."

Nadškof Jeglič je imel brez dvoma svoje ne-popolnosti. Njegova silna narava mu je delala večkrat težave. Vendar v naši zgodovini bo za vedno:

škof katoliških shodov,
škof majniške deklaracije,
škof šent Vida in slovenske univerze,
knez, ki nam je kronal Marijo za Kraljico,
videc in prerok v Celju,
vladika — knez in škof,

vzor in kažipot v novo bodočnost, ko bo Bog po Mariji premagal hudobijo naših dni!

RAFKO VODEB, Rim

to zlo, ki nam naše življenje po nepotrebnem greni. Naši lastni grehi, ki se nekaterih kar ne moremo oziroma nočemo iznebiti, in pa grehi vsega človeštva, za katere moramo svoj delež pokore storiti, nam upravičeno vzbujajo strah in nas vznemirjajo vse dotlej, dokler ne nehamo mi in neha človeštvo vsaj v svoji večini grešiti vedoma in namenoma ali iz zaničevanja božjih zapovedi. Priznam: bolj ko sem se poglobil v Mojzesovo zgodbo, tem bolj uvidevam, da danes še nismo mimo

zadnje najhujše nadloge. Da vsaj sebe rešimo in morda še kako drugo dušo tudi, vzemimo resno Marijin opomin: Nehajte Gospoda žaliti, in pridružimo se velikemu številu onih duš, ki v svetem letu dopri našajo žrtve in si nalagajo odpovedi, da po Mariji pomirijo božjo pravičnost in sprosijo grešnikom spreobrnjenje. Vedeti namreč moramo, da bo edino le spreobrnjenju človeštva sledil mir in prava svoboda.

ŠKOF GREGORIJ ROŽMAN

Romanje gospoda Antona

Gospod Anton se je predramil iz popoldanske dremavice. Prisluhnil je šumenje čebel. Slepe oči so se upirale proti vrsti panjev. Vse je poznal, za vse je vedel, pa je bil kot nemočen otrok, ker mu je oči zagrnila tema. Kako ponosen je bil na ta ulnjak in svoje čebele. Koliko prijateljev je hodilo sem, da so se razvedrili. Tudi zdaj še pridejo, še večkrat; vsakega pozna po hoji, po glasu, še tiste mlade, ki jih ni nikoli videl in jih spoznal šele potem, ko je oslepel.

Začel je tipati po mizi za rožnim vencem. Njegov brevir je bil, odkar je oslepel. Komaj je dobro začel, mu je skozi okno privalovalo zvonjenje. Misli so se mu zmedle. Še je šepetal molitev, misli pa so mu že ušle za zvonom. "Suški je, kresna nedelja bo jutri, pa imajo semenj na Suhi."

Obstal je, kot da bi ga zabolelo. Rožni venec mu je zdrknil na blazino na klopi, ne da bi se zavedel. Roka mu je šla k ugaslim očem, kot bi jih hotel odpreti, pa je samo solzo obrisal... Kje so njegova žegnanjska romanja?

Njegove počitnice so bile to, njegovi najlepši dnevi. Saj je imel rad šolo in otroke in zdelo se mu je, da bi ne bilo zanj življenja, če ne bi mogel tem kot nebo jasnim in čistim očem, ki so se vanj vpirale, govoriti o Bogu, jih učiti, svariti, voditi. Pa ga je le utrudilo, da je v juniju komaj čakal, da je končal. Potem se je začelo.

S Sv. Trojico v Brodeh je začenjal. Košček zemlje v velikem loku Poljanščice, ki se mu je zdel odrezan od vsega sveta. Na vzpetini ob vasi je rastel visoko nad vas zvonik Sv. Trojice. Glej, svet gre mimo vasi, samo še kak pogled vrže kdo s ceste sem, pa odbrzi naprej. Tu pa so prestol postavili sv. Trojici. "Začetek in konec vsega," jim je govoril. "Glejte, svet misli, da je cesta, ki tu mimo pelje, brezkončna, pa je kratka brvica iz življenja v večnost, k sv. Trojici — k Bogu Stvarniku, Bogu Odrešeniku in Duhu Posvečevalcu. Dan začenjate in končujete z znamenjem troedinega Boga, kot ste življenje začeli pri krstu z znamenjem sv. Trojice in vas bodo v zemljo vsadili v Njenem znamenju."

Kdo ga je poslušal, kdo razumel! Nekje prav v dnu duše pa so le živele vsem te besede in od časa do časa v polno zaživele.

Gospod Anton je videl v spominu pred seboj Gašparja iz Brodov. Kot takrat, ko ga je prvič srečal. Sklonjen z grbastim hrbtom je šel pred njim; na levi rami je imel oprtano harmoniko, levica mu je mrtvo opletala ob životu.

Boječe ga je pogledal, ko ga je došel, in plašno pa ljubeče s pogledom pobožal harmoniko. "Naj ne zamerijo gospod, nič hudega ne bom z njo napravil. Moj kruh je, brez nje ne morem živeti. Moja palica je, na katero se oprem, kadar me preveč tare življenje."

Spomnil se je, da je takrat proti Logu pogledal, da bi Gašparju skril, kako so ga te

besede dirnile, da ga je v grlu tiščalo. Sama mu je prišla beseda iz grla, da se je čudil, kje je vzel tako mehko in dobro.

V cerkvi je Gašpar ob prvi klopi klečal, v njo se ni upal. Ob njem na tleh je bila harmonika, v desni rožni venec. Gospod Anton je iz njegovih oči in potez na obrazu vedel, da je njegova notranjost velika, krepka, lepa in da raste vsak dan više ob trpljenju, ki je bilo ljudem neznano. "Doromal je revež, odvrzel je teo, ki mu je bilo v trpljenje..."

Gospod Anton je segel po mehurju in po pipi. V modrih pramenčkih se je dišim potigral z njegovimi sivimi lasmi in v lahnih valčkih zgineval skozi okno. Na Suho so mu romale misli k Janezu Krstniku. Kolikokrat mu je ušla čudovita podoba skozi misli: Mogočne kmetije, pa majhna cerkvice zunaj vasi... Kot Janez Krstnik v puščavi ob jeruzalemskih mogočnjakih.

Da, tam doli je živel droben fantiček. Tako velike so bile njegove oči in proseče, ko ga je boječe poprosil, naj bi stopil pred očeta, da bi ga v šolo dali, za gospoda. Gospodu Antonu je šla senca preko obraza. Trd je bil takrat odgovor, da ga zaboli še danes: "Nočem! Komu bom dal grunt, za katerega sem garal."

Danes so tam drugi ljudje; fanta je oče sam pognal od hiše kot izgubljenca. Bog ve, kod hodi, če še hodi po svetu, revež; kaj bi bilo lahko iz tiste otroško lepe duše. Kdo jo je pomandral? — "Da, cestinarje in vojake je poučil, farizeje pa je z gadjo zalego nagnal, Krstnik. Kako gledajo na to lepo vas njegove oči, kako bi neki tukaj zadonela njegova beseda?"

Visoko gori nad Suškimi lesovi raste v nebo Osovnik; sv. Mohor in Fortunad tam stolujeta. Tudi gori je zanesla pot gospoda Antona, čeprav je bila sorška podružnica. Mesto sta od tod blagoslavljal mučenca, ko sta tod vero sejala, pravijo dobri ljudje. Danes skoro nihče od mladih ne ve, čigava je ta cerkva, samo za izlete je še. Osovnik. Ali se je res vsa setev, ki je tako krepko rastle in toliko sadov rodila, sedaj začela sušiti? Kje je tisti črv, ki korenino spodjeda? Kakor bi sredi obdelane njive začel odganjati osat.

Studeničar je bila tista hiša, ki je gospodu Antonu pred dušnimi očmi stasla. Zeleno pobarvana okna, s katerih so se skoro do tal vsipali nageljni. Do dna prežet z vero je bil stari Studeničar. Hčere močne, zale; pa je eno pogoltnila služba v mestu, drugo nenastitna lakomnost; eden od fantov se je v mestu izgubljal. Studeničar je trpel, gospod Anton ni vedel odgovora. Zdrava je korenina, a v mladike se je zagrizla bolezen. Kje bodo zrasli novi Mohorji in Fortunati, da bodo sli po teh hribih in zdravili zastrupljeno?

Sv. Ožbolt se je belil za smrekovim gozdičkom na nasprotnem hribu. Mejnik hrastniške in bodovlske grape, razglednik na čron-

vrško stran in na hribe nad Polhovim gradcem.

Tod je stal poganski tempelj, čudovito valovi življenje. Prav v teh grapah in hribih se tokovi poganstva in svežega, močnega krščanstva tako čudno prepletajo. Od najglobljih nižin, v katere je zmožen pasti človek, do višin, ki se zde nedosegljive.

Koliko podob je šlo mimo gospoda Antona: Preplašeno dekletce z od rojstva izkaženim obrazom kot strašna vest za izgubljenega očeta Franceta. Pa stari Jernač pod cerkvijo! Čez sedemdeseto je lezel, pa je bil oče in mati svojim vnukom, strežnik bolni snahi, gospodinja in vse. Veder nasmeh je bil na vedno mladem rdečem obrazu. Saj je bil tudi sv. Ožbolt pri vseh svojih svetnih opravkih svetnik. Poganski tempelj in krščanska cerkva, koliko podružnic imata po teh lepih, čudovitih hribih in grapah.

Samota vlada pri sv. Filipu in Jakobu v hribih. Dva sosedata samo sta skupaj, vse drugo je razmetano okrog. Ob obeh so se ustavljale misli gospoda Antona. Tako različna, pa tako podobna. Ali sta ta dva svetnika tako močna, da vežeta v dobro sosesčino, ki drug drugega podpira, da je ostalo krščanstvo tako čudno živo, čeprav tako daleč od farne cerkve.

V mestu je semenj ob sv. Jakobu. Otožnost je obšla gospoda Antona, kadar je mesto od daleč gledal. Kot neskončno lepa igračka v kotu obeh rek postavljena, da jo oko gleda in se srce raduje ob njej, se mu zdi. Mesto starih čehov. Vse življenje je tedaj raslo iz vere, grunt in obrt. Danes so korenino tega življenja odkopali in jo presadili v drugo zemljo, pa so pregledali, da je strupena. Strup pa se je že razlezel v deblo in veje.

Kako globoko je gospod Anton občutil, zakaj je Gospod jokal nad Jeruzalemom, ko so apostoli njegovo lepoto občudovali; saj je bilo tudi njemu prenekaterikrat hudo, ko je zrl s hriba doli v mesto.

Pot v Poljansko dolino je zastavljal šent-florenski hrib. Nizek se je zdel ob visokem Ljubniku, pa je bil strm, da so kolena klecala, ko je človek usopljen prispel do vrha.

Gospodu Antonu ni šel prizor iz spomina. Čokat zvonik in dve košati drevesi z jesensko zlatordečo pobarvanim listjem. Kot dva levita ob mučencu Lovrencu. Ko bi gospod Anton še v bodočnost gledal, bi videl, da so bili tudi pod zvonom mučenca Lovrenca najdeni ljudje, ki so stopili ob stran mučenca Lovrenca: Matija in Tone, kot dve mogočni krvavordeči drevesi... Vredna levita sv. Lovrenca, od daleč pozdravljena!

Luči se ponoči sprehajajo ob sv. Barbare do sv. Andreja. "Svetinje v vas hodijo," so rekli stari ljudje. Tudi da sv. Barbare je segla pot gospoda Antona.

Koščena postava Tončka mu je bila pred očmi ob spominu na sv. Barbaro. Še za misli je bila daleč njegova samotna kmetija. Pa ga ni ganilo ne na desno, ne na levo v njegovi

samoti. Kot cerkev je bila njegova hiša. "Kot sv. Barbara, zaprta v samotnem stolpu, pa zvesta do zadnjega," ga je ocenil gospod Anton.

Sv. Andrej, veliki ljubitelj križa. Kako lahko in prisrčno je mogel govoriti o njih patronu ljudem! Z ljubeznijo je mislil na tiste v preteklosti, ki so šli za svojim patronom. Nune v samostanu; iz teh hribov so zrasle, iz Andrejevega križa se navzele ognja, da so živele za druge. Pa je bil pater Vilibald, pa še drugi, še na tuje, v misijone, je ta gorečnost in ljubezen do križa vodila.

"Veliko cvetov imaš, sv. Andrej," je pomislil gospod Andrej, "da bi le mogli zakriti vse, kar se je v tvoji sosesčini tako strašnega zgodilo, ko so v grob legali sinovi po očetovi roki."

Sv. Peter v Bodovljah. Odmaknjena je ta podružnica. Gospod Anton je tja hodil na angelsko nedeljo. Pavle iz hribov na je tolikrat stregel. Dozorel je v samostanu; gori v hribih pa najlepše cvetove njegove stopinje poganjajo.

Gospod Anton je v mislih priromal do Hribca. Njegove slepe oči so v hrepenju zastrmele. Kaj bi dal, da bi še enkrat počasi stopil po stezi ob postajah križevega pota do vrha, kjer je za zidom tolikrat po ure dolgo stal in strmel! Kot na dlani je ležala lepota dolin in hribov do snežnikov pred njim. Mislil je na varovance hribske podružnice. Eno samo trpljenje je življenje tem bajtarjem, ki romajo vsak s svojim križem v svojo skupno hišico na Hribcu. Celo dolgo procesijo jih je imel pred seboj, od Neže, ki je leta in leta hroma ležala, do slepega Tomaža, od pijanca Luka do prepečarja Franceta in Lovrenca in do ženskarja Stenarja in še do svetnice Lenke, ki je dozorela na vznožju hriba pod cerkvijo za nebesa. V procesiji pa so šli duhovni, ki jih je dala ta bajtarska vas, ob soku in krompirju; poznal jih je in jih še pozna. Katera vas jih je dala več?

Gospod Anton je ob svojem razmišljanju obstal. Roka mu je na blazini otipala rožni venec, prsti so se ga oklenili.

"Glej, Bog je postavil v te moje hribe in doline in grape te cerkvice, da so jim opora in tolažba, vsakemu po svoje. Kdor se vanje umisli in v te patrone, ga ne bo premaknila nobena sila, nobeno trpljenje, nobena nesreča. Vse pa je obrnjeno v eno, najmočnejšo oporo: gori v Crnogrob k Materi božji."

"Ko bi le tja še mogel večkrat romati, čeprav sem slep, pa bi pozabil vse drugo," mu je trepetala misel.

Takrat mu je na uho prinesel veter čudovito nepozabno lepo godbo crngrobskih zvonov, ki so zapeli Janezu Krstniku na čast.

Gospod Anton je zdrknil ob klopi na kolena; skozi prste; s katerimi je zakril obraz, so mu na rožni venec tekale solze.

N. ZEMLJAK

ZANIMIVO PISMO

BOŽJA LJUBEZEN, SMRTNI GREH IN PEKEL TER DUHOVNIKOVO SOJENJE

PISMO. — Starejši mož, Slovenec, zelo veren, ki rad prebira evangelije, je poslal Duhovnemu življenju pismo z naslovom "obupanje, ki ustraši katoličane, da bežijo k protestantom". Pismo je obširno in šteje z dostavki najmanj dvanaest velikih strani. Pisec govori v njem o božji ljubezni, o prehitrem ugotavljanju, da je greh smrten, in o pre naglem obsojanju v pekel. Opis pekla, kakor so ga videli fatimski pastirčki, se mu ne zdi v skladu z evangeljskimi poročili o božji ljubezni do ljudi. Duhovniki naj bi vsaj večkrat govorili o božji ljubezni kot o Fatimi. Pisec zagotavlja, da noče biti upornik, hoče le, da bi razumeli vsi božjo ljubezen. Zemeljski oče, pravi, ljubi svoje otroke, kakó nas ne bi nebeški, ki je dosti popolnejši? Treba je razlikovati med grešniki in božjimi sovražniki. Za te pač je pekel, ne za grešnike. "In to presveto Srce Jezusovo bi bilo možno obsoditi dušo za celo večnost v pekel, čeprav ga je prosila pred smrtjo skesana in vdana odpuščanja, ker je zamudila duhovnika in je tako umrla v smrtnem grehu!" Ali res ni odpuščanja grehov brez duhovnikov? Kristus je na zemlji odpuščal grehe, ne da bi kaznoval, zakaj bi jih tudi v večnosti ne odpuščal tako. Ali se je spremenil? Duhovniki prehitro sodijo, da je greh smrten, in zato pre naglo obsojajo v pekel, ne da bi se zavedali, kaj tako obsojanje pomeni. "Spovedi je treba, in ničesar se ne dotaknem kakor onih strašnih obsodb, da je človek takorekoč zmiraj v peklu, izvzemši ko gre od sv. obhajila." To obsojanje podi katoličane k protestantom in v komunizem. "Kolikokrat gledam ljudi, ko sem pomejan med nje, me boli srce in bi se razjokal. Kam drvim? Če bi umrli vsi naenkrat z menoj vred, po razlaganju smrtnega greha pridemo vsi v pekel. In mislim in mislim na ono neomejeno in najsvetejšo ljubezen Očeta in Sina in Sv. Duha." Kristus nas je učil moliti: Oče naš, ne pa naš kralj ali naš prezident.

Končuje pa pisec svoje zanimivo pismo tako-le: "Toliko let nisem bil pri sv. spovedi in predno sem šel, sem se skoraj vsako noč zbudil in nebo se mi je zdelo sama ljubezen; tako sem bil prevzet, da sem Nebo zahvaljeval za to izredno srečo — in to v smrtnem grehu(!?). In ta najsvetejša ljubezen se ponovi zmeraj, če s celim srcem z Bogom govorim (po moje molim), kateri mi odpusti še pred sv. spovedjo." Končno prosi, naj bi bolj premišljevali božjo ljubezen kot pa Fatimo (to je strah pred peklom). "Kdor ima božjo ljubezen, neha grešiti iz (zaradi) ljubezni, če pa mislite, da bodo nehali grešiti zaradi Fatime, se motite."

Povzeli smo iz pisma vse glavne misli, da bo pisec videl, da pismo obravnavamo resno, čeprav ga nismo priobčili v celoti, ker je pač preobširno in po obliki takšno, da ni namenjeno za javnost.

V pismu je več zelo lepih reči. Z velikim prepričanjem in toploto opisuje božjo ljubezen in njeno prvo mesto v vsem dogajanju. Nekatere stvari pa niso pravilno povedane. To ni nič čudnega pa tudi hudo ni, saj pisec ni izobražen v bogoslovni vedi. Navzlic netočnemu izražanju spoznamo, da prav misli in da je odkrito povedal, kaj čuti njegovo srce. Nekatere stvari pa so končno, kakor so zapisane, zmotne ali vsaj zelo blizu zmote.

Oglejmo si nekaj verskih vprašanj, ki se tičejo tega pisma.

RAZODETJE IN CERKVENO UČITELJSTVO. — Odgovore na verska vprašanja najdemo katoličani v božjem razodetju in v nauku cerkvenega učiteljstva. Božje razodetje je bilo zaključeno s smrtjo zadnjega apostola, sv. Janeza. Ohranjeno pa je to, kar nam je Bog razodel, v svetem pismu in v ustnem izročilu. Ni torej samo sv. pismo vir razodetja, kakor uče protestanti, marveč tudi ustno izročilo.

Kristus, učlovečeni božji Sin, pa ni samo razodeval resnice o Bogu, odrešil svet s svojo smrtjo in zaslužil vse milosti, marveč je ustanovil tudi Cerkve, ki naj ljudi učijo njegov nauk, opravlja daritev sv. maše, ki je ponavljanje njegove krvave daritve na križu, in vernikom deli milost po zakramentih, ki jih je on ustanovil. Obdaril je Kristus svojo Cerkve z nezmotljivostjo. Poslal ji je Sv. Duha, da more ob stalni njegovi navzočnosti božje razodetje zvesto čuvati in vernikom verno razlagati.

Božjega razodetja, pa naj gre za sv. pismo ali za ustno izročilo, ne smemo vsak po svoje razlagati, marveč tako, kot ga razlaga cerkveno učiteljstvo, to je papež in škofje. Pod njihovim vodstvom pa nam razlagajo božje razodetje katoliški bogoslovni strokovnjaki in duhovniki.

Zgodovina nam pove, da je že marsikdo zašel v zmoto, ker se ni držal cerkvenega učiteljstva. Vsi začetniki krščanskih krivih versko zabredli iz sv. pisma ali pa vsaj po svoje v nem iskali potrditve za svojo zmoto.

Posamezna mesta v božjem razodetju je treba spraviti pravilno v sklad in skušati prav doumeti njih globoko vsebino, ki tolikokrat preseže vse moči človeškega razuma. Da cerkveno učiteljstvo pri tem ne zaide v zmoto, ga varuje, kakor rečeno, navzočnost Sv. Duha. Nihče drug pa nima tega poročstva nezmotljivosti.

BOŽJA LJUBEZEN. — Najgloblja vsebina božjega razodetja je ljubezen. "Bog je ljubezen," piše apostol Janez v svojem prvem listu (4, 9). Nato pa nadaljuje: "V tem se je razodel božja ljubezen do nas, da je Bog na svet poslal svojega edinorojenega Sina, da bi mi po njem živeli. V tem je ljubezen: ne, da smo mi ljubili Boga, temveč, da je On

nas ljubil in poslal svojega Sina v spravo za naše grehe" (4, 9, 10). V svojem evangeliju piše isti apostol: "Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje" (3, 16).

Ko je božji Sin prihajal na svet, je govoril svojemu Očetu: "Prihite in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil. Tedaj sem rekel: Glej, prihajam, da izvršim, o Bog, tvojo voljo" (Heb 10, 5, 7). In apostol Pavel dostavlja prav tam: "Po tej volji smo z daritvijo telesa Jezusa Kristusa posvečeni enkrat za vselej" (Heb 10, 10).

Bog "hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice". V ta namen je poslal svojega Sina, "ki je dal samega sebe v odkupnino za vse" (1 Tim 2, 4, 6). Razodetje ne pravi, da se bodo vsi ljudje zveličali. Pove pa jasno, da je Bog vse storil, da bi se ljudje mogli zveličati. Noče pa delati nasilja svobodni človekovi volji. Kristus je govoril: "Če hočeš priti v življenje, spoelnjaj zapovedi" (Mt 19, 17). Če hočeš... Verska resnica je, da se bo vsak, ki se bo pogubil, pogubil po svoji krivdi.

Božjo ljubezen do nas ljudi je slikal Kristus v nebeško lepih prilikah, postavim, o izgubljenem sinu, o usmiljenem Samarijanu. Sam je bil učlovečena Ljubezen.

Na široko bi moral izpisavati iz sv. pisma, kdor bi hotel povedati, kar nam pove razodetje o božji ljubezni.

Ljudje pa moramo odgovarjati na božjo ljubezen s svojo ljubeznijo. Jezus Kristus nas uči: "Ljubi Gospoda, svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe" (Mt 22, 37—39).

"Ko bi človeške in angelske jezike govoril," je zapisal apostol Pavel v uvodu k svojemu slavošpevu o ljubezni v trinajestem poglavju prvega lista Korinčanom, "ljubezni pa bi ne imel, sem brneč zvon ali zvoneče cimbele. In ko bi imel prerošstvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal v živem vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi." Na koncu svojega slavošpeva na dostavlja: "Zdaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med temi pa je ljubezen."

SMRTNI GREH. — Ljubezen do Boga ima tisti, ki spoelnjuje njegove zapovedi. Pri zadnji večerji je govoril Kristus apostolom: "Kdor ima moje zapovedi in jih spoelnjuje, ta je, ki me ljubi; a kdor mene ljubi, ga bo ljubil moi Oče in jaz ga bom ljubil in se mu razodel" (Jan 14, 21). "V tem je božja ljubezen, da spoelnjujemo njegove zapovedi," pravi apostol Janez v svojem prvem listu (5, 3). "Ne vsak, kdor mi pravi: 'Gospod, Gospod,' poide v nebeško kraljestvo: temveč kdor spoelnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo," (Mt 7, 21).

Ljubezen do Boga torej ni v čustvu ali be-

sedah, marveč v resni volji izpolnjevati božjo voljo, ki se nam razodeva v zapovedih. Te zapovedi nas vežejo v vesti, kakor pravimo. Nalaga nam jih zakonita oblast, to je ali Bog sam naravnost ali pa Cerkev, a tudi drugi zakoniti predstojniki, ki ukazujejo v moči naravnega zakona, ki ga je dal človeštvu Bog.

Prestop take zapovedi in zato neizpolnjevanje božje volje se imenuje greh. V katekizmu smo se učili, da stori greh, kdor vedoma in radovoljno stori kaj zoper božjo voljo, bodisi da naredi kaj, kar Bog prepoveduje, ali kaj opusti, kar Bog zapoveduje.

Grehi so različni. Nekateri so smrtni, drugi pa odpustljivi. S smrtnim grehom se človek popolnoma obrne od Boga, zato izgubi posvečujočo milost in zasluži, da bi ga Bog zavrgel. Tak greh pomeni smrt za dušo. Zato se imenuje smrtni. Tri stvari se zahtevajo, da je greh smrten. Prvič, da prestopi človek božjo voljo v važni stvari, drugič, da to stori z jasnim spoznanjem, in tretjič, da privoli v greh popolnoma. Če katera izmed teh stvari manjka, greh ne more biti smrten.

Pisca gornjega pisma nekoliko moti vprašanje, kdaj je stvar, v kateri človek prestopi božjo voljo, toliko važna, da je greh smrten, če je storjen z jasnim spoznanjem in s popolnim privoljenjem. Štiri sodila imamo, po katerih določamo, ali je stvar, v kateri kdo prestopi božjo voljo, važna. Prvo sodilo je izražanje sv. pisma. Če sv. pismo pravi o kakem grehu, da izključi storilca iz božjega kraljestva, ali da ta greh zasluži večno kazen ali smrt ali če grozi sv. pismo za greh z božjim prekletstvom, je stvar gotovo važna. Drugo vodilo so izjave cerkvenega učiteljstva; tretje skupen nauk cerkvenih očetov in bogoznancev; četrto pa narava stvari same. Če greh namreč močno žali veliko dobrino, je stvar pač važna.

Od teh štirih sodil vzemimo le prvo, to je izražanje sv. pisma. Kristus je, postavim, zelo hudo obsodil greh pohujšanja. "Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo boljše, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu radi pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje človeku, po katerem pohujšanje pride" (Mt 18, 6, 7). Tako govori Jezus, ki je bil sama ljubezen! Težko pohujšanje je gotovo smrtni greh.

Sv. apostol Pavel piše v prvem listu Korinčanom: "Ali mar ne veste, da krivičniki božjega kraljestva ne bodo posedli? Ne motite se: ne nečistniki ne malikovalci ne prešušniki ne hotniki moških ne tatovi ne lakomniki ne pijanci ne obrekljivci ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva" (6, 9—10). V pismu Rimljanom piše isti apostol: "Ker niso imeli za vredno, da bi se držali spoznanja božjega, jih je Bog prepustil sprijenemu mišljenju, da so počeli, kar se ne spodobi, polni vsakršne krivdnosti, hudobnosti, lakomnosti, zlobnosti, polni zavisti, ubijanja, prepira, zvijače, malopridnosti; podpihovalci, klevetniki, Bogu sovražni, nasilniki, ošabneži, bahalci, izmišljevalci hudobij, staršem neposkorni; brez pameti, brez zvestobe, brez lju-

bezni, brez usmiljenja; ki so spoznali božjo sodbo, da so tisti, ki delajo taka dela, vredni smrti, vendar jih ne le delajo, ampak tistim, ki jih delajo tudi z odobravanjem pritrujejo" (1, 28—32). Vse to je torej smrtni greh, ker je "vredno smrti".

Ni samo sovraštvo do Boga smrten greh, marveč so še drugi grehi smrtni.

Tudi cerkvene zapovedi morejo vezati pod smrtnim grehom. Taki sta na primer zapovedi o praznovanju nedelj in zapovedanih praznikov kakor tudi zapoved, da je treba vsaj v velikonočnem času prejeti sv. Rešnje Telo in iti prej k spovedi, kdor je v smrtnem grehu. Za vsakega v veri poučenega katoličana je jasno, da je storil smrtni greh, če se ni udeležil sv. maše v nedeljo, ne da bi imel opravičujoč vzrok.

PEKEL JE. — S smrtnim grehom človek sam po sebi zasluži, da bi ga Bog kaznoval z večnim pogubljenjem v peklu. Tako se glasi verska resnica naše sv. vere.

Pekel je strašna resnica, če bi le bilo mogoče, bi se je vsi radi znebili. Večna kazen pekla! Toda ni mogoče po pameti odkloniti te resnice. Sv. pismo preveč jasno govori o njej. Odprimo le deveto poglavje evangelija sv. Marka. Tam beremo Kristusove besede: "In ako te tvoja roka pohušuje, jo odsekaj; boljše je zate, da prideš z eno roko v življenje, kakor da bi imel dve roki, pa bi prišel v pekel, v neugasljivi ogenj, kjer njih črv ne umrje in ogenj ne ugasne. In ako te tvoje oko pohušuje, ga izderi; boljše je zate, da prideš z enim očesom v božje kraljestvo, kakor da bi imel obe očesi, pa bi bil vržen v pekel, kjer njih črv ne umrje in ogenj ne ugasne" (Mk 9, 43—48). Trikrat omenja v tem besedilu Kristus pekel, neugasljiv ogenj, črva, ki ne umrje. Ali bomo verjeli Kristusu, da je pekel z večno kaznijo?

Ko je Kristus popisoval, kakšna bo vesolna sodba ob koncu sveta, je rekel: "Takrat poreče (Sin človekov, ki bo sodil) tistim, ki bodo na levisi: Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom... In ti pojdejo v večno trpljenje" (Mt 25, 41, 46).

Večni pekel je. O tem ni nobenega dvoma. Kristusove besede so zadosti jasne.

KDO PRIDE V PEKEL. — Že iz zgoraj povedanega sledi, da pride v pekel, kdor umrje nespokorjen v smrtnem grehu. Cerkev je ob raznih prilikah proglasila to resnico.

Rešitve iz pekla ni. V priliki o bogatinu in ubogem Lazarju je Kristus položil Abrahamu na jezik te besede: "Med nami (zveličanimi v nebesih) in vami (pogubljenimi v peklu) je za vedno narejen velik prepad, da tisti, ki bi hoteli odtoč priti k vam, ne morejo: na tudi odondot ne morejo sem" (Lk 16, 26). "Ne prideš od tam, dokler ne plačaš tudi zadnjega novčiča" (Lk 12, 59). Tega pa ne moreš, ker je s smrtjo minil čas zaslužnja in ker je dolg neskončen, ker si razžalil s smrtnim grehom neskončnega Boga.

KDO JE ŽE PRIŠEL V PEKEL. — Bog je sodbo in obsodbo pridržal sebi. Zato brez

posebnega razodetja razen o zavrženih angelih o nikomur ne vemo, če se je pogubil. Le za Juda Iškariota je zelo verjetno, da je pogubljen. Kristus je namreč rekel o njem: "Gorje tistemu človeku, ki bo Sina človekovega izdal; boljše bi bilo zanj, če bi se ne bil rodil" (Mt 26, 24).

Gotovo je, da bodo nekateri pogubljeni. Kristusove besede to jasno povedo. Koliko pa jih bo, ne vemo. Nekateri svetniki, ki so imeli posebna videnja o peklu, so videli pogubljene trpeti v peklenškem ognju. Pripovedujejo, da je bil to strašen pogled. Nikdar ga niso mogli pozabiti. Ni razloga, da bi jim ne verjeli.

V to vrsto videnj spada tudi ono, ki so ga imeli fatimski pastirčki. Da je pekel strašen, vemo iz ust samega Gospoda Jezusa Kristusa. Njemu pač gre vsa vera. Kar drugi pripovedujejo, da so videli, se vjema s tem, kar nam je povedal Kristus.

Naša vera v obstoj pekla pa se ne opira na taka zasebna videnja, marveč na božjo besedo Jezusa Kristusa.

Gotovo je, da se večno pogubi, kdor umrje nespokorjen v smrtnem grehu. Toda tega nikoli ne vemo, ali je kdo umrl nespokorjen. Tudi ne gre nam, da bi o tem sodili. Bog si je sodbo pridržal. Mi pa ga prosimo, da bi umrli sami in drugi v spokorjenosti.

Toda če kdo v stanju smrtnega greha nenadoma umrje, ali se ne pogubi? Seveda se, če je umrl nespokorjen, a rekli smo, da tega ne vemo, zakaj Bog mu more nakloniti v zadnjem hipu milost kesanja, da se reši. Ali mu jo je? Ne segajmo v božje skrivnosti! Skrbimo raje, da bomo vedno na smrt pripravljeni. V litanijah prosimo, naj nas Bog reši nagle in neprevidene smrti.

SPOVED. — Kristjan, ki pade v smrtni greh, bi bil za vedno pogubljen, če bi mu Bog grehe ne odpustil. To stoji. Toda božja ljubezen nas ni pustila na poti pogube, na katero sami zakdemo, marveč je ustanovila zakrament sv. pokore, pri katerem se nam smrtni grehi odpuščajo. Na dan svojega vstajenja zvečer se je Kristus prikazal apostolom, "dihnil vanje in jim rekel: Prejmite Svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani" (Jan 20, 23).

V podobi kazenskega sodnega postopanja je postavil Jezus ta zakrament. Kakor v kazenski pravdi imamo tudi tu sodnika (spovednika), obtoženca (spovedanca), preiskavo (spovedančevo samoobtožbo) in sodbo (spovednikovo odvezo). Iz načina torej, kako je ta zakrament postavljen, sledi, da mora spovedanec, ki hoče doseči odpuščanje svojih grehov, grehe spovedniku povedati.

V času po Kristusu se noben smrtni greh, storjen po prejetem sv. krstu, ne odpusti brez zveze z zakramentom sv. pokore. Kdor hoče dobiti odpuščanje smrtnih grehov, se mora dejansko svojih grehov spovedati, ali pa, če tega ne more, imeti resno voljo storiti vse, kar Bog zahteva za odpuščanje grehov. V tej resni volji je že vključena želja po spovedi, zakaj Bog hoče za odpuščanje grehov, da

Predložiš smrtne grehe zakonitemu spovedniku.

Pisec našega pisma se sprašuje: ali res ni odpuščanja grehov brez duhovnikov. V pravkar povedanem ima odgovor. Smrtni grehi se odpuščajo pri spovedi. Zunaj spovedi pa tudi s popolnim kesanjem, a tudi v tem primeru ostane dolžnost povedati grehe spovedniku pri prvi naslednji spovedi.

Kristus je sam na zemlji odpuščal grehe brez spovedi. Predno pa je odšel v nebesa je za odpuščanje grehov postavil zakrament v obliki sodnega postopanja.

Velik dar božje ljubezni je zakrament sv. pokore. Popolnoma razumejo njegovo vrednost le zveličani v nebesih in — pogubljene duše v pekl. Prvi se mu zahvaljujejo, drugi pa preklinjajo v prepozmem kesanju, da se ga niso posluževali.

KESANJE. — Odpuščanja grehov ni brez kesanja. Grešnik se mora smrtnih grehov khati in spovedati. Tudi vprašanja o kesanju se dotakne gornje pismo, a precej zmedeno, da ne rečemo zmotno.

Da dosežemo odpuščanje grehov, moramo imeti kesanje, ki je resnično, ki izvira iz nadnaravnih nagibov, ki je splošno, če gre za smrtne grehe, in ki je končno čez vse veliko. Grešniku mora biti skratka res žal, da je grešil in Boga razžalil. Če gre grešnik k spovedi brez takega kesanja in če pravega kesanja ne obudi vsaj v trenutkih, preden mu spovednik da odvezo, je odveza neveljavna. Brez kesanja namreč ni odpuščanja.

Spoved ni avtomat, v katerega bi grehe povedal, iz njega pa dobil odvezo. Spoved ni pohujševalnica za ljudi, kot mislijo nekateri protestanti, marveč je sodišče neskončno usmiljenega Boga, ki noče, da se grešnik pogubi, marveč spreobrne in živi. "Spokorite se in spreobrnite se, da se vam izbrišejo vaši grehi" (Apd 3, 19).

Nadnaravno kesanje, ki ga moramo imeti, da dosežemo odpuščanje grehov, pa more biti dvojno: popolno in nepopolno. Popolno je kesanje takrat, če se grešnik kesa zato, ker greh žali Boga, ki je neskončno popoln in vse ljubezni vreden, ali ker je Kristus zaradi greha trpel in umrl.

Nepopolno pa imenujemo tisto nadnaravno kesanje, ko se grešnik kesa zato, ker je z grehom izgubil nebesa, ali ker je z njim zaslužil pekel in druge božje kazni, ali ker je greh sam po sebi grd.

Popolno kesanje je seveda boljše in plemenitejše kot nepopolno. Toda iz nauka tridentinskega cerkvenega zbora sledi, da za odpuščanje grehov pri spovedi zadošča nepopolno kesanje.

Kdor se torej kesa svojih smrtnih grehov zato, ker je z njimi zaslužil pekel, pa gre k spovedi in dobi odvezo, se mu smrtni grehi odpuste.

Strah pred peklom je zelo zveličalen. Nekaterih ljudi spočetka nič ne gane božja ljubezen, pač pa jih zamaje strah pred peklom. Ni prav, če bi podcenjevali strah pred peklom. Ljudje smo že taki, da nas včasih more usta-

viti pred grehom ali nas nagniti k kesanju le grozna slika pekla.

Popolno kesanje je seveda boljše, smo rekli, ker izvira iz dosti bolj plemenitih nagibov. Ima pa pred nepopolnim kesanjem še neko drugo veliko prednost. To namreč, da z njim dosežemo odpuščanje grehov takoj, ko ga obudimo, še preden gremo k spovedi. Ostane pa dolžnost, da bi se moramo teh le s popolnim kesanjem odpuščenih grehov spovedati pri prvi prihodnji spovedi.

Če je torej kdo v smrtnem grehu, pa ni duhovnika, da bi se mu spovedal, je edina rešitev pred pogubljenjem popolno kesanje. Nepopolno kesanje odpušča grehe le pri spovedi, popolno pa že samo zase.

Božja ljubezen nas torej ni pustila brez sredstev zveličanja. Prav posebej velja to še za nas katoličane. Vsak izmed nas se more zveličati, če le hoče. Kdor se bo pogubil, se bo po lastni krivdi.

Na razpolago imamo zakramente, zlasti zakrament sv. pokore, kjer moremo že z nepopolnim kesanjem dobiti odpuščanje grehov. Če pa duhovnika ni, ki bi nas mogel spovedati ali težko bolnim podeliti zakrament poslednjega maziljenja, nam ostane, če smo v smrtnem grehu, še vedno možnost, da se zveličamo s popolnim kesanjem.

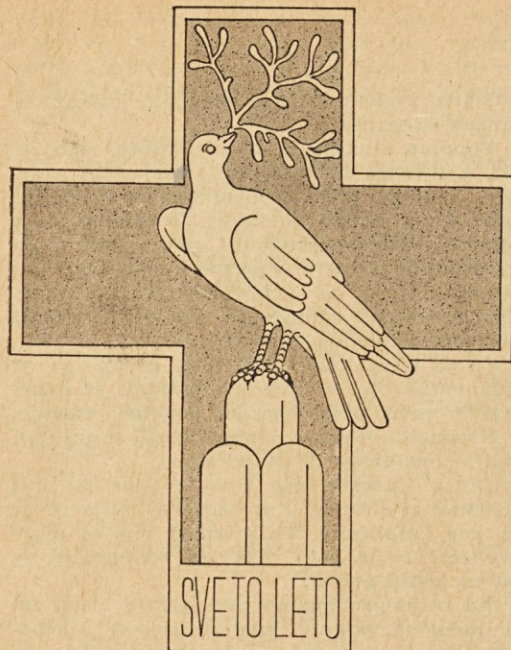
Bog je v resnici dober.

ČEMU K PROTESTANTOM? — Pisec gornjega pisma pravi, da katoličani odhajajo k protestantom, ker se jim v katoliški Cerkvi govori o smrtnem grehu in pekl, namesto o božji ljubezni. Sprejeti moramo ves Kristusov nauk, onega o božji ljubezni kot tega o smrtnem grehu in pekl. Obojnega nas uči isti Jezus Kristus, božja Resnica sama.

Dobro poučen katoličan nima kaj iskati pri protestantih. Strašno nespametno je zapuščati čisto resnico in odhajati k nepopolni resnici ali celo zmoti.

Katoliški duhovniki morajo učiti ves Kristusov nauk. Govoriti morajo o ljubezni, ki je najgloblja vsebina božjega razodetja, kakor smo videli. "Bog je ljubezen." Govoriti pa morajo tudi o zapovedih, pa bodi komu prilično ali neprilično. "Kdor ima moje zapovedi in jih spoľnuje, ta je, ki me ljubi," je učil Kristus. Govoriti morajo o smrtnem grehu, ki po nauku Kristusovem in Pavlovem ljudi izključuje iz božjega kraljestva, iz nebes. Govoriti morajo o pekl, ker je Kristus učil, da obstoji pekel, neuglasljivi ogenj in črv, ki ne umrje. Govoriti morajo o tem, da pride v pekel, kdor umrje nespokorjen v smrtnem grehu; povedati pa tudi, da o nikomur razen o zavrženih angelih ne vemo, če je res pogubljen, ker ne vemo, če je umrl nespokorjen. Govoriti morajo končno o tem, da se grehi odpuščajo pri spovedi, kjer mora spovednik kot sodnik presoditi, ali ima spovedanec pravo kesanje, in mu naložiti primerno pokoro, preden ga v božjem imenu od grehov odveže.

Pismo, zaradi katerega smo napisali gornje, ima, kakor smo rekli, naslov "obupanje, ki ustraši katoličane, da bežijo k protestantom". Katoliška resnica ne pomeni obupanja, mar-

"Naj bi to **SVETO LETO** bilo leto očiščevanja in posvečenja, leto duhovnega življenja in obnove, leto **VELIKEGA POVRATKA** in odpusčanja." Pij XII.

Kaj si že storil ti za popoln uspeh svetega leta?

Nosimo svetoletni znak!

več polno nadnaravno veselje. Bog je naš oče in za srečo smo ustvarjeni. Tudi pekel je ustvarila prva ljubezen, kot lepo pravi Dante. Bog hoče, da se vsi zveličamo. Dal nam je toliko sredstev, da si moremo zaslužiti nebesa. Zakaj bi ta nauk podil v obup?

"Bog je svet tako ljubil, da je dal edino-rojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje."

Kakšen vernik morda ne razume tega krščanskega optimizma in kakšen duhovnik nemara res govori premalo o božji ljubezni v primeri s temno stranjo zagrešenja, toda vse to ni dokaz, da bi ne bila katoliška vera vera veselja, upanja in ljubezni. Smrtni greh in pekel ne postavljata na laž božje ljubezni, marveč se ta kaže tudi ob njima.

Za vernega kristjana mora biti glavno vprašanje, kje je popolna Kristusova resnica, ne pa, kje manj zahtevajo.

Katoliški škofje in duhovniki morajo oznanjati vso Kristusovo resnico, pa naj bo kak njen del komu všeč ali ne. Apostol Pavel je opominjal svojega učenca škofa Timoteja: "Rotim te pri Bogu in Kristusu Jezusu, ki bo sodil žive in mrtve, pri njegovem prihodu in

njegovem kraljestvu: Oznanjaj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem. Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehlanje ušes kopčili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvrčali od resnice, obračali pa se k bajkam. Ti pa bodi v vsem trezen, nadloge pretrpi, izvrši delo blagovestniško, spolni svojo službo" (2 Tim 4, 1—5).

Kristus je sam pokazal, da se glede verskih resnic ni mogoče pogajati. Ko je napovedal zakrament sv. Rešnjega Telesa, "so mnogi izmed učencev rekli: Trda je ta beseda, kdo jo more poslušati? Ker je pa Jezus sam pri sebi vedel, da njegovi učenci nad tem godrnjajo, jim je rekel: To vam je v spotiko?... Čislej je mnogo njegovih učencev odstopilo in niso več hodili z njim. Jezus je torej rekel dvanajsterim: Ali hočete oditi tudi vi?" (Jan 6, 60, 61; 66, 67).

Kristus ni nič popuščal, nič popravljaj; pripravljen je bil, da ga zapuste vsi, če nečjejo sprejeti vsega njegovega nauka.

Mons. Dr. AL. ODAR

Dan

Nebo je belo razpenjeno,
uklenjeno
v zeleno obalo gorá.

Prostor je zlata zračnica,
želja je sveta tračnica
do Boga.

Vse stvari
so v zlato valovje pogreznjene,
poveznjene
pod prosterni,
rahlo prozorni
pehar neba.

Sreč gori
s plamenom najčistejšim
kakor večna luč
pred Najsvetejšim.

Ah,
ključ do sreče,
sredi te luči blesteče
je v mojih
po znoju in bojih
očiščenih, močnih rokah!

BOGDAN BUDNIK

KATOLIŠKI MISIJONIS

SOVRAŽNIKOVA PETA KOLONA

GORNJA SLIKA nam kaže delavce in uradnike velike jezuitske misijske tiskarne v indijskem Rančiju. Sredi sedi poleg ravnatelja tiskarne nje podravnatelj p. Janez Ehrlich, o katerem in o tiskarni objavljamo tudi na naslednjih straneh dve sliki. — Misijonar Ehrlich je nečak "očeta slovenskega misijonstva" dr. Lamberta Ehrliche. Ob misli na le-tega velikega Slovence-mučenika, ki se je toliko žrtvoval za naš narod in končno za njega rešitev prelil celo svojo kri, pa je ob vsej tej ljubezni in delu za lastni narod imel še toliko smisla in časa za misijone, da je vodil domala vso slovensko misijsko akcijo v zaledju — nam stopa pred oči v toliko žalostnejši luči ona nerazumljiva ozkost nekaterih slovenskih katoličanov, celo izobraženih, ki se ponašajo s svojo nekatoliško miselnostjo, nastopajoč proti že itak neznatnemu misijonskemu sodelovanju naših rojakov izseljencev v sedanjih dneh, češ da se danes z delom in dajatvami za misijone prikrajšuje pomoč tako potrebnemu lastnemu narodu... Že v zadnji številki smo opozorili, kako usodna zmota tiči v takem

mišljenju, kako razdiralno utegne vplivati tako govorjenje in nasprotovanje, hromeč še tistih nekaj bornih delovnih sil, ki se v katolištvu trudijo za proclor Cerkve v svet — v najodločilnejšem času, ko gre za to, ali bo prodrla ona in prinesla svetu mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem ali pa bo prodrli Kremenlj in zavladal nad svetom — tudi nad nami — s prokletstvom satanovim. Svetovni komunizem združuje sile za osvojitve cele Azije; osvojil je Kitajsko, osvaja Korejo, osvojil bo — vse, ako se ne bo vsaj v zadnjem trenutku zdramil ves krščanski, zlasti katoliški svet in se združil v trdem delu za prodor in zmago krščanstva vsepovsod — predvsem v Aziji, v katere rokah je — bodočnost. Krščanstvo moramo širiti, Cerkve moramo graditi tam, kjer je še ni, misijonsko moramo delati — vsi, tudi Slovenci, vsekdar, tudi danes, in še posebno danes, za vsako ceno, tudi za ceno lastnega življenja! Kdor od katoličanov še danes nasprotuje misijonskemu delu, je hote ali ne hote sovražnikova peta kolona med nami katoličani in v človeštvu sploh!

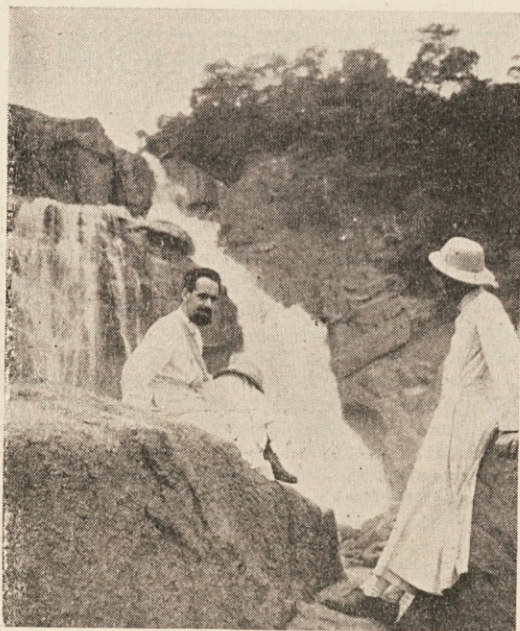
PAPEŠKE SMERNICE

Nadaljujemo z razpravo iz zadnje številke.

V zvezi z akomodacijo je vprašanje vzgoje
8. DOMAČE DUHOVŠČINE TER REDOVNIŠTVA IN DOMAČE HIERARHIJE SPLOH.

O tem so pa vsi trije papeži govorili in pisali:

Pij XI. pravi v *Rer. Eccl.* škofom: "Pred vsem vas opozorimo na to, kako važno je, da sprejemate za duhovnike domačine. Če tega ne boste delali z VSEMI MOČMI, mislimo, da bo vaše delo nepopolno, zlasti se pa bo v onih pokrajinah ustanovitev in utrditve Cerkve še dalje zakasnila in zavlekla. Nato naravnost dobesedno navaja besede Benedikta XV. v "Maximum illud": "BOLETI NAS MORA, da imajo v nekaterih pokrajinah, ki so že pred mnogimi stoletji sprejele katoliško vero, še vedno domače duhovnike za manj vredne. Prav tako je še precej narodov, ki jih je že zgodaj razsvetlila evangeljska luč in so se iz barbarstva dvignili že na tako stopnjo omike, da imajo v vseh svetnih strokah odlično može, ki pa, čeprav imajo že mnogo stoletij zveličavno moč evangelija in Cerkve, doslej še vendar niso mogli dati škofov, ki bi jih vlada'i, niti duhovnikov, ki bi rojake vodili s poukom." V obširnem razpravljanju nato Pij XI. navaja razloge, ki tako nujno terjajo delo za domačo hierarhijo. Ti razlogi so:

O. Ehrlich in o. Gabrič ob vodopadu

"PRVI PISANI SPOMENIKI KRŠČANSKE STARODAVNOSTI pričajo, da apostoli duhovnikov, ki so jih postavljali na čelo kateri koli novo nastali krščanski občini, niso pripeljali od drugod, ampak so jih izbrali in privzeli izmed domačinov." — "Ali ne bo že zato zelo koristno, prepustiti postaje domačim duhovnikom, naj jih varujejo in uspešnejše obdelujejo, da se boste mogli vi vsak dan hitreje pomikati k drugim narodom." — "Da, celo širjenju KRISTUSOVEGA KRALJESTVA bodo ti duhovniki kar največ pomagali." — "Kajti domač duhovnik se po rojstvu, naravi, mišljenju in teženju strinja s svojimi rojaki, je čudovito sposoben vcepiti jim vero v srce." — "Često se zgodi, da lahko pride tja, kamor tuji duhovnik ne sme stopiti." — "TUJI MISIJONARJI, ki jeziki že ne nekoliko znajo, včasih tako TEŽKO IZRAŽAJO SVOJE MISLI, da se učinek njih oznanjevanja zelo slabi." — "Recimo, da morajo TUJI MISIJONARJI KAKE DOLOČENE NARODNOSTI ODITI." — "Ali pa, da se domačini hočejo osamosvojiti in zato IZGANJAJO uradnike, vojsko in MISIJONARJE tiste tuje države, ki so ji podložni, in da morejo to doseči LE S SILO." — "Danes potrebuje MNOGO DUHOVNIKOV TUDI EVROPA SAMA. Potrebuje jih tembolj, čim važnejše je, da se ločeni bratje z božjo pomočjo VRNEJO K EDINOSTI IN SE NEKATOLIČANI REŠIJO SVOJIH ZMOT." Navajanje in razlaganje teh razlogov za domačo duhovščino zaključuje Pij XI. s sledečo tezo in naročilom misijonskim škofom: "V vaših pokrajinah MORA BITI NA RAZPOLAGO TOLIKO DOMAČIH DUHOVNIKOV, DA BODO BREZ OZIRA NA TUJE MISIJONARJE SAMI ZASE DOVOLJ SPOSOBNI, ŠIRITI MEJE SV. CERKVE IN VODITI VERSKE OBČINE SVOJEGA LJUDSTVA."

9. Nato govori okrožnica

O VZGOJI DOMAČEGA DUHOVNIŠTVA PO DOMAČIH MISIJONSKIH SEMENISČIH,

dalje o napredovanju domače duhovščine v cerkveni službi in o DOMAČEM REDOVNIŠTVU obojega spola, zlasti še o uvajanju bogomiselnih redov. Preveč bi bilo, če bi tudi o vsem tem navajali citate, polne bogatih misli in dragocenih navodil.

ZA GRADNJO CERKVE

Domačemu kleru in redovništvu naj stoji ob strani pomoč KATEHISTOV, o katerih tudi govori okrožnica. "Te si izberite iz Evropecev ali pa še bolje izmed domačinov." Ko omenja papež tu Evropece, verjetno misli na tzv. LAIČNE MISIJONARJE, laike, ki se ne le za katehistično, ampak tudi za raznovrstno drugo delo dajo na razpolago misijonu iz hotenja, doprinesiti svoj delež h gradbi Cerkve n. pr. kot zdravniki, profesorji, agronomi, itd. Med katehiste domačine je treba šteti mnoge SKUPINE K. A. V MISIJONIH, ki jo je Pij XI. v več nagovorih naročal in je res ustanovljeno že na vseh misijonskih deželah, bolj ali manj ustrezno zamisli Pija XI.

Metoda uvajanja domače duhovščine in redovništva v misijonsko delo in celo njega vodstvo sta Benedikt XV. in Pij XI. tako podčrtala in s tako odločnostjo naročala, da je zdaj že od vsepovsod sprejeta in aplicirana. Pij XI. in Pij XII. sta sama posvetila mnogo škofov. Pij XII. pa je dal kitajskemu narodu celo kardinala Tiena.

10. DELO MED IZOBRAŽENCI

Ker mora Cerkev zajeti vse kulturno delovanje posameznih narodov, je Pij XI. naročil, naj se misijoni posebno zavzamejo za IZOBRAŽENCE kot nosilce in posredovalce narodne kulture in zato vplivne činitelje. "Na tem mestu vas pozivamo, da upošteвате vodilne može in njih družine... Pred očmi moramo imeti stavek sv. Pavla: "Modrim in neukim sem dolžnik" (Rimlj. 1, 14). Poleg tega pa vemo iz izkušnje, da nižji izmed ljudstva lahko sledijo, če najuglednejši v državi sprejmejo Kristusovo vero." Zato je Pij XI. tako podpiral misijonsko delo med izobraženci. Ko je bil ogrožen obstoj tokiškega katoliškega vseučilišča, je on dejal: "Vseučilišče mora biti!" Pospeševal je razne ZNANSTVENE IN KULTURNE USTANOVE v misijonskih središčih. Tako je danes veliko število misijonarjev zaposlenih samo z raziskovanjem kulturne zgodovine posameznih narodov, s poučevanjem sodobnega kulturnega življenja, zlasti modroslovja. S tem v zvezi je Pij XI. zlasti pospeševal domačo umetnost.

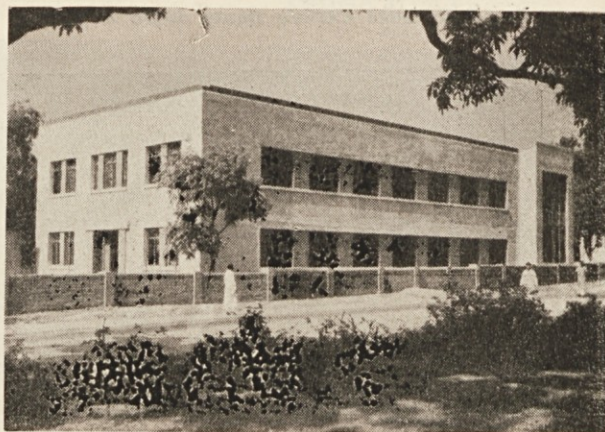
11. ŠOLSTVO, KARITAS, MOLITEV

Seveda pa ob priporočanju in navajanju sodobnih metod papeži ne pozabljajo poudarjati

prav tako velike važnosti še drugih pojavov misijonskega dela. Mislimo predvsem na ŠOLSTVO, KARITAS, MOLITEV. Ko papeži opozarjajo na važnost teh pojavov, kličejo v spomin, da je tudi sam Gospod Jezus Kristus to delal: učil, dobrote delil in molil. Tudi Cerkev v svojem delovanju tako že v utrjenih katoliških deželah kot v misijonih, ne bo smela nikdar opustiti šolskega in karitativnega dela, ker to je bistveni del njenega poslanstva, ne le neko sredstvo za približevanje ljudstvu. Kot Kristus tudi ona deli dobrote za duha in telo s šolstvom in karitativnostjo; z molitvijo pa v imenu Kristusovem Boga hvali in časti, mu zadoščuje, ga prosi. Brez tega trojnega udejstvovanja bi bila pojava Cerkve v misijonih bistveno nepopolna. Seveda pa šolstvo, karitativno in molitveno življenje v misijonih predstavlja tudi nepogreljivo sredstvo za gradnjo Cerkve. Cerkev s šolstvom vzgaja in uči krščanskega življenja, s karitativnim delom ustvarja primerne gnotne pogoje zanj. z molitvijo pa na vse to milost rosi in tako z vsem tem pomaga nekristjanom k vstopu v Cerkev, že spreobrnjenim pa k lepemu krščanskemu življenju. To trojno sredstvo je danes še prav tako potrebno, kot pred sto leti, saj v marsikaterih deželah kulturne dobrine še niso prodrle v najširše plasti naroda, saj so mnogokje življenjske prilike misijonskih narodov zelo slabe, saj je večina misijonov še v prvi začetni, milosti tako potrebni dobi.

12. TEMELJITA ORGANIZACIJA DELA

Značilna poteza sodobnega misijonstva, na katero papeži tudi opozarjajo z besedami in

Jezuitska tiskarna v Rančiju

dejanji, je čim bolj popolna oblika **ORGANIZACIJE MISIJSKEGA DELA**, ki naj ima zlasti tri elemente: istočasna akcija po vsem misijonskem svetu, s čim večjo delitvijo dela, pod enotnim vodstvom.

Okrožnica Rer. Eccl. naroča misijonskim predstojnikom: "Vaša skrb naj bo, misijonarje tako porazdeliti, da **NOBEN DEL POKRAJINE NE BO OSTAL BREZ OZNANJEVANJA EVANGELIJA**. Zato pojdite dalje po postajah, naseljujte misijonarje na domačem kraju kakor v središču in okoli tega kraja naj stoje povsod manjše postaje..." In Benedikt XV. piše že preje v Maximum illud: "Da bo pogane oznanjevanje blagovesti tem hitreje doseгло, bo zelo koristno ustanavljati nove misijonske postaje in postojanke, ki bodo nekoč središče novih vikariatov in prefektur, v katere se bo v ugodnem času misijon razdelil."

"Pokličite si sodelovalce pri širjenju krščanske vere, poučevanju mladine in pri drugih podobnih opravilih, **PRIVZEMITE SI REDOVNIKOV IN MISIJONARJEV**, ki niso iz vašega reda..." — "Kadarkoli se nam bo za širjenje sv. Cerkve zdelo potrebno ali koristno, bomo misijonske pokrajine ene družbe izročili drugi, jih zopet in zopet delili ter nove prefektore in vikariate poverili drugim družbam ali domačim duhovnikom." (Rer. Eccl.)

Resnično, danes je pač že prišel čas, da postane Cerkev ne samo načelno, ampak tudi dejansko katoliška, vesoljna, univerzalna, kar zlasti poudarja Pij XII. Danes ni več razloga, zakaj ne bi postajali deležni sadov Kristusovega Odrešenja vsi narodi po vsej zemlji, ko so bili vendar vsi istočasno odrešeni. Danes gredo misijonarji prav tako lahko graditi Cerkev na Oceanske otoke kot v bližnjo Afriko. Zato hoče Cerkev danes hitro dejansko

zaživeti vsaj v drobnem pojavu svojo navzočnosti in delovanja prav v vsaki deželi, prav v vsakem, še tako neznatnem rodu.

Ker pa je pri hitrem delu še posebno treba skrbeti za to, da je delo temeljito in grobo globoko in ker se to mnogo lažje dosega v malem kot v velikem delokrogu, zato, pa še iz drugih razlogov, papeži priporočajo in izvajajo delitev večjih pokrajin v vedno manjše in porazdelitev delokrogov med čim bolj različne skupine in vrste delavcev. Samo papež Pij XI. je ustanovil 230 misijonskih pokrajin in jih poveril v vodstvo najrazličnejšim družbam oziroma domači duhovščini.

13. DELO V MISIJSKEM ZALEDJU

Ko so novodobni papeži spoznali nujnost širšokopotezne in sodobnim razmeram primerno misijonske akcije v današnjih dneh in bodočnosti, pa niso pozabili na to, da mera pomnožitvi in obnovi dela na misijonskem polju odgovarjati tudi delo v misijonskem zaledju. In tu je zlasti važna misijonska okrožnica Rer. Eccl. in splošno delo misijon, papeža Pija XI.

Na njegovo skrb za znanstveno misijonsko podlago, ki se gradi na podlagi spoznanj iz misijonskega polja pred vsem v misijonskem zaledju, mo že opozorili. Omenimo naj še njegovo skrb za misijonske poklice in za sodelovanje vseh vernikov pri misijonskem delu.

"Škofje in vsi katoličani se morajo splošno prizadevati, da se število misijonarjev pomnoži. Če se vam torej zdi, da so v vaši škofiji mladeniči, bogoslovci ali duhovniki, ki so po božji volji poklicani k tako vzvišenemu apostolatu, morate z naklonjenostjo in vplivom njihovih sklepov in nagnjenja podpirati, nikdar pa jih ne smete pri tem ovirati. Dovoljeno vam je sicer svobodno preskušati duhovce, ali so od Boga (1 Jan 4, 1). Če pa spoznate, da se je tak nad vse koristen sklep po božjem vplivu rodil in da zori, naj vas niti pomanjkanje duhovnikov niti potrebe škofije ne vznemirjajo in ne odvrčajo od dovoljenja, saj vaši rejaki imajo, da tako rečemo, sredstva za zveličanje pri rokah in so zato veliko bližje zveličanju kot pogani. Če torej prilika nanese, žrtvujte ravnodušno iz ljubezni do Kristusa in do duš katerega svojih duhovnikov, če se to sploh sme imenovati žrtev. Kajti, če boste izgubili pomočnika in sodelavca, ga bo Ustanovitelj Cerkve gotovo nadomestil ali z obilnejšimi milestmi za škofijo,

Sestre domačinke v bengalskem Khariju, v misijonu slovenskih jezuitov

ali tako, da bo v sveto službo poklical druge mladeniče." Tako govori škofom o misijonskih poklicih Pij XI. v *Rerum Eccl.* Pred njim je že Benedikt XV. obširno pisal o tem v svoji misijonski okrožnici, v kateri med drugim pravi, naj v misijone pošiljajo škofje in predstojniki redovnih družb le najboljše moči: "Predstojnike redovnih družb in zavodov, ki delajo v zunanjih misijonih, prosimo in rotimo, naj za to sveto službo določijo le najbolj izbrane člane, tiste namreč, ki se očitno odlikujejo po čistem življenju, goreči pobožnosti in gorečnosti za zveličanje duš." (Max. illud).

14. MISIJONSKE ORGANIZACIJE

Misijonske poklice, v kolikor se rekrutirajo iz že katoliške dežele, naj zlasti pospešuje **DUHOVNIŠKA MISIJONSKA ZVEZA**, ki se je ustanovila za časa Benedikta XV. v Italiji, za vlade Pija XI. pa se razširila po vsem svetu. O nalogah članov, ki naj bi bili vsi duhovniki in bogoslovci, piše papež v *Rer. Eccl.*: "Vsak na svoj način naj prosijo za dar sv. vere brezštevilni množici poganov, zlasti med sv. mašo, in naj druge vzpodbujajo k molitvi. Kadar in kjer koli bo prilika, naj ljudem govore o apostolatu pri poganih, skrbje naj tudi, da določene dni na sestankih skupno in uspešno razpravljajo o tem; med ljudmi naj širijo misijonske knjižice; pri komur zapazijo od Boga dane klice misijonskega poklica, naj mu preskrbe sredstva za primerno vzgojo in izobrazbo; v mejah svoje škofije naj na vse načine podpirajo **DRUŽBO ZA ŠIRJENJE VERE** in obe družbi, ki ji pomagata.

Ti dve družbi, ki jih papež omenja tu kot pridruženi v pomoč DŠV, sta: **DRUŽBA SV. DETINSTVA** in **DRUŽBA APOSTOLA PETRA** za vzgojo domače duhovščine. Vse tri družbe je prav ta papež povzdignil v papežke misijonske družbe, hoteč po njih organizirati misijonsko molitveno in gmotno pomoč vseh vernikov za vse nevernike.

15. O NUJNOSTI MOLITVENE POMOČI

vseh vernikov papež lepo govori v *Rer. Eccl.*: "Zlasti si prizadevajte z besedo in pismom pri svojih vernikih vpeljati in polagoma razširiti navado, da bodo prosili Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev (Mt 9, 38) in naj pomaga nevernikom z nebeško lučjo in milostjo; navado pravimo, torej stalno

neprestano vajo, saj vsakdo ve, da taka navada pri božjem usmiljenju veliko več pomeni kot molitve, ki se opravljajo le enkrat ali le včasih; naj se namreč misijonarji trudijo in mučijo, da bi pogane spreobrnil h katoliški veri, naj žrtvujejo tudi življenje, naj uporabijo vso marljivost, skrbnost in druga človeška sredstva, vendar ne bodo dosegli ničesar, vse bo zaman, če Bog src nevernikov ne bo ganil s svojo milostjo in jih tako omeščane pritegnil k sebi." Nato daje konkretna navodila za vpeljavo misijonskih molitev in priporočila, naj zlasti molijo za misijone otroci in redovnice.

O važnosti gmotne pomoči vernikov za misijone pa pravi v isti okrožnici: "Ne sramujte in ne upirajte se, častiti bratje, postati nekaki berači za Kristusa... S pismi in iz srca prihajajočo zgovornostjo spodbujajte vernike, naj s svojo darežljivostjo in naklonjenostjo pomnože in mnogo povečajo žetev, ki je vsako let zbere DŠV...!"

16. Precstane nam že, da omenimo veliko misel Pija XII. v govoru 24. junija 1944 o **APOLOGETIČNEM POMENU MISIJONSTVA**. Ko govori o veličini misijonske ljubezni, pravi: "Taka ljubezen, da se poslužimo te besede apostola sv. Janeza, ne more biti kot od Boga, in ne pomišljamo se trditi, da katoliško misijonsko delo v novem veku nudi samo po sebi čudovit dokaz božjega izvora katoliške Cerkve."

Katoličani torej izpolnjujemo naše poslanstvo: gradnjo Cerkve, razširimo kraljestvo Kristusovo iz ljubezni do brata Kristusa in brata človeka, pa bomo svet prepričali o božjem izvoru Cerkve, in s tem bo človeštvo rešeno.

(SODJA C. M.)

Sestra domačinka poučuje indijska dekleta. Zada njihova šola — s slamo krita koča

KITAJSKI MISIJONARJI

Lotang, 18. III. 1950.

Prečastiti gospod urednik!

G. Jereb mi je pred kratkim pisal, da si želite naših dopisov in fotografij. Fotografij Vam ne morem poslati, ker nimam nobenega filma že več kot eno leto. Pač pa Vam naj napišem nekaj vrstic. Morda bodo preko vseh ovir le dospele do Vas, da ne bom zastonj trošil papirja. Dolžan sem odgovor tudi gospodičnam Majdi Kavčič, ki mi je pisala koncem aprila lanskega leta, in Mariji Prebil, ki mi je pisala prvega maja. Njuni pismi sem prejel šele koncem lanskega leta, zato naj mi ne zamerita da jima nisem odgovoril. Ker je pošta še vedno nesigurna, zato jima to pot še ne mislim posebej pisati, pač pa se jima kar tu zahvaljujem za pismi in vse novice ter se jima priporočam, naj se kaj oglasite.

V LOTANGU

Kaj me je zaneslo v Lotang? G. Časl je šel na zasluženi oddih, g. Kopač je bil postavljen na njegovo mesto v Ningtu, mene pa so poslali semkaj, da g. Pokorn ne bo preveč sameval med temi od sveta odmaknjenimi brdi.

Kakšen je ta kraj in kakšna je okolica, Vam ne bom nič omenjal, da ne bom kaj skazil podobne, ki Vam jo je pričaral pred oči g. Kopač v svoji umetniški zamaknjenosti. Morda pa bo tega ali onega le zanimalo, kaj tu počnem.

ZDRAVIL NAJ BI ..

Koncem junija lanskega leta sem prišel semkaj. G. župnik mi je že prvi dan izročil v oskrbo župnijski dispensarij. Pacienti so že čakali. Šlo mi je na smeh, pa sem vendar brez besedice sprejel. Zvečer, ko sem bil že sam v sobi, sem razmišljal in razmišljal. Saj sem včasih že marsikatero pogruntal, tako pa še ne, da bi igral vlogo zdravnika. Pa mi je prišlo na um: Vir oboediens loquetur victorias, in sem ob tej misli sladko zaspal.

MOJI PACIENTI

Pacienti so prihajali, vsak dan več. Čez kak teden je že naraslo število dnevnih obiskov na dvajset in čez. Prihajali so malarični, garjevi, zaprti, grižavi, s trahomom itd. Največ pa jih je bilo z gnojnimi ranami. Hitro se je raznesla vest po vsej okolici, da moja mazila izvrstno zdravijo vsakovrstne rane. Tudi taki, ki so se že leta zamažali, da bi z domačimi zdravili ozdravili svoje rane, so se domislili, da ne smejo zamuditi ugodne prilike — in so prišli. Celo gobavec z gombi že po vsem telesu, je prišel pred prag, ker je slišal, da ima šenfu (duhovni oče) dobra zdravila. Pa sem mu na žalost moral povedati, da moja zdravila gob ne zdravijo. Pač pa sem tudi za njega imel besedo tolažbe. Zagotovil sem ga, da bo njegovo sedaj gnusno telo v večnosti neizrečeno lepo, če bo častil Stvarnika in živel po svoji vesti. Žal mi je bilo, da ni bilo blizu g. Kopača, ki je ves čas svojega bivanja v Lotangu zastonj stikal za gobavci, za katere se je želel ves žrtvovati.

V IMENU BUDA

Po dveh tednih moje ranocelniške službe je prišla iz sosednje vasi žena nekega kmetiča in me v imenu Buda in vseh njegovih prikladnikov prosila, naj se usmilim njenega moža, ki se že teden dni ne more premakniti s postelje. Ugrizel da ga je pes in ima vso nogo oteklo in zagnojeno. Zaklinjala me je pred vsemi svojimi maliki, da bo mož sorejel našo vero, če ga ozdravim. Bel sem se, da ima mož pasjo steklino, ki proti njej nimam nobenega zdravila. Zato sem se nekoliko obotavljal. Končno pa sem se le okorajšil in šel. Hitro sem ugotovil, da ni znaka o steklini, nač pa je ponovno inficirana gnojna rana. Skidal sem skoro pol voza gnoja, očistil rano in jo po vseh zdravniških predpisih, kolikor so mi poznani, obvezal. Obenem pa sem razkladal bolniku in vsem okoli stoječim, da je človekova duša v smrtnem grehu še veliko bolj gnusna in smrdeča kot ta rana, četudi smrdi pol kilometra daleč. Zatem sem prišel k temu bolniku na dom še dvakrat, tretjič pa

VZTRAJAJO IN DELAJO

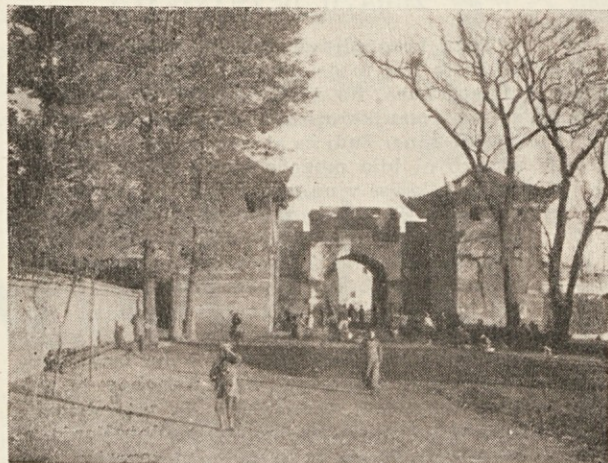
je že sam prikreval na misijon. Kakor vsakemu bolniku sem tudi njemu vsakikrat razkrival resnice o Bogu in božjih skrivnostih. Po približno enem mesecu je bila njegova noga popolnoma zdrava. Upati je bilo, da bo njegova duša kmalu ozdravila. Mož si je kupil katekizem in ga pridno prebiral, vsako nedeljo je prišel k maši. Toda ko je nasprotni veter začel močneje pihati, je mož omagal na strmini, ki vodi v nebo. Jaz pa še vedno upam, da ga bo topli pomladni veter spet vzdramil in mu pomagal preko vzpetine. Podobnih slučajev je bilo več.

TEŽKA SLUŽBA...

Meseca julija in avgusta sem bil kar precej zaposlen z zdravniško službo. Bolniki iz bližnjih in daljnih sel so prihajali ali me klicali na dom. Včasih sem bil kar v zadregi, ker nisem mogel hitro ugotoviti, kakšna bolezen muči bolnika. Pri preprostih Kitajcih pogosto težko ugotovi pravo bolezen tudi zdravnik boljšega kova kot sem pa jaz. Na vsa usta ti namreč pripoveduje, kje ga boli. Če ga vprašaš, kako je bolezen nastala, ti pa ne bo znal povedati. Pogosto sem pa bolezen hitro ugotovil, pa nisem imel zdravil zanje. Če kdaj komu telesa nisem mogel ozdraviti, sem pa vendar skušal vtihotapiti v njegovo dušo vsaj malo semence božje resnice, ki bo v ugodni zemlji morda prej ali slej pagnalo kali.

MAGIČNE SILE RDEČE BARVE

Pri zdravljenju sem imel priliko spoznati poleg drugega tudi vsakovrstna praznovanja in vraže, ki jih je med poganskim ljudstvom vse polno. Naj Vam tu omenim le eno. Za Kitajce ima rdeča barva čudovito magično silo. Mlada žena si bo nekaj tednov pred porodom obesila rdeči predpasnik ali oblekla celo celo rdečo obleko. Če bo tako storila bo porod čisto gotovo srečen, mislijo in verjamejo. Če ima na roki rano, bo nad rano takoj privezal rdeči trak, ki ga bo varoval, da se bolezen ne razširi po celi roki. Skoro ni bilo bolnika z rano, ki ne bi imel tudi rdečega traku. Ker sem se na račun teh trakov včasih kaj pošalil in jih večinoma takoj tudi odstranil, so jih sčasoma začeli previdno skrivati. Pa ne vsi. Nekega dne sem prav spraševal malo za šalo malo za res nekega kmetiča, kam si bo privezal rdeči trak, če mu požene bolezen na bula čisto na vrhu glave. Kmetič v zadregi niti še ni prišel do sava, ko že stoji med vrati mamica s svojo nadebudno hčerkico, ki naj bi mi razrešila to navidežno težko uganko. Ko gledam to hčerkico, vso emeravo, mi pogled nehoče obstane na vrhu njene glave. Bil je ta pogled dovolj zanimiv vsaj za kitajske bo-

gove, če ne celo za naše nebeščane! Deklica je imela ruto v obliki poveznjenega škarniclja pritrjeno na glavo. Povihu rute je imela navito kito, katere vrhni šopek je štrlel celo nad višino rute. No, in na tem najvišjem šopku las je bil pazno pritrjen rdeči trak. Sebi v sramoto sem moral priznati, da so Kitajci v svojem praznovanju bolj iznajdljivi kot si človek more misliti. Ni bilo treba niti spraševati, kje boli. Takoj sem odkril rano, četudi skrito za ušesi.

SESTRICE BI VSE DRUGAČE ZNALE

Ko sem zdravil bolnike in se pri tem vadil v potrpežljivosti, so mi misli pogosto uha-jale k našim pridnim sestricam, ki bi s svojimi spretnimi rokami in prijazno besedo mogle tolikim pomagati do telesnega zdravlja, mnogim pa tudi ozdraviti dušo in jih povesti na pot notranje sreče. Tudi brat, ki ima nekoliko zdravniške prakse, bi mogel vršiti važen apostolat. Razbremenil bi duhovnika, da bi se le-ta mogel bolj posvetiti zgolj duhovniškemu poslu. Zato naj se tisti in tiste, ki

K slikam: Tri so iz Čaotunga. Levo zgoraj spomenik guvernerja Longa, spodaj mestno obzidje. Desno zgoraj ena izmed mestnih vrat, spodaj naša sestra pred gobavsko nasebino v Kunmingu.

se v Argentini pripravljajo na misijone, že tamkaj nekoliko usposobijo tudi za tovrstni apostolat.

ZDRAVIL JE ZMANJKALO

Toda brez zdravil tudi najboljši zdravnik ne more kaj prida zdraviti, kaj šele samouk mojega kova. Po dveh mesecih zdravljenja je začelo zmanjkovati zdravil, najbrž onih za gnojne rane. Tudi če bi imel denarja na kupe, zdravil ni bilo mogoče kupiti. Kajti prav tedaj je bilo vse v neredu. Prejšnji oblastniki in vojska so se hitro umikali, novi oblastniki pa so se s svojo junaško vojsko hitro bližali. In ko so osvoboditelji končno dospeli, tudi niso prinesli s seboj kaj prida zdravil, pač pa so bili bogato obdani z raznimi boleznimi. Celo moja malenkost je imela čast ozdraviti komunističnega vojaša z zanemarljivim trahomom. Te dni sem nameraval iti v Kanchow in prositi tamkajšnje usmilienke, da mi odstopijo nekoliko zdravil, pa ne dobim dovoljenja za potovanje. Če ne bo zdravil, bo tovrsten apostolat kmalu popolnoma zaspal.

V ŽUPNIJSKI ŠOLI

Meseca avgusta lanskega leta je g. župnik odprl župnijsko šolo. Namenjena je bila ta šola predvsem za otroke katoliških staršev in za one, ki je bilo pri njih kaj upanja, da se jih bo dalo pripraviti za krst, vsega kakšnih dvaideset otrok. Meni je g. župnik zaupal veronauk in petje, ostale predmete pa je prevzel neki katoliški učitelj. Ta služba je bila bolj po mojem okusu. Veliko veselja sem užil z otroki. Četudi so bili nekateri poredni, Toda ta šola je imela šudno lastnost, da v "svobodni" ne uspeva. Zaspala je, vendar ne v Gospodu.

TEŽAVE

Zadnje tedne nama je celo potovanje po obsežni župniji otežkočeno. Nekaj časa celo v Menling, 15 km od tu, nisva smela iti. Zdaj nama bo menda tukajšnji predstojnik le dal to dovoljenje. Če ga bo dal, bom drugi teden šel tjakaj in nekaj časa ostal tam.

Po vsem tem vilitu, da v zadnjem času nimam mnogo dela. Po kalnem pač skušava loviti posamezne ribe, ki pa se kaj rade izmikajo. Svetloba jim več ne prija, čistega zraka pa že prej niso bile vajene. Nedeljske pridege mi zdaj tudi ne vzamejo mnogo časa, ker mi kitajščina že bolj gladko teče. Zato mi ostaja precej časa, ki ga morem poljubno porabiti. Zdi se, da bo Bogu najbolj všeč, če se v tem odvišnem času izpopolnujem v kitajščini. Zato zadnje čase veliko čitam v kitajščini. Poleg drugih knjig sem se lotil tudi kitajskih romanov in povesti. Te dni se vprav davim z obsežnim (1100 strani!) socialnim romanom. Na ta način si ne le bogatim kitajski besedni zaklad in vadim v poznavanju mnogoštevilnih znakov, marveč tudi vse bolj prodiram v mišljenje Kitajca in vse bolj razumem njihove navade ter vpliv poganškega praznoverja na vsakdanje življenje kitaj-

skega človeka. Kolikor bolj vsestransko bom poznal Kitajce, toliko uspešneje bom znal uporabiti vsak stik z njimi, da jim približam dobrane sv. Cerkve.

SLADKE SANJE O DR. JANEŽU

Morda se Vam bo zdelo otročje, pa Vam vendar povem, kaj se mi je pred nekaj dnevi sanjalo. Dr. Janež me je obiskal. V moji operacijski sobi je že delj časa nestrno čakala in se zvijala od bolečin žena z vnetim slepičem. Še preden sem dr. Janežu kaj postregel, mu zaupam to težavo, češ da se je ne upam operirati. Dr. Janež takoj ves pripravljen z veselim nasmeškom pravi: Kar meni jo prepusti! Takoj gre na delo. Ker ni bilo ne asistenta ne instrumentarice, prosi kar mene, da naj igram vlogo enega in druge. Ko je ženo že pripravil za operacijo, je molil proti meni roko, da bi začel dajati instrument za instrumentom. Pa je zastoj čakal. Jaz sem v zadregi začel mencati in iskati po žepu edini nož z zlomljeno klino, ki sem ga še prinesel iz Kunminga. Pa v nervozi še tega nožička nisem mogel stakniti. Tedaj se dr. Janež razhudi in že kar ježno zavpije: Zlomek, nož! Nisem vedel, kam bi pobegnil. Toda na srečo me je strogi glas sicer prijaznega dr. Janeža prebudil iz sna.

POMOČI NAM JE TREBA

To je sicer senj, pa je vendar obenem bridka realnost. V misijonih manjka ne le zdravil, marveč tudi in morda še bolj potrebnih instrumentov. Zato bi bilo najbrž dobro, da že zdaj mislite na to, da zbirate v fond za nabavo zdravniških instrumentov. Zdravnik, ki se bo žrtvoval za naš misijon, naj bi bil čim bolj opremljen s potrebnimi zdravniškimi materialom založen, da bo toliko uspešneje mogel vršiti svoje misijonsko poslanstvo. Seveda bodo razne mednarodne ustanove tudi v bodoče podpirale vsako zdravstveno ustanovo v misijonih, vendar je popolna odvisnost od same miločbine takih ustanov slabo zagotovilo za prospeh misijonske zdravstvene ustanove.

UPAMO, UPAMO...

Morda mislite, da se mi tu v teh časih žalostimo in tarnamo nad svojo usodo. Nikakor! Uživamo svobodo, četudi je včasih trpka. delamo in se pripravljamo. Obenem pa imamo veliko časa za molitev, ki je zlasti potrebna, če hočemo prebiti poganški led. Upamo na seveda, da nas bo misijonsko zaledje vse bolj goreče podpiralo z molitvijo, obenem pa nam pripravljalo sposobnih pomočnikov, ki bodo, polni duhovnega ognja, pripravljeni na vse težave. Gg. Čas! in Rupar sta itak vsak čas pripravljena stoočstotna misijonska delavca. Poleg njiju pa je baje že pripravljenih cela kopa mlajših. Zato nas ni strah. Tudi če bi se nam kaj hujšega pripetilo, bo vendar zamisel samostojnega slovenskega misijona ostala in se bo prej ali slej uresničila.

ANDREJ PREBIL CM

O Bog, ki si v škofu Frideriku Baragu dal našemu ljudstvu vnetega dušnega pastirja, poganom pa gorečega misijonarja, ponižno te prosimo, poveljaj ga, da bo prišel med blažene tvoje Cerkve, da bomo imeli v njem pri tebi mogočnega priprošnjika in vzvišenega vzornika, ki ga bomo s pomočjo tvoje milosti posnemali v gorečnosti in božji ljubezni. — Usliši to našo prošnjo po zasluženju našega Odrešenika Jezusa Kristusa, svojega Sina, ki s teboj in Svetim Duhom živi in kraljuje na vekov veke. Amen.

BARAGO NA OLTAR!

Naš čas je žejen ljubezni. Ne človeške, ki je sebična in brez stalnosti. Kristusove ljubezni je svet žejen, čeprav se tega ne zaveda. Sluti jo, išče — a zaman. Večino ljudi odnese tok življenja s seboj in nikdar prav ne spoznajo Boga in njegove ljubezni in sreče v Njem. Tako manjka posamezniku in človeštvu sploh — bistvenega. Zato rešitev svetovne uganke ni v rokah onih, ki svetu kažejo pot do zemskih dobrin, ampak v rokah onih, ki kažejo pot k Bogu. Le-ti pa morajo biti močni ljudje, močnejši od drugih.

Zahvaljen Bog, da si nam Slovincem dal

ne enega, ampak celo vrsto takih velikanov božje ljubezni! Med njimi je pač eden največjih Baraga. Vemo, da je svetnik, dasi še ni proglašen, zato zaupamo v moč njegovega zgleda in njegove priprošnje, zato ga posnemamo, zato se k njemu zatekamo. V njem in po njem bomo našli sebi in svetu "edino potrebno" božjo ljubezen.

"Duhovno življenje" začnjenja s posebnim zaglavjem "Barago na oltar", ki ga bo oskrboval

Baragov misijonski krožek
slovenskih bogoslovcev v San Luisu

Kratek pogled v Baragovo življenje

Friderik Baraga se je rodil 29. junija 1797 kot drugi otrok očetu Nepomuku in materi Katarini Jenčič v Mali vasi pri Veliki Loki. V družinski vzgoji je prejel ljubezen do rezev, globoko vernost in odločno ter resno delavnost.

Po dokončani srednji šoli v Ljubljani, kjer si je vse te lepe poteze ohranil in se poplenil, posebno pod vodstvom odličnega vzgojitelja dr. Dolinarja, se je odločil, da kot dedič graščine (oče mu je umrl že l. 1812) študira pravo. Zato je šel na Dunaj, ki je tedaj, okrog leta 1816, doživljal nov razcvet verske gorečnosti in poglobitve, zlasti po prizadevanju apostola Dunaja sv. Klemenca Dvoržaka-Hofbauerja.

Baraga, ki ga velemestno življenje ni zajelo, se je ves posvetil študiju in — slikanju, še posebno pa duhovnemu poglobljanju, in to pod vodstvom sv. Dvoržaka, ki si ga je izbral za spovednika. V njegovi šoli se je sam dvigal v krepostih, obenem pa črpal vedno novega bogastva iz idej dunajskega verskega preroda, da bi imel čimveč dajati tudi drugim. Začel je motriti svet v luči nadnaravne vrednosti in veličine človeške duše ter neizmerne božje ljubezni in čudovite božje Previdnosti. To ga je privedlo leta 1819, to je dve leti pred zaključkom pravnih študij, do odločitve, okleniti se duhovniškega poklica. Svojo umetniško romantično usmerjenost je preokrenil v gorečo vernost in se ves predal

Cerkvi ter v njej in v njenih zakramentih našel polno možnost upokojitve hrepeneče duše, ki v Cerkvi najde zadostitev tako svoji individualnosti kakor univerzalnosti.

Pravne študije je končal leta 1821 z odličnim uspehom. Novembra istega leta je vstopil v ljubljansko bogoslovje, potem ko se je bil odpovedal svoji karieri, umetnosti, nevesti in graščini.

Bogoslovje je temeljito in vestno študiral in se obenem z vso vnemo posvečal notranjemu življenju. Bil je idealen bogoslovec. Dobro pripravljen v Dvoržakovi šoli se ni dal okužiti z zmotami janzenizma in jožefinizma, ki sta tudi v bogoslovju imela svoje pristaše. Posvečen je bil že leta 1823. V bogoslovju je ostal še eno leto, nato pa je bil nastavljen za kaplana v Šmartinu pri Kranju, leta 1824. S tem se začne njegovo javno delo med tako dragim mu slovenskim narodom.

DUŠNI PASTIR MED SLOVENCİ

Njegovo delovanje, med rojaki je bilo kratkotrajno, a neizmerne pomena. V Šmartinu je bil nekako štiri leta, nakar so ga prestavili v Metliko za tretjega kaplana, kjer pa je ostal le dve leti, do leta 1830, ko se je odpravil — pred 120 leto — v serevoameriške misijone.

Kaj označuje njegovo dušnopastirsko delo?

Kar je Baraga na Dunaju pridobil in potem v bogoslovju tiho pa vztrajno v svoji duši

gojil, je sedaj, vsejano v duše, začinjalo poganjati sadove. Pod vplivom prosvetljenstva, jozefinizma in zlasti janzenizma so ljudje gledali v Boga vse preveč le strogega sodnika, vse premalo pa usmiljenega očeta. Duhovniki so odvrčali ljudi od pogostnega premaganja sv. obhajila in brez pravega vzroka odlagali odvzgo spovedancem ter jih tako oddaljevali od studenca miru. Baraga pa je takoj spočetka v svojo pridigan začel razlagati pravi nauk Kristusa in svete Cerkve o božjem usmiljenju do grešnikov, o moči in veličini božje milosti in toplo priporočal spoved.

Da bi blagodejni vpliv teh rešilnih nauk razširil še izven meje domače župnije, je leta 1826 spisal knjigo "Dušna paša", ki je našla pot med široke ljudske množice kar v desetih izdajah in je bila po mnenju dr. Tavčarja po vrednosti visoko nad drugimi tovrstnimi dotedanjimi nabožnimi knjigami.

Ko je spoznal, da bi k obnovi veliko doprinesla tudi ponovna uvedba pobožnih bratovščin, je ustanovil bratovščino Presvetega Srca Jezusovega in razširil pobožnost k Materi božji s slavo kronani. To je storil v Šmartinu, dočim je v Metliki obnovil pobožnost križevega pota.

Prevedel je tudi Engstlerjevo knjigo o Mariji in ji dal naslov: "Od počestvenja in posnevanja Matere božje". Istočasno skoro je prevedel delo A. Alfonza Liguorijskega: "Obiskovanje Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu in pozdravljanje Marije, prečiste Device."

Njegovo delo med Slovenci je torej obnovitvenega značaja. Lahko ga imenujemo začetnika katoliškega prepoveda med nami, ki je doživel svojo dovršitev šele koncem stoletja. Baraga je pridno odkopaval versko duhovni zaklad, ki ga je zagrebel mrzli val prosvitljenega racionalizma in janzenizma. Prvi je obnovil stare pobožnosti, kot čaščenje Marije, litanije, križev pot... Baraga je glasnik nove, bolj katoliške dobe med nami, tesnejšega sodelovanja slovenskega naroda s Cerkvijo.

S tem svojim delom za obnovo verskega življenja med rojaki je nadaljeval celo, ko je bil že v Ameriki, saj je tamkaj sestavil Slovencem kar tri knjige: Premišljevanje o štirih poslednjih rečeh, Zlata jabolka in Nebeške rože, in jih dal tiskati v domovini. V teh svojih spisih je zelo dobro pogodil slovenskega duha. Z njimi se je kot ljudski verski pisatelj postavil ob Sloška.

Prav dejstvo, da je celo v daljni tujini sredi misijonskega dela mislil na rojake in delal zanje, kaže njegovo izredno globoko ljubezen do slovenskega naroda, s katerim je hotel ostati v stiku in mu biti koristen tudi v tujini. Zato ga imamo upravičeno za zgled slovenskega izseljenca.

S svojim šestletnim delom med rojaki je torej Baraga začel pomembno reformno delo, a ga pustil nedokončanega. Zakaj in kako je prišlo do tega, da je odšel kar naenkrat v misijone?

MISIJONAR MED INDIJANCI

Njegova goreča delavnost za zveličanje duš je vzbudila nasprotstvo janzenistično usmer-

jene duhovščine. Ko ga je njegov župnik v Šmartinu ob ustanovitvi bratovščine Presvetega Srca Jezusovega tožil na škofijo, je moral Baraga obljubiti, da ne bo več poskušal ustanavljati podobnih bratovščin, in bil premeščen v Metliko. A ni se mogel sprijazniti z janzenističnim načinom dušnega pastirstva. Počutil se je razdvojenega: rad bi delal, a ni smel. Mnogo je trpel in vedno bolj spoznaval, da bo polje njegovega dela drugje. Vdano je čakal božji migljaj. In ga je kmalu dočkal.

Leta 1929 mu je prišel v roke opis misijonskega dela v tedaj še misijonski cincinat-ski škofiji v Severni Ameriki, ki je nudila obilo žetev, a ni bilo delavcev. Po dveh mesecih premišljevanja se Baraga odloči in napiše prošnjo za odpust iz ljubljanske škofije radi odhoda v misijone. Dne 22. septembra 1830 je imel vse urejeno in ob koncu leta se je izkrcal v Severni Ameriki.

18. januarja se je predstavil svojemu novemu skoru v Cincinnatiju in se mu ponudil za delo med Indijanci. Ko je zima vzela slovo, mu je škof izpolnil gorečo prošnjo in ga v aprilu peljal med Otavane in Očipvejce, ki so živeli v pokrajini Velikih severnih jezer. Baraga je najprej zastavil delo v Arbre Croche, kjer je ostal do leta 1833, ko se je preselil na jug v Grand River. Tam so Indijance belih koloni na vse načine izmозgavali in uničevali. Baraga jih je začel civilizirati, videč, da se bodo le na ta način mogli rešiti pred propadom. Delo je lepo cvetelo: Indijanski rodovi so se vedno bolj naseljevali v stalnih bivališčih in začeli obdelovati zemljo, obenem pa se včlanjali v Cerkve. To pa ni bilo prav politikom Združenih držav, ki so se bali, da bi civiliziranim in kulturnim Indijancem ne mogli s tako lahkoto ropati zemlje kot div-

Nastopili so proti Baragu tudi protestantski agitatorji, in tako je moral s težkim srcem zapustiti svoje Indijance ob Veliki Reki (Grand River) in se umaknil daleč na zapad v La Point.

Od tam je šel naslednje leto, to je 1836, prvič v Evropo nabirat sredstev za svoj siromašni misijon. Po vrnitvi iz Evrope pa je bil imenovan za generalnega vikarja za vso deželo Wisconsin. Sledilo je pet let mirnega dela v La Pointu. Na sišne prošnje domačinov iz L'Ansa pa je leta 1843 prenesel svojo postojanko tjakaj in je Indijancem uredil vzorne naselbine po zgledu jezuitskih paragvajskih redukcij. Iz L'Ansa je delal tudi potovanja med bele rudarje v Gran Portage in preko La Pointa v Fond du Lac. Med tem je privabil na postojanke, ki jih je bil ustanovil, več slovenskih misijonarjev, namreč Pirca, frančiškana Skola in Mraka, ki so bili z Baragom edini dušni pastirji severnega Wisconsinu, vzhodne Minnesote in severnega polotoka Michigana.

Leta 1853 pa je na predlog škofov Združenih držav papež ustanovil vikariat Gornji Michigan in postavil Baraga za apostolskega vikarja. Vikariat je štel tedaj približno 10 tisoč vernikov, dva duhovnika in tri cerkve. Za sedež si je Baraga izbral Sault Ste Mary. Brž se je odpravil v Evropo, da nabere du-

hovnikov in sredstev, v čemer je tudi znatno uspel. Po vrnitvi v vikariat je začel s težavnim delom. Nепrestano je bil na potovanjih. Štiri leta nato je bil imenovan in posvečen za rednega škofa. Sedež škofije je leta 1866 prenesel v Marquette, kjer so bile boljše prometne zveze, mesto je imelo obetajočo bodočnost in tudi lepo katedralo, kar vse je v Sault Ste. Mary pogrešal. Niti dve leti na to pa je po hudem in dolgem trpljenju umrl, 18. januarja 1886.

Polnih 37 let je deloval v Severni Ameriki, povečini med Indijanci rodov Otava in Očipve. Kaj vse je storil zanje! Njegovo delo je bilo pristno misijonsko delo: zasajanje Cerkve.

Prizgal je izumirajočim Indijancem luč vere. Dasi mnogobožci in raznim slabostim, zlasti lenobi, vdani, so Indijanci v množicah sprejemali blagovest Kristusovo, kakor jim jo je Baraga znal prodočiti, in se silno hitro dvigali iz zablod v visoko moralno in kulturno življenje. Preje družabno razkrojeni in skoro brez vodstva in postave, so se radi podredili katoliškemu duhovniku kot vodniku in evangeliju kot postavi. Bili pa so raztreseni po neizmernih in težko dostopnih pokrajinah, zato je zahteval stik z njimi velikanskih žrtev od Baraga, ki je iz svojih postojank vedno potoval k indijanskim naselbinam. Prišedši med nje, je najprej kak teden učil, nato krščeval in urejal zakonske zveze, pripravil potrebno za gradnjo krajevne kapele, razdelil molitvenike, ki jih jim je sam spisal in tiskal. Tako so nastajale male krščanske občine v Manistiku, Machinacku, Little Detroit, na Bobrovem otoku, Fond du Laku, itd. — Navadno so ga Indijanci sami vabili k sebi ali ga vsaj prijazno sprejemali. A večkrat se je tudi zgodilo, da so, naščuvani od belih trgovcev, nastopili proti njemu in mu celo grozili s smrtjo, kakor n. pr. v Grand Riveru, kjer se je ob tistih trenutkih smrtne nevarnosti od strani pijanih Indijancev zaobljubil, da ne bo nikdar v življenju poskusil žgane pijače. Ob škofovem posvečenju je sam izjavil: "Boril sem se s silnimi napori in vsemi mogočimi zaprekami, težavami in nasprotstvi, a vztrajal sem." — Povsod, kjer je Baraga kaj dlje deloval, je zgradil poleg cerkvice tudi šolo. Hotel je preganjane indijanske rodove rešiti ne le za večno življenje, ampak jih ohraniti tudi pred narodnim propadom, in to s kulturnim dvigom, ki naj bi jih okrepil v nekrvavem odporu proti zatiralcem. Leti so, zlasti izrabljali dejstvo, da so bili Indijanci navadno brez stalnega bivališča, ker niso bili niti nomadi, ampak le lovci na divjačino, ki so se selili za boljšim lovom iz kraja v kraj. Tako so beli naseljenci z lahkoto zasedali njih ozemlje in jih vedno bolj izrivali. Baraga jih je zato skušal naseljevati za stalno. Postavljal jim je hiše (v Arbree Crochu na primer kar 50 naenkrat!), izsekaval jim gozdove, jih učil orati zemljo ter ustvarjati njive, rediti živino, in drugo kmetovalsko delo. Prav tako jih je tudi navajal k obrti. Ko sta prišla nekaj let za Baragom v Arbree Croche Pirc in Lavtižar, sta našla tamkaj prav lepo urejeno in cvetočo indijansko

kmetovalsko naselbino. Taka naselja so se dvignila na tako visoko stopnjo, da vlada res iz njih Indijancev ni upala pregnati, ampak jim je dala enakopravnost z naselji belih priseljencev; toda žal ne vedno in povsod.

Zlasti pomebno pa je bilo njegovo jezikovno delo: Z očipvejsko slovnico in slovarjem, ki ju je napisal in sam dal tiskati ter razdeljeval med Indijance, je učil le-te brati in se izobraževati iz knjig. A treba je bilo pisati tudi dobre knjige. Tako je Baraga že pet let po svojem prihodu v Ameriko spisal v očipvejščini molitvenik in življenje Jezusovo, ter oboje izdal tudi v otavščini. V letih 1838 in 1839 je spet v očipvejščino prevedel nedeljske in praznične evangelije in berila in katoliško pridigarsko knjigo. Deset let kasneje je sestavil svoje najboljše versko delo: "Katoliškega kristjana premišljevanja o verskih resnicah" v očipvejščini. Za šolo pa je sestavil v istem jeziku katekizem "Večna resnica". V naslednjih letih je napisal še tri knjige.

PLODONOSNO ŽIVLJENJE

Tako bi Baraga pred smrtjo lahko z veseljem gledal na svoje življenje in delo v Ameriki. Ko je prišel pred 37 leti v kraje okrog Velikih jezer, ni našel tamkaj nobenega duhovnika in le nekaj zanemarjenih vernikov. A z njegovim delom so začele rasti cvetoče verske občine, v katerih je izumirajoči indijanski rod našel vso oporo ob svoji najtežji uri.

A zadnji dnevi Baragovega življenja so bili vse prej kot tolažbe polni. Čim bliže je prihajala smrt, bolj ga je stiskalo dušno in telesno trpljenje. Naj se temu čudimo? Bil je Kristusu podoben v življenju, ko je hodil okrog, učil in dobrote delil; podoben mu je bil tudi v umiranju, ko se je poslavljaj od sveta — na križu trpljenja... B. M.

PREMISLJEVANJE

V vsej zgodovini
nisem edini,
ki k Tebi kričim.

Izdal Te je Peter,
izdal Iškarjot.
Glej, trs sem, ki veter
ga maje, Gospod.

Toda — usmili se,
sprejmi te klice:
vihar mi je zrušil vse,
raztrgal mi lice.

Nosim zdaj drug obraz,
tuj in oblačen.
Ti le veš, da sem jaz,
čeprav sem drugačen.

Pošlji mi žar z višin,
ki naj me vname.
Zvon že ihti iz lin.
Spomni se name!

Igor

V naslednjem začenjamo z objavo Baragovega življenja, ki ga je na podlagi dr. Jakličevega življenjepisa prosto sestavil v obliki literarnih črtic član Baragovega misijonskega krožka "Janko". Vse glavne osebnosti in poglavitni podatki so zgodovinski, podrobnosti pa so kajpada tu in tam le literarni domislek.

ZA ZAČETEK

V Ljubljani stoji poslopje, na zunaj podobno rimskemu amfiteatru: Baragovo. Sredi vojske nas je Baraga sprejel pod streho brezdomce in greli smo se v kruti zimi ob pečeh, na katerih je bila vdelana njegova podoba.

Spet smo brezdomci, spet v trpki zimi sedanjega časa. Naj nas Baraga pogreje.

Bił je berač, duhovnik, trpin, škof in svetnik. Marsikaj nam ima povedati. Poslušajmo ga!

1. RAČUNI BREZ KRČMARJA

Božji mlini meljejo na vse kriplje. Pošteno jih je sveti Peter nagnal, da sujejo debele plazove snega na zemljo. Katedrala svetega Štefana kar ječi pod težkim belim kožuhom. Po zraku se še vedno pretepajo snežinke in padajo na uboge koče. Priletni kostanji v drevočelu obupno ječe, ko se jim pod težo Petrovega daru lomijo veje.

Kljub ostrim zimnim vejam na Dunaju verska pomlad. Iz cerkev in samostanov kar diha prijetni vonj božje ljubezni v mesto, da se mnoga srca spet odpirajo Bogu.

Friderik čepi v svoji sobi ob sveči nad debelimi bukvami prava. Sicer mrzli prostor greje s stene podoba Matere božje, ki jo je sam naslikal, in topla peč z vriskajočim ognjem.

Na stopnicah je čutiti trdo štoklanje, kot da bi medved robantil. S šapo pobuta po vratih.

"Noter!"

"Tristotisoč mastnih tolarjev, gospod Baraga. Pisanje sem vam prinesel od neveste, da boste imeli kaj pametnejšega branja, kot so paragrafi," se široko zakrohota rejeni poštar. Na dobrodušnih metlastih brkih se iskre snežinke. V lice je rdeč kot staro vino.

"Vedno ste dobre volje," se smeje Friderik, ko jemlje pismo.

"Kaj naj jočem? Mi bodo še oči zmrznile. Le kako naj potem iščem po stopnicah in ovin-kih do vsake luknje, kot je ta-le," momlja že na stopnicah.

Frideriku vztrepeta roka. Pismo pozna po

pisavi. Od Dolinarjeve Anice je. Poštar se je šalil, pa se ni zmotil. Hitro odpre kuverto in se nagne nad mizo k sveči.

Toplota mu zaigra na obrazu. Zravna se, roke vtakne globoko v žepe in z ogromnimi koraki meri sobo. Ustavi se pred ogledalom in se sam sebi smeji. Pa spet hodi po sobi.

"Tako, tako. Počakaj še malo, navihanka. Ne vidiš, da mi vise paragrafi nad glavo kot Damoklejev meč? Še dve pomladi. Potem pridem in te ukradem iz toplega gnezda. Pred dr. Dolinarja stopim, mu dem tako in tako in amen. Stari župnik naju zveže in odpeljem te v svoj grad..."

"Z-z-z-i-n," je zažvenketalo v oknu. V šipi je zazijala za pest velika luknja. Po tleh se je razdrobila snežna kepa.

Friderik skoči k oknu, ga odpre, a v temi ne razloči nikogar.

"Jasno, prismoda! Le kdo me bo čakal," se huduje nad samim seboj. "Razbil si mi okno in lepe sanje, navihanec!"

Spomnil se je ob tem na tovariša Dularja, ki mu je že večkrat namignil na kolar in brevir, češ: ti se ne boš nikdar ženil. Naj le počaka, pa bo videl, kako bo, tako mu je Friderik odvrnil. Vendar si more priznati, da mu sem in tja vztrepeta v srcu kot plah plamenček misel na oltar.

Sede spet za mizo in zarije prste globoko v lase. Res ni bogvekakšna zabava to-le čepenje za knjigami. A še dve leti, še dve kratki leti, potem pa.

*

Osemnajststodevetnajst. Tretje leto Friderikovega študija na Dunaju. Že pred časom se je seznanil z apostolom Dunaja patrom Dvoržakom. S tovariši z univerze ob večerih zahaja k belolasemu svetniku. Ta v svoji vlažni celici bogati mlada srca s toplo besedo. Včasih se skupaj sprehajata po vrtu.

V nedeljo so Friderika zvalili zvonovi s stolpa urgulinske cerkve. Na vso moč prikupno so drobili. Ni se jim mogel upreti.

Tiho odrine težka vrata v svetišče. Ozrl bi se, tako zvonko pojo otroci. Iz duše pojo, da zrak v božjem hramu trepetaja in valovi.

Zdaj utihnejo. Na prižnici se prikaže beli starček, apostol Dunaja. Po molitvi vse molči in čaka.

"Bratje! Ura je že, da iz spanja vstanemo!" Vsa cerkev prisluhne sočnemu duhovnikovemu glasu. On pa budi svoje otroke v novo cerkveno leto, da se približajo Bogu, kot se bo Bog po nekaj tednih približal njim kot

nebojgljeno Dete, v jasli položeno. Potem jim opisuje božjo ljubezen do ubogih ljudi tako prisrčno, da se v teh in onih očeh zasvetijo solze.

“Ljubezni mora odgovarjati ljubezen,” je končal.

Friderik kar pije pridigarjeve besede. Našlonjen je rahlo na gotski steber, kostanjevi lasje se zlivajo na teme. Čuti, da se je večna lučka v njem razžarila, vztrepetala. Ni ga vznemirila. Ogrela ga je in razsvetlila.

Kot skozi meglo zre ob oltarju mašnika v vijoličnem plašču s pšeničnim klasom in dozorelim grozdom, kako dviga presveto Kristusovo Telo in predragoceni kelih. Ali nima takih kostanjevih las kot on? Ali se mu ne spuščajo prav tako na teme? In niso to njegove suhe roke, njegovi prsti?

V njem je dozorelo kot žlahten sad. Vriska srce, a trga se mu obenem, ko ugleda pred sabo veselo podobo dobrega dekleta z močnim črnima kitama. Globoke rjave oči pol dolgim trepalnicami zro skrivnostno in na česnjevi ustnih leži tajinstvenost. Iz oči se odtrgata po belih licih veliki solzi, draga kristala.

“Vihar me ne sme podreti. Hrast hočem biti. Anica, sprijazni se z mislijo! Žrtvuj, tudi jaz žrtvujem.”

*

Po maši se je zgasil pri patru.

“Oče, tako-le je z menoj! Ali naj zamenjam dekleta s kolarjem? Zdi se mi, da me Bog kliče.”

“Pusti Bogu te račune, sin moj. Doštudiraj pravo in čakaj, da te Bog pokliče drugam. Pa veliko moli!”

Friderik je odšel. Pred tabernakelj poklekne. Na misel mu pride večer, ko mu je neznanec razbil s snežno kepo okno in sanje. V okno je dal Friderik udelati lepšo šipo, da se še bolj iskri v soncu in blesku snežne odeje. Tudi sanje niso razbite. Lepše so, svetlejše. “Hvala, Ti, Bog, tisočkrat hvala!”

Opoldanski zvon ga zmoti iz pogovora z Bogom.

*

Doma razgrne Friderik bel list in začne:

“Ljuba Anica!”

Počasi, težko mu gre roka po papirju in daleč v večer sta se pomaknila kazalca, ko neha.

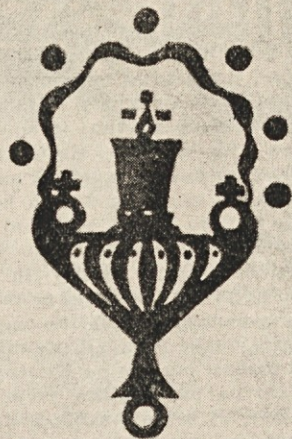
“Zbogom, Anica! Bog je tako hotel. Bolj ga je treba slušati kot ljudi, bolj tudi kot vpitje srca. Moli! Tudi jaz bom.” Tako konča.

Vstane in gre po sobi. Pred okno se vstopi. Po zasopli šipi potegne s kazalcem v obliki velikega križa, kot bi hotel prekrizati račune brez krčmarja.

Spusti se na kolena. Le noč je priča ognjene molitve.

JANKO

Ladotylus česčenje
তপণ আরাতি

Sveti Tine সিদ্ধা আত্মা কন্যাগণের
Spasitelj সাহায্যে
Ket. Mitiyone কথলিক মিশন খাড়া
Kalyari (j.) হইতে
izdane প্রকাশিত
1948 ১৯৪৮

Uspeh slovenske knjige

Iz Kalkute v Indiji smo prejeli knjižico, ki je po svoji zunanji opremljeni in po vinjetah umetnika Stanka Kregarja taka, kakršne so “Ure česčenja” izpod peresa našega versko-vzgojnega pisatelja dr. Franca Jakliča. Izdala jih je bila l. 1938 celjska Mohorjeva družba kot redno publikacijo. Slovenski jezuitski misijonarji v Indiji so nekaj Jakličevih “Ur” prevedli na bengalski jezik in dali knjižici prvotno slovensko opremo, črke so čudne, kvadratne, z raznimi zavoji, črtami in pikami. Odobrenje za tisk je dal J. Fernandes, generalni vikar v Kalkuti; 25. marca 1946. — Te Jakličeve “Ure česčenja” so pozneje izšle v Salezijanski založbi v Ljubljani, a ne šest, ampak osem. G. pisatelj je dodal še dve, tako da so v 2. izdaji molitvene ure za adventni, božični, postni in velikonočni čas, potem v čast Jezusovemu Srcu, svetemu Rešnjemu Telesu in Mariji Materi božji. — Zelo bi bilo želeli, da bi v lepi opremljeni izšle tudi v Argentini v 3. izdaji, namenjeni vsem našim izseljencem. Zgoraj vidimo naslovna stran indijskih “Ur česčenja” s Kregarjevo risbo. P. Poderžaj je ob stran indijskega besedila pripisal slovensko.

Vsaj najmanj tudi v dejanju

V prejšnji in tej številki smo objavili smernice zadnjih papežev za misijonsko delo. Kristusovi namestniki bolj jasno pač ne bi mogli izraziti volje Cerkve v tej stvari. Dobri katoličani so si že zdavnaj te smernice osvojili in se po njih ravnaajo, zlasti kadar jih Cerkev še posebej povabi k tej ali oni misijonski akciji. Žal je pa danes dobrih katoličanov malo, pa še tisti so včasih prisiljeni omejiti se le na duhovno sodelovanje. Tako je tudi s slovenskimi katoličani. Koliko jih je danes doma, ki so polni razumevanja za misijonsko akcijo, pa jim zunanje okoliščine onemogočajo odhod na misijonsko polje ali organiziranje kakršne koli pomoči borcem na Kristusovi fronti.

Zato pa pade **toliko večja odgovornost** na vse one, ki uživajo svobodo in so jim na razpolago vse možnosti za misijonsko sodelovanje. Slovencev nas je le malo v takih zavirljivih okoliščinah. Torej moramo vsaj mi storiti kaj tudi v dejanju za misijone, za gradnjo Cerkve tam, kjer je še ni.

Kolikor nam je znano, v slovenski izseljeniški skupnosti ni kakega drugega misijonskega žarišča, ki bi pospeševalo to misijonsko dejavnost nas v svobodi, kakor v Buenos Airesu. V tem velikem mestu se je sloh naselila "Slovenija v malem" z vsemi lepimi pojavi cvetočega verskega in kulturnega življenja, izžarevajoč svoj blagodejni vpliv na vso slovensko emigracijo.

Ni bil slučaj, da se je prav tu naselil tudi bivši vodja slovenske škofijske Misijonske pisarne in urednik slovenskih "Katoliških misijonov". Božja Previdnost je tako noskrbela da danes vedno bolj važna misijonska akcija Cerkve ne ostane brez gonilne sile v tistem delu naroda, ki edino more pri tej akciji v polni meri sodelovati.

V ta namen se je ustanovil "Dušnopastirski misijonski odsek" kot organ tukajšnjega Slovenskega dušnega pastirstva, odobrenega od najvišjih krajevnih cerkvenih oblasti. Ni pa namenjena akcija "Dušnopastirskega misijonskega odseka" samo rojakom v Buenos Airesu in okolici, ampak vsem v Argentini, še več, zajela naj bi v enotno misijonsko žitje in bitje vse izseljence, celo vse primorske rojake, sloh vse Slovence, ki jih je mogoče s to akcijo doseči. Prav tako splošen je tudi cilj te akcije; ne omejuje se namreč le na ta ali oni odsek misijonske pomoči, ampak skuša vplivati na rojake v vseh smereh misijonskega življenja, to je: širiti med njimi zdravo in polno misijonsko miselnost, navajati jih k vsaj minimalnemu misijonskemu sodelovanju v okviru papeških misijonskih družb (DŠV in DŠD) ter organizirati še posebej molitveno in duhovno pomoč slovenskim misijonarjem.

—Radi tega splošnega značaja bi se "Dušnopastirski misijonski odsek" prav za prav bolj pravilno imenoval recimo "Slovenska misijonska akcija", kakor se utegne v doglednem

času tudi preimenovati, ko namreč dejansko razvije svojo delavnost med vse rojake.

Sedaj se namreč zaenkrat organizirana misijonska akcija omejuje pred vsem šele na Argentino, dasi je uspelo raztegniti nje organizirani vpliv že tudi na Kanado, pred vsem po zaslugi neutrudnega misijonskega apostola g. Franceta Turka.

"Dušnopastirski misijonski odsek" je **sestavljen takole**: Vrhovno ga vodi zastopnik dušnega pastirstva — **duhovnik**, podrobno vodstvo odseka pa ima na skrbi njega **predsednik**. Odsek sestavlja kakih **18 članov**, večinoma bivših članov in članic Misijonske dijaške zveze. Vsak član pa naj bi imel sebi v pomoč nekaj **sotrudnikov** odseka, ki vsak v svojem okolju poprimejo, kadar odsek sproži kako akcijo. Dočim sotrudnikom ni treba prihajati na kake sestanke, imajo člani vsakih štirinajst dni misijonski **sestaneček**, posvečen misijonski duhovni misli, misijonskemu študiju, predvsem pa misijonskim akcijam.

Misijonske akcije se izvajajo v okviru osmih referatov:

1. študijski referat ima dolžnost poglobljati misijonsko miselnost med člani in med rojaki;
2. propagandni referat naj bi pridobival javno mnenje za akcije misijonskega odseka;
3. referat papeških misijonskih družb ima nalogo skrbeti za procvit le-teh med rojaki;
4. referat za slovenske misijonarje in misijonarko vzdržuje stik z njimi in jim skuša posredovati gmotno misijonsko pomoč;
5. molitveni referat organizira molitve in žrtve za misijone, zlasti za slov. misijonarje;
6. referat za Misijonsko mašno družbo;
7. znamkarski referat bo zbiral znamke za misijone;

8. Baragov referat pa naj bi širil poznanje misijonskega škofa Baraga in zaupanje vanj ter pospeševal zadevo njega beatifikacije.

Seveda so vse te akcije in referati šele v prvih zametkih, a razvijali bodo svoje delovanje toliko bolj, kolikor bolj se bo urejevalo in razvijalo vse naše izseljensko življenje in kolikor bolj si bodo naši dobri ljudje opomogli. Naj nihče ne misli, da bi hotel misijonski odsek že kar čez noč dosegati čudeže, pritiskajoč na našo javnost na vse načine. Nikakor, temveč z vso obzirnostjo bo skušal ljudi navajati le k tolikemu sodelovanju, kolikor ga zmorejo danes in ga bodo zmogli jutri...

Obračamo se na tem mestu k vsem bralcem, da se akcijam Misijonskega odseka radi pridružujejo. Z malimi žrtvami bodo pripomogli, da bo naša slovenska izseljenska skupnost dobro izrabila največji zaklad verske svobode in doprinesla svoj delež k gradnji Cerkve — v imenu celega naroda.

L. L. C. M.

Luč jim je v temo zasvetila

SVETOVNI PRVAK

Ni majhna reč takšnele zadožčenje, ki seže vate, ko ti po tekmi, kjer si se poskusil s prvaki vsega sveta, potisnejo zmagovalčev lovor v lase; pa tista zavest, da si zdaj ti prvak sveta. Ta in tem podobna radostna presenečenja doživlja poklicni sportnik. In s kakšnim ugodjem prebiraš potem časopisne slavospeve, četudi jim le premnogokrat ni preveč verjeti.

Pa so vendar vse časti in odlikovanja, ki si jih prvak prisluži, le drobna dimna meglica in napihnjene milni mehurček v primeri z nebežkim zadožčenjem, ki je prevzelo mojo daščo, ko sem zavestno doumel visoko čast in odliko, da smem biti katoličan. Našel sem v tej naši veri nikoli sanjano srečo; molitev mi je zdaj uteha, ki je sploh nisem poznal vse do spreobrnjenja. Prav to zadnje pa je resnično največ, kar mi je življenje prineslo; in prej smrt storim, kot bi ta presrečni svoj korak obžaloval.

Čudno in dokaj nenavadno tole za vse, ki heró te vrstice, še posebe, če so severni Amerikanci: da se nekovi črnci oklene katolištva. A glejte: dejstva zgovorno pričajo, kako je prav naša črna rasa, ki se dan na dan bolj in bolj bliža resnični kulturni višini, naravnost plodna brazda za evangelijsko setev. Katolicizem na široko orje ledino med mojimi črni mi brati. Številne gole in cerkve, črncem namenjene, so mogočen dokaz tega blagoslovljenega prizadevanja.

Resnici na ljubo naj povem, da sem se spreobrnil brez kakšnih posebnih težav. Neznane so mi bile dužne muke, tako lastne drugim konvertitom, ki jih prijatelji in sorodniki za njih vseodločujoči sklep obmetavajo z očitki. Na vso srečo sem v svoji materi našel nad vse podžigajoči zgled: prestopila je že mnogo pred menoj. V Chicagu je živela. Med svoje prijateljice je štela premnoge globoko verne katoličanke, bele in črne. Občudovala je njih iskrenost, vnemo za vse dobro in otroško predanost volji božji v trenutkih stiske in bolečine. Nič čudnega tedaj, če je

to občudovanje slednjič izzvenelo v spreobrnjenju.

V tistih letih — srednješolec sem še bil — si je bil katolicizem že osvojil moje priznanje; vzljubil sem ga. Prav ta čustva so me nagnila, da sem se vpisal na univerzo v Marquette, od vseh priznani katoliški znanstveni zaved; očetje jezuiti ga vodijo.

Povdarjam pa, da na moje spreobrnjenje očetje Družbe Jezusove niso vplivali kar nič, kot so povsem napačno mislili moji nekatoliški prijatelji, še manj pa so me k temu odločilnemu koraku pripravili moji sotovariši s šolskih klopi in zelenih sportnih poljan. Mnogo pred vstopom na katoliško vseučilišče se je že vzbudilo v meni, kot sem prej zapisal, zanimanje za katoliško Cerkev. Izkušnje, ki sem si jih bil zadotil na univerzi, so v meni samo potrdile že prej živo naklonjenost in spoznanje.

Na potovanju z našo vseučiliško sportno skupino, leta 1932 je bilo, sem svojo "veliko skrivnost" zaupal nekemu prijatelju. Notranjega veselja prevzet ves me je fant objel in mi začel vneto prigovarjati, naj kar nič ne odlašam s poukom o katoliški veri. Pa sem njegov nasvet odbil:

"Zdaj ne utegnem; poklicni študij me pesti, telesne vaje mi vzemó ves prosti čas. Hočem v katolicizem, a s polno zavestjo!"

A nič na svetu ni več ugnalo prijatelja. Zaupal je moj sklep patru John Markoe, S. J., ki je bil tistikrat voditelj vseučiliškega krožka; vsi akademiki smo cenili v njem pravca ga moža, v najpolnejšem jedru besede. Tako sem tedaj stopil predenj.

Jaz sam prav za prav nisem imel nobenih pomislekov in dvomov, le malce prehitro se mi je zdelo vse. Pa je znal oče Markoe oviti ves verski pouk v zlahtno preprostost in domačnost. Pokazal mi je najprej, katera je edina prava Cerkev, potem pa me je seznanil s katoliškimi verskimi resnicami in dolžnostmi. Z zadožčenjem zatrdim, da je na splešno akademike in fakulteto vezalo vzdušje iskrenega sodelovanja, pri znanstvenem

študiju enako vneto kot v verskih stvareh. Prav zato pa sem vseučilišče vzljubil in bil srečen, da smem tu študirati.

Leta 1932 so me sprejeli v katoliško Cerkev. Moj birmanski dan je drugi veliki praznik zame. Tudi ne bom nikoli pozabil tistega čudovitega 8. decembra, ko sem vstopil v Marijino kongregacijo.

Zdaj vneto obiskujem zamorsko cerkev svetega Benita "črnega", kot jo imenujejo, blizu Marquette; pri teh obiskih se mi neenkrat pridruži kak črni akademik, nekatoličan.

Katolištvo mi je odprlo oči. Zajelo me je z novim veseljem do življenja, obogatilo s tolažbo, ki je beseda ne zna povedati, napolnilo me je z nesluteno močjo, ki mi je bila neznana doslej. Zato pa: naj bo pri študiju ali pri sportu, naj v prizadevanju telesa ali duha, vse zaupanje svoje notranjosti ven in ven gradim na molitev. Eno samó želim — in Gospoda dan na dan za to veliko milost prosim! — da bi svoji katoliški Cerkvi zvest ostal.

RALPH H. METCALFE

POKLICNI NOGOMETAS

Nekaj kot občudovanje in sveta zavist je seglo vame, kadar sem gledal vso to skupino svojih nogometašev, kako je jutro za jutrom poklekala k obhajilni mizi. Tako me je prevzelo, da sem se slednjič odločil spremljati jih k službi božji, vsaj na tiste dni, ko smo imeli tekmo pred seboj. Priznal sem si pozneje, kako malo zgledno je bilo tole moje ponašanje, ko sem se kot vodja skupine, kadar sem s svojimi igralci prišel v kako mesto, brž iztrgal njih družbi in se nameril naravnost v hotel, medtem ko so se oni obrnili najprej v cerkev. Še dolgo pa me ni imelo, da bi bil prav jaz povod kakšne neubranosti med nami; tako sem se tedaj iz same ljubeznive vpljudnosti odločil, da bom šel na dneve, ki so bili odbrani za naše nogometne nastope, tudi jaz z njimi v cerkev.

Bilo je v noči pred neko veliko tekmo; ves vzburjen sem bil ob samem pričakovanju prihodnjega dne. Nisem in nisem mogel zaspati. Poskušal sem in poskušal spet, a ker le ni šlo, sem se oblekel in odšel v hotelsko čakalnico, da bi tam sedel v globoki naslanjač in dal sredi nočnega miru pot begajočim mislim. Takole ob dveh ali treh zjutraj je bilo. Da bi se zamotil, sem se zapletel v pogovor z nekaterimi hotelskimi uslužbenci, ki so še bedeli.

Na šesto je že šlo; z dolgimi koraki sem meril prostorno dvorano; tedaj sem naenkrat naletel na dva moja nogometaša, ki sta z vso naglico hitela ven. Brž sem ju poprašal, kam tako rano, čeprav sem že sam kar dobro uganil, še preden sta odgovorila. Zagrebel sem se tedaj v odmaknjen kot, odkoder sem, prikrit drugim, lahko videl vse, ki so prihajali in odhajali. Kaj kmalu so v drobnih skupinah, zdaj ena, zdaj druga spet, prihajali moji nogometaši. Skoraj vsi so že odšli, ko sem se vstopil pred vrata, da bi vsaj poslednje že ustavil. Nisem čakal dolgo. Vprašal sem jih tedaj, če so namenjeni k maši. Pritrdili so. Vzeli so me v sredo in šel sem z njimi. Prav gotovo ti fantje niti sanjali niso, kako me je njih pobožna vnema prevzela. In ko sem jih gledal v cerkvi, kako so drug za drugim globoko zamišljeni v najsvetejšo skrivnost s čudovitim sijem v očeh prejemale sveto obhajilo, sem pomislil, kako so žrtvovali prenekatero ure zdravega spanca, da so mogli to storiti; in prvikrat sem se v vzvišenem spoznanju zdrznil od odločilni vlogi, ki jo je igrala vera v življenju teh mladcev. To pa je bila zame ura milosti in luči in spoznanja, da sem zdaj določno videl to, kar je moje do zdaj tako sirotno življenje pogrešalo. Ni trajalo več dolgo, ko me je doletela odlika, da sem smel tudi jaz družno z vsemi nogometaši poklekniti k obhajilni mizi.

KNUTE ROCKNE.

Poslovenil: — NJ —

SREČOLOV DR. JANEŽEVEGA RENTGENSKEGA SKLADA V BS. AIRESU BO

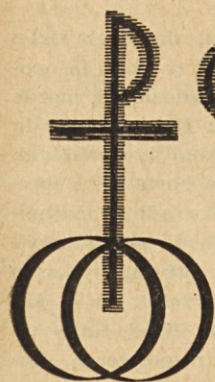
V NEDELJO, 20. AVG. NA BELGRANO

ZDRUŽEN Z MISIJONSKO MOLITVENO URO ZA SLOVENSKE MISIJONARJE NA KITAJSKEM IN Z MISIJONSKO PRIREDITVIJO

PROSIMO VSE ORGANIZACIJE, DA TISTO POPOLDNE NE PRIREJAJO DRUGIH PRIREDITEV

VABIMO VSE MISIJONSKO PRIJATELJE, ZLASTI ZNANCE DR. JANEŽA, DA SE PRIREDITVE GOTOVO UDELEŽE IN DA PRIPRAVIJO ZA SREČOLOV KAK DOBITEK, KI NAJ GA BLAGOVOLIJO ODDATI NA VICTOR MARTINEZ 50

DUŠNOPASTIRSKI MISIJONSKI ODSEK

OČETOVA BESEDA ZAKONCEM

PIJ XII
NOVOPOROGENCEM
NOVEMBRA 1941

STARŠI IN OTROCI

Dragi novoporočenci! Dvojna tesna vez je, v kateri se razvija in navadno raste družina, ki ste jo s tolikšnim veseljem in s tako trdnim zaupanjem ustanovili ob vznožju oltarja in pred duhovnikom. Prva vez tesno združuje zakonca pod isto skupno streho, druga pa veže starše z otroci.

KRST

Prvi glas iz zibelke bo napolnil z veseljem mater, očeta, sorodnike in prijatelje. V tej zori prvega življenja pa se pojavi tudi, glejte, prvič očetova oblast in za njo materina. V sebi začutita dolžnost, da vestno poskrbita ZA KRST, KI NAJ IZ DETETA NAPRAVI BOŽJEGA OTROKA, ko mu izbriše izvirni greh, podeli življenje milosti in odpre vrata raja, zakaj nebeško kraljestvo pripada otrokom.

Kako bo ta misel dvigala očeta, ki se ponaša z vero v Kristusa, in tolažila mater, ki želi, da bi bili njeni otroci zveličani. Tako začne vsak otrok, ki prejme pečat božjega posinovanja in pije iz studenca vere, v Cerkvi kot potnik svoje življenjsko potovanje po negotovih in nevarnih potih sveta.

KAJ BO IZ OTROKA

Kaj bo iz tega otroka? Otroci so bilke, ki jih veter maje. So cvetice, s katerih cveta tudi lahen veter odtrga peresce. So deviška zemlja, v katero je vsadil Bog semena dobrote, ki pa jih zasledujejo k slabemu nagnjena čustva in misli človeškega srca že izza mladosti z napuhom življenja, z netivom oči in uživanja.

Kdo naj obvaruje te bilke? Kdo naj brani te cvetice? Kdo naj obdela to zemljo in poskrbi, da bodo semena dobrote vzklila, čeprav jih zlo zasleduje?

V prvi VRSTI OBLAST OČETA, ki vodi družinico in otroke, vaša oblast, o očetje.

DANAŠNJA MLADINA JE NEPOKORNA

Dandanes se očetje in matere pogosto pritožujejo, da jih njihovi sinovi in hčere ne ubogajo. Svoje glavi otroci da nikogar ne spoštujejo. Mladina da odklanja vsako vodstvo. Fantje in dekleta da ne prenesejo nobenega sveta; so gluhi za vsak opomin; se brigajo le za prva mesta pri igrah in tekmah; trmoglavo ravnaajo vse na lastno roko in po lastni pameti, misleč, da samo oni razumejo potrebe modernega življenja. Z eno besedo — tako se govori — novi rod se ne mara uklanjati oblasti očeta in matere, čeprav je nekaj redkih in spoštovanja vrednih izjem.

KJE JE VZROK

Kaj je vzrok, da je mladina takó neučljiva? Navadno se navaja za vzrok, da današnji otroci večkrat nimajo smisla za podrejanje in za dolžno spoštovanje staršem in njihovim besedam. Da jih v ozračju razbeljene mladostne visokosti, v katerem žive, vse napeljuje k temu, da ne goje spoštovanja do staršev, pač pa ga končno še izgube. Vse kar okrog sebe vidijo in slišijo, večja, podžiga in pretirava njihovo naravno in malo kroteno nagnjenje k neodvisnosti, njihovo zaničevanje tega, kar je bilo, ter njihovo hrepenenje po prihodnjem.

Če bi Mi sedaj govorili otrokom ali mladini, bi pač preiskovali in premišljali te vzroke, zaradi katerih so mladi ljudje tako malo pokorni in tako zelo uporni. Ker pa govorimo Vam, novoporočenci, ki boste v kratkem izvrševali očetovsko in materinsko oblast, se hočemo ozreti na to tako važno stvar Z NEKEGA DRUGEGA VIDIKA.

KAKO IZVRŠUJTE OBLAST

Ni odvisno samo od teh, ki morajo ubogati, marveč prav zelo tudi od teh, ki morajo ukazovati, da bo izvrševanje oblasti takšno, kakr-

žno biti mora. Ali bolj jasno povedano: eno je pravica do oblasti, pravica, dajati ukaze, drugo pa je tista нравna vzvišenost, ki napravi oblast učinkovito, da more uspešno naložiti drugim svojo voljo in doseči, da se ji pokore. Prvo vam daje Bog s tem, ko postanete očetje in matere. **DRUGO PA SI MORATE SAMI PRIDOBITI IN OHRANITI.** Ta нравna vzvišenost se more izgubiti, pa tudi zvečati.

Zato pomnite dobro: vaša pravica ukazovati vašim otrokom ne bo dosegla veliko, če je ne bo spremljala ta, druga osebna moč in veljavnost, ki vam bo omogočila, da vas bodo otroci ubogali.

Na kakšen način in s kakšno modrostjo pa bi si mogli pridobiti, ohraniti in večati to osebno veljavo?

VELKI, A STRAŠNI DAR UKAZOVANJA

Bog da nekaterim naravni dar ukazovanja, dar, po katerem znajo drugim naložiti svojo voljo. To je dragocen dar. Ni lahko povedati, ali je to dar v duši, ali bolj v osebi, v ponašanju, v besedi, v pogledu, v obrazu. Ta dar pa je hkratu tudi strašen. **NE ZLORABITE GA, ČE GA IMATE, PRI RAVNANJU S SVOJIMI OTROKI!** Zakaj v nevarnosti bi bili, da bi strah zožil in zaprl njih duše, da bi vam naredil sužnje ne pa ljubečih otrok. Omilite to silo z ljubeznijo, ki naj odgovarja na ljubezen vaših otrok z milo dobroto, ki je potrpežljiva, skrbna in dvigajoča. Poslušajte velikega apostola sv. Pavla, ki vas opominja: "Ne srdite svojih otrok, da jim srce ne upade" (Kol 3, 21). **POMNITE, OČETJE, DA JE STROGOST LE TEDAJ K PRIDU, KADAR SE DRUŽI Z MILOBO SRCA.**

Če boste pobratili milobo z oblastjo, boste zmagali in se zmagoslavno vrnili iz boja, ki vam ga pripravlja vaša očetovska dolžnost.

PEMAGUJTE SAMI SEBE

Po drugi strani pa je pri vseh tistih, ki ukazujejo, osnovni pogoj za to, da bo njihovo ukazovanje drugim v prid to, da znajo gospodovati sami sebi, svojim strastem in vtisom.

Kakršna koli oblast je močna le in si pridobi spoštovanje, če podložniki začutijo v svojih dušah, **DA JO VODIJO RAZUM, VERA IN ČUT DOLŽNOSTI.** Tedaj začutijo, da mora tej dolžnosti odgovoriti z njihove strani dolžnost ubogati.

Če boste ukazovali svojim otrokom in jih opominjali pod trenutnimi vtisi, v navalu ne-

potrpežljivosti, domišljije ali slepih ali slabo premišljenih čustev, bodo pač ti ukazi in opomini zvečine samovoljni in nedosledni, morda tudi krivični in neumestni. Danes boste do svojih majhnih otrok nerazumljivo zahtevni, neznosno strogi. Jutri pa se boste čisto spremenili. V začetku jim boste odbili majhno stvar, malo potem pa, ko bodo začeli jokati in se kremžiti, jim boste, siti tega joka in kremženja, ljubeznivo vse dovolili, da se pač konča prizor, ki vam gre na živce. Kako to, da ne znate krotiti svojega razpoloženja, svoje domišljije in obvladati sami sebe, ko hočete in si prizadevate voditi svoje otroke!

UKAZUJ IN GRAJAJ V MIRU

Kadar čutite, da niste popolnoma gospodarji nad samim seboj, odložite grajo, ki jo hočete izreči, ali kazni, o kateri mislite, da jo morate naložiti, na pozneje, na drug bolj pripraven čas. Če bo vaš duh jasen, miren in trden, bosta imela vaša beseda in vaše kaznovanje veliko večji uspeh in bosta mnogo bolj vzgojna in polna oblasti, kakor pa tedaj, kadar bi govorili ali kaznovali pod navalom neukročene strasti.

OTROK VSE VIDI

Ne pozabite, da otroci, tudi najmanjši, vse vidijo in opazujejo; takoj bodo začeli računati s spremembami v vašem razpoloženju. Kakor hitro bodo še v zibelki znali razlikovati med materjo in drugo žensko, se bodo že zavedli, kakšno moč ima nad slabotnimi starši njih kremženje in njihov obraz na jok, in v svoji nedolžni nagajivosti bodo znali to zlorablјati.

Pazite zato na vse, kar bi moglo zmanjšati vaš ugled pred njimi.

Pazite, da ne boste zapravili svoje moči nad njimi z neprestanim priporočanjem in opominjanjem, ki bi jih dolgočasilo. Delali se bodo, kakor da vas slišijo, toda menili se za vaše besede ne bodo nič.

NE VARAJTE OTROK

Pazite, da ne boste vlekli za nos ali varali svojih otrok s praznimi ali napačnimi razlogi in razlagami, ki bi vam padli v glavo, zato, da se rešite nadležnih vprašanj.

Če se vam ne zdi primerno razložiti jim prave razloge za vašo odredbo ali za kako dejstvo, bo najbolje, če se sklicujete na njihovo zaupanje v vas in na vašo ljubezen do njih.

Ne potvarjajte resnice; če je potrebno, jo zamolčite. Morda si niti ne predstavljate,

kakšne zmede in kakšna nevarnost moreta nastati v teh majhnih dušicah tisti dan, ko spoznajo, da se je njihova naravna zaupljivost zlorabila.

OČE IN MATI BODITA EDINA

Pazite tudi, da se ne bo pokazalo kakršno koli znamenje kake needinosti med staršema, kakršna koli razlika v ravnanju z vašimi otroki. Prav hitro bodo spoznali, da se morejo poslužiti materine oblasti proti očetovi in očetove proti materini. Težko se bodo uprli skušnjavi, da bi se ne okoristili s to razliko, kadar hočejo doseči, da bi se jim izpolnila njihova volja.

ZAČNITE VZGAJATI TAKOJ

Pazite končno tudi na to, da ne boste čakali z izvrševanjem dobrotne in mile oblasti, ki pa naj bo hkrati trdna in odkrita, da vaši otroci nekoliko odrastejo; nasprotno, od vseh početkov, že v zibelki, že v prvem svitu njihovega preprostega razuma jim dajte okušati in čutiti vaše ljubeče jih roke, ki pa so hkratu modre in pametne, budne in energične.

OBLAST MORA RASTI IZ LJUBEZNI

Vaša oblast ne sme biti slabotna. Toda rasti mora iz ljubezni. Ljubezen jo mora vso preginjati in vzdrževati.

Bodite prvi vzgojitelji in prvi prijatelji svojih otrok.

Če bo vaše ukaze res navdihovala očetovska in materina ljubezen, povsem krščanska ljubezen, ne pa bolj ali manj samoljubno samodopadajenje, **BODO VAŠI UKAZI IMELI VPLIV NA VAŠE OTROKE**. Sprejemali jih bodo v globini svojih duš, ne da bi bilo potrebnih veliko besedi. Zakaj jezik ljubezni je bolj zgovoren v tihem delu kakor z izgovorjenimi besedami. Tisoč majhnih znamenj, sedaj naglas v besedi, sedaj neopazen gib, sedaj lahek izraz na obrazu, sedaj znamenje odobravanja jim bodo razodevali bolj kot vsa zahtrejevanja, s kolikšno ljubeznijo jim kaj prepovedujete in kolikšna dobrohotnost se skriva v kakem za nje mučnem opominu. Tedaj se beseda oblasti ne bo prikazala njihovim dušam kot težko breme, ki ga je treba čimprej vreči s sebe, marveč kot najvišje znamenje vaše ljubezni.

SLAB ZGLED STARŠEV

In ali ne bo ljubezen spremljal zgled? Kako se bodo otroci, ki so po naravi hitri posnemovalci, naučili pokorščine, če pa ob vsaki priliki vidijo, da mati nikoli ni pokorna očeto-

vim ukazom, marveč se pritožuje nad očetom? Če pod domačo streho neprestano slišijo ne spoštljivo govorjenje proti oblasti? Če opazijo, da sta njih oče in mati prva v neizpolnjevanju tega, kar ukazujeta Bog in Cerkev?

DOBER ZGLED STARŠEV — NAJBOLJŠA DOTA

Mislite si pa nasprotno, da imajo očeta in mater, ki jim v govorjenju in dejanju dajeta zgled, kako je treba spoštovati zakonito oblast in zvesto izpolnjevati svoje dolžnosti. Ob tem vzpodbudnem zgledu se bodo naučili bolje kakor s še tako naučenim opominom, kakšna je prava krščanska pokorščina in kako je treba spoštovati starše.

Bodite prepričani, ljubljeni novoporočenci, **DA JE DOBER ZGLED NAJDRAGOCENEJŠA DOTA, KI JO MORETE DATI IN ZAPUSTITI SVOJIM OTROKOM**. Stalno bodo zrli pred sabo zaklad vaših del in dejanj, besedi in svetov, bogoljubna dela in pota čednosti. Vse to se jim bo za vedno vtisnilo v njihov spomin in njihova srca. Kot ganljiv in drag spomin, ki jih bo v urah dvoma in negotovosti, ali naj izberejo dobro ali zlo, nevarnost ali zmago, spominjal na vas. V temnih trenutkih, ko se jim bo nebo pooblačilo, se jim boste tako prikazovali na obzorju, ki bo razsvetljevalo in vodilo njihovo pot z vašo potjo, po kateri ste vi hodili za ceno onega dela in one potrpežljivosti, s katero se zasluži sreča tu na zemlji in v nebesih.

Ali niso to sanje? Ne. Življenje, ki ste ga začeli s svojo novo družino, ni senj, marveč je pot, ki jo morate prehoditi z dostojanstvom in oblastjo, s katero poučujete in vodite potomce svoje krvi.

Nebeški Oče pa, ki vas je poklical k udeležnosti na veličini očetovstva in vam dal oblast, naj vam tudi podeli, da jo boste izvrševali po Njegovem zgledu z modrostjo in ljubeznijo.

Te milosti Ga prosimo za vas in za vse krščanske starše ter vam podeljujemo, dragi novoporočenci, apostolski blagoslov iz polnosti Našega očetovskega srca.

PRIPOMBE K PAPEŽEVEMU NAGOVORU

V tem lepem vzgojnem nagovoru na novoporočence se bavi papež s skrbjo mladih zakoncev, kakšni bodo njihovi otroci, ali bodo prav tako neubogljivi, kot se splošno toži o današnjih otrokih. Vzroki, da je današnja mladina neubogljiva in uporna, so različni. Papež vseh ne razlaga, marveč se omeji na

Ti in tvoj otrok ...

Kako priljubiš otroku dom

Po daljšem presledku bomo zopet obravnavali za naše družine, za našo mladino, za vso družbo prevažno vprašanje: kako v mladih dušah utrditi vse dobro in lepo, kako v njih izoblikovati klen značaj, kako jih čim bolj pripraviti na prihodnost, kako jim zagotoviti zadovoljstvo na zemlji in blaženost v večnosti, to je, kako jih vzgojiti.

Lansko leto smo govorili obširneje o pomenu družinske in verske vzgoje. Po teh načelnih vprašanjih že moremo preiti na praktična vzgojna vprašanja, ki tolikokrat mučijo naše očete in matere, zlasti še, ker so se za premnoge družine življenjske razmere skoro čez noč v temeljih spremenile in često tudi zelo dobri očetje in matere svojim vzgojnim dolžnostim skoro niso kos. Obravnavali bomo n. pr. izredno važna vprašanja: ljubezen in in strogost pri vzgoji, plačilo in kazni, kako navajati otroka na samostojnost in vendar ohraniti v njem nezmanjšano spoštovanje, pokorščino in zaupanje do staršev, kako utrditi v njih resnicoljubnost, čut odgovornosti in čistost, kako ga pripravljati na življenje izven družine, da ne bo podlegel usodnim vplivom "sveta", kako utrditi v njem ljubezen do Boga, Kristusa, Marije, Cerkve, do vsega nadnaravnega itd.

Predobro se zavedam, da vsa ta in še mno-

to, kako morajo starši vzgajati otroke in kako ravnati z njimi, da bodo otroci postali ubogljivi.

Poleg **OBJEKTIVNE AVTORITETE** je staršem potrebna še **SUBJEKTIVNA** avtoriteta, če hočejo, da jih bodo otroci spoštovali in ubogali. Objektivna avtoriteta je staršem dana s tem, ker so starši, subjektivno avtoriteto, to je "tisto нравno vzvišenost, ki napravi oblast učinkovito", pa si morajo **SAMI PRIDOBITI IN OHRANITI**.

Oblast očeta in matere se mora "**POBRATITI Z MILOBO**". **RASTI MORA IZ LJUBEZNI**, da bo imela vpliv na otroke.

Oče in mati **MORATA ZNATI PREMAGOVATI SAM SEBE**, če hočeta imeti vpliv na otroke. Otroci morajo čutiti, da ukrepe star-

ga druga vprašanja, o katerih naj bi govorili, Zahtevajo veliko obsežnejše obravnavanje kot je to možno v listu "Duhovno življenje"; predobro se zavedam, da bodo vsi ti naši članki le bežno dotikanje vzgojnih težav in vprašanj, ki bi jih bilo možno veliko bolje in uspešneje obdelati v majhnih knjižicah, namenjenih staršem, zlasti še, ker mnogo perečih vprašanj sploh ne moremo niti načeti v tem listu, ki je namenjen vsem.

Vljudno vabim tudi starše same k sodelovanju vsaj na ta način, da se bodo oglašali s svojimi vprašanji in željami, o čem naj govorimo. Da bodo pa naši članki čim bolj domači in preprosti, jih bomo priobčevali v obliki pisem očetom in materam.

DRAGI OČETJE IN MATERE!

Prav je, da začnemo z odločilno važnim vprašanjem vse vzgoje, z vprašanjem, ki ga živo občutiš vedno znova morda vsak dan, z vprašanjem, ki mori toliko tudi najboljših očetov in mater zlasti še v času, ko njih otroci doraščajo v fante in dekleta. Naj pričnemo z vprašanjem, kako otroka tudi v njegovih letih zorenja ohraniti v krogu in pod blagodejnim vplivom dobre družine, da ga tako rešiš pogubnega vpliva v svetu. Saj sam živo čutiš, kako neka skrivnostna sila vleče

šev vodijo **RAZUM, VERA** in **ČUT DOLŽNOSTI**, ne pa **TRENTNO RAZPOLOŽENJE, STRAST** in **NEPREMIŠLJENOST**.

ŽE OD ZIBELI DALJE naj otroci čutijo, da so roke njihovega očeta in matere sicer **LJUBEČE**, a hkrati tudi modre in **PAMETNE, BUDNE** in **ENERGIČNE**.

Z ničemer **NAJ NE ZAPRAVLJATA** oče in mati **SVOJEGA UGLEDA** pri otrokih. Varujeta naj se zlasti **VSAKEGA POTVARJANJA RESNICE**.

Nasproti otroku **NAJ NE KAZETA NOBENE NEEDINOSTI**, da ne bo mogel otrok izigravati enega proti drugemu.

Dobro je znala varovati edinost med staršema in njun ugled pred otroki stara sloven-

tudi tvojega otroka, zlasti še doraščajočega fanta ven iz družinskega kroga. Izven njega si hoče najti svoje prijateljstvo, svojo družbo, veselje, zabavo. Ti braniš, prepoveduješ, ker se le predobro zavedaš, koliko prevar in gorja često prinaša mladim dušam ta mikavni svet; le predobro se zavedaš, da more eno samo zlo ali nepremišljeno prijateljstvo, eno samo bežno doživetje do dna razburkati mlado dušo ali celo do tal porušiti vse tisto, kar si ti v ljubezni in skrbi za srečo svojega otroka dolga leta z velikimi žrtvami sadil, negoval in gradil. Zato z očetovsko zaskrbljenostjo, z materinsko ljubeznijo braniš, prepoveduješ, tvoj otrok pa ne odneha, ne uboga, povzroča prepire, se ti notranje odtuja, kar le še povečuje nevarnost zlih izvendružinskih vplivov. Kako torej ohraniti otroka čim dalje pod vodilnim blagodejnim vplivom družine?

RAZUMI OTROKA!

Predvsem ne obsojaj doraščajočega otroka, ker si hoče razširiti svoj družabni krog. Glej na to njegovo željo z dobrotnim razumevanjem, saj je njegova želja povsem naravno teženje bitja, ki je ustvarjeno ne le za družinsko, ampak tudi za družabno življenje. S tem pa nikakor nočem reči, da dovoli in dopusti vse, kar si mlad človek v letih doraščanja v tem pogledu nerazsodno želi. Smemo celo trditi, da na splošno starši dovoljujejo veliko več kakor je dobro za mlade ljudi.

NUDI MU DOMA ČIMVEČ!

Drugič: pri vsej družinski vzgoji in pri vsem življenju v družini se drži načela: **NUDI MLADEMU ČLOVEKU V KROGU DRUŽINE ČIM VEČ TEGA, KAR SI UPRAVIČENO**

ska kmečka modrost. Če sta se sporekla oče in mati in sta sin ali hči v tem sporu potegnili z materjo, se je ta v iskreni jezi dvignila proti njima, zakaj ugovarjata očetu. Če pa sta sin ali hči v sporu med očetom in materjo stopila na očetovo stran, ju je ta pri priči udaril rekoč: ali se takó spočtuje mati. Tako je bilo nekoč. Kako pa je danes?

Najboljša šola in vzgoja je **LEP ZGLED**. Oče in mati ne moreta dati otroku bolj dragocene dote, kot je njun lep zgled, kako je treba **SPOSTOVATI ZAKONITO OBLAST IN SPOLNJEVATI SVOJE DOLŽNOSTI**.

Godrnjanje in zabavljanje čez oblast pred otroki ima zelo kvarne posledice. Otroci nekaterih slovenskih družin, ki veljajo za kato-

ŽELI, POTEM PA OD NJEGA PAMETNO IN ODLOČNO TUDI ZAHTEVAJ VSE, KAR JE ZANJ DOBRO. Prav v tem osnovnem načelu vse urejene vzgoje se danes na splošno zelo veliko greši: malo se nudi in malo zahteva. To pa je smrt vzgoje, ki nujno vodi družinski krog v razsulo, mladega človeka pa v nesrečo!

Česa si pa mlad človek po svoji naravi najbolj in tudi upravičeno želi in mu družinski krog more in tudi mora dati?

OTROK POTREBUJE VESELJA

Mlad človek si nad vse želi veselja, iskrene, pristrčne radosti! Rad je tam, kjer vlada veselje. Nezadržno ga vleče tja, kjer upa najti radost. Kjer ni veselja, tam ne vzdrži. Zakaj je tako?

Kar je sonce za rastlino, za rožo, to je veselje za nas, zlasti za mladino — je nje življenje. Vzemi roži sončne žarke, prenesi jo v temno klet in izhiral ti bo. Obsojena je na smrt. Vzemi mlademu človeku sonce veselja, pa bo hiralo vse njegovo telesno in duševno življenje; kakor na smrt obsojen bo hodil okrog s poveženo glavo, s srepim pogledom, ves otožen, ozlovoljen in zagrenjen, brez volje in veselja do dela in življenja, sposoben za hudo, le malo pripravljen za dobro. Zakaj? Dušeslovje nas uči, da je veselost neobhodno potrebna za zdrav in nemoten razvoj mladega telesnega in duševnega življenja. In mlad človek hoče rasti, se razvijati. To je najmočnejša zahteva njegove narave, pa tudi njegova najosnovnejša naravna pravica. Zato mlad človek v družini, kjer ni veselja, ne vzdrži. Življenje v njej mu je neznosna ječa, iz katere hoče uiti čim prej in za vsako ceno, tudi za ceno preloma s starši.

liške v polnem pomenu besede, so se spridili vsi. Poznavalci domačih razmer v teh družinah pripovedujejo, da sta bila tam oče in mati zelo neprevidna v govorjenju proti oblasti in zahtevam pokorščine. Pred otroki sta kritizirala cerkveno in svetno oblast ter njune predstavnike, večkrat celo pretirano in krivično, kakor se to pač dela.

VZGOJA OROKA SE ZAČNE Z VZGOJO MATERE NJEGOVE MATERE IN OČETA NJEGOVEGA OČETA. Velikokrat se starši neupravičeno na glas pritožujejo nad neubogljivostjo svojih otrok; trkati bi se morali na prsi in priznati, da so otroci taki **PO NJIHOVI KRIVDI**.

Prevedel in pripombe napisal dr. Al. Odar

če torej hočeš ohraniti mladega človeka v krogu družine in čim dalje pod njenim blagodejnim vodilnim vplivom, moraš pred vsem zadostiti najbolj naravni želji, zahtevi in pravici mlade duše. Nudi mu veliko veselja, da bo v veselju čim laže in čimbolj nemoteno razvijal svoje telesne in duševne sposobnosti in sile. Le tako bož z lahkoto, brez sile in mučnih napetosti dosegel, da bo tvoj, tudi doraščajoč in dorasel otrok rad živel in ostal ob tebi, prežet s spoštovanjem, ljubeznijo in pokorščino do tebe.

O tem, kako važno vlogo igra veselje v našem življenju, nam zgovorno pričajo besede mnogih odličnih poznavalcev človeških src, zlasti besede božjega razodetja. Genialni vzgojitelj mladine, Don Bosco, je ves svoj vzgojni sistem zgradil na skrb, nuditi mladim dušam čim več virov sproščenega, a poštenega veselja. Velika redovna organizatorica sveta Terezija pravi: "Ničesar se bolj ne bojim, kakor če opazim, da je iskreno veselje zamrlo v srcih mojih sester." Odličen psiholog in pisatelj Jean Paul poudarja: "V veselem srečju vse uspeva, le strup se v njem ne more razrasti." Tako bomo tem laže razumeli besede božjega razodetja, ki nam kliče: "Služite Gospodu v veselju" (Ps 99, 1.) in: "Vedno se veselite" (1 Tes 5, 17.).

VIRI VESELJA

S čim pa morejo vsi, tudi najpreprostejši in najrevnejši starši omogočiti in zagotoviti svojim otrokom obilo pristrčne radosti? Vsem, zlasti vernim staršem je na razpolago mnogo bogatih virov veselja za njih otroke. Te vire veselja delimo v naravne in nadnaravne. Naravni viri so n. pr.: ljubezen staršev do otrok, veselost staršev samih, lepo urejen dom, razumevanje in zaupanje, igra, pesem itd. Nadnaravni viri veselja so n. pr.: nauk krščanstva sam po sebi, njega liturgija, cerkveno leto in sploh celotno krščansko življenje. Treba ga je le prav doumeti.

Dotaknimo se danes le nekaterih naravnih virov veselja v družini. Začnimo z naravnimi viri, ne zato, ker so morda najvažnejši ali najpopolnejši, ampak zaradi tega, ker so otroku v njegovi rasti najprej dostopni in ker so naravni viri zdravega veselja najuspešnejša podlaga in pogoj za nadnaravne.

POKAŽI OTROKU SVOJO LJUBEZEN!

Prvi in najvažnejši naravni vir otrokovega veselja je prav gotovo LJUBEZEN STARŠEV DO OTROKA. Kajti otrok si predvsem želi,

da ga starši ljubijo. Kjer ni te ljubezni, ni otrokovega veselja, pa naj bi sicer bili otroku na razpolago vsi drugi viri radosti. Ko otrok spozna, da ga imajo starši resnično radi, ga prevzame čustvo silne sreče. Nobena stvar ne naveže otroka na starše tako močno kakor prav zavest: ljubijo me, žive zame, želijo mi le dobro. Zato ljubi svojega otroka iskreno, nesebično, živo. Otroku naj le-to tvojo ljubezen tudi spozna in čuti. Oče, tudi tvojo! Pa o tem tako važnem vprašanju bomo govorili posebej pod naslovom: ljubezen in strogost v družini. Prava roditeljska ljubezen mora namreč poznati tudi zdravilo strogosti.

BODI SAM VEDER IN VESEL

Naslednji bogat vir veselja v družini je VESELOST STARŠEV samih. Dušeslovje nas namreč uči, da človek s svojo ubranostjo, to, je, s svojim razpoloženjem vedno močno vpliva na ubranost bližnjega, tem bolj starši na otroke, ki so s starši notranje tako povezani in ob njih stalno žive. Kako naj bo torej otrok vesel, če vidi mrko obličje, strog pogled svojega očeta ali matere, če sliši njih ostro besedo, ki pozna le grajo in obsodbo? Če se to dogodi le tu in tam, se mlajši otrok v takem trenutku ves preplašen umakne v kak skrit kot, v hipu zguabi vse veselje celo do igre, za katero ves živi; v sebi začuti v takih trenutkih bolečino, ako starše ljubi, ali odpor, če se jih boji. Starejši otroci pa v takih trenutkih skušajo zapustiti dom in si poiskati vir veselja izven njega. Če je pa mrkost staršev, njih godrnjanje, njih ostru, grajajoča beseda, njih trdo ravnanje z otroci nekaj vsakdanjega v družini, starši s tem ubijajo svojim otrokom mladost, jih polnijo z zagrenelostjo, povzročajo v njih nevarne motnje telesnega in duševnega razvoja ter delajo očetni dom do skrajnosti zopern; otroci takih staršev niti ne ljubijo niti ne spoštujejo niti notranje ne ubogajo ter komaj čakajo dneva in ure, ko bodo mogli zapustiti starše in dom. Kako vse drugače je v družini, kjer starši s svojo vedrostjo stalno ohranjajo oživljajoče sonce veselja v srcih svojih otrok. S tem ostvarjajo drugo najmočnejšo vez, ki bo otroke ohranjala staršem zveste, prežete s spoštovanjem in ljubeznijo ter zaupanjem. Tak otrok se bo tudi v letih doraščanja bolje počutil doma kakor kjerkoli drugje.

Zato si, dragi oče, draga mati, dan za dnem, uro za uro, resno prizadevaj, da boš med otroki vedno vedrega duha, razen kadar njih vedenje samo ne bo zahtevalo kaj drugega.

Zlasti mati bodi kljub vsem težavam in skritim bolečinam, ki jih morda nosiš v sebi, med svojimi otroki od noči do noči kakor nenehna, vse razumevala dobrota, ki se z radostnim smehljajem in pravo božjo potrpežljivostjo vsa daruje svojim velikim in malim, ko z njimi govori ali se z njimi igra, jih pošluga, opazuje, tolaži, jim svetuje ali zanje gará. A tudi oče! Ko prideš od dela čeprav močno utrujen, iz urada ali družbe med svoje otroke, naj ti oko zažari v radosti, na obrazu naj ti zaigra vesel smehljaj, gube s čela naj zginejo, veselo, pristrčno in razumevaloče kramljaj z večjimi, zanimaj se za to, kar nje zanima, vživi se vanje, ali se pa prav po otroško preprosto igraj in razgovarjaj z manjšimi. Otroci morajo čutiti, da si ves vesel, ko prideš med nje. Zato si skrbno prizadevaj, da premagaš svoje morebitno nerazpoloženje, svojo slabo voljo, vsako notranjo napetost, ki jo je v tebi morda povzročila družba, služba ali kaka druga trdota življenja. Težave, povzročene izven družine, ne smejo nikdar povzročati mučnih napetosti v sami družini.

Ustvarjati med otroki razpoloženje veselja, sta, oče in mati, dolžna tem bolj ker tudi vidva želita in z vso upravičenostjo pričakujeta, da tudi vama otroci — veliki kakor mali — dan za dnem pripravljajo veselje.

Veselost more in tudi mora tem bolj vladati v vernih družinah. Saj imajo verni starši na razpolago še več sredstev, ki delajo človeka zadovoljnega, mu lajšajo vzgojo in prinašajo radost. Verni starši se n. pr. zavedajo, da je otrok delo božje, za večnost ustvarjen, njima izročen in zaupan, da v njem razvijejo in utrdijo božjo podobo in da jih pri tem podpira Bog sam, ki jih bo nagradil z večno radostjo, če bodo z veseljem in vestno spolnjevali najlepšo in največjo, od Boga samega jim naloženo in zaupano poslanstvo.

DAJ OTROKU TOPLO OGNJIŠČE!

Nadaljnji zelo važen vir veselja v družini je **LEPO UREJENO STANOVANJE**. Res da je v razmerah, v kakršnih smo, zelo težko priti do idealnega stanovanja, zato pa skrbimo tem bolj, da tega, ki ga imamo, napravimo po možnosti čim bolj prikupnega mladini. Mladina po svoji naravi si želi svetlo stanovanje, ljubi svetlobo, lepoto, prijaznost, naravo. Če zmoreš, oskrbi, da bo vsaj skupna, družinska soba čim svetlejša: stene svetlo pleskane, svetle prevleke na posteljah, na mizi itd. Rože na oknih ali vsaj kaj malega na mizi! Vse okusno, preprosto, snažno, svetlo, ljubko,

oskrbe z ročnimi deli kake okraske z okusno izbranimi svetlimi barvami. Stene naj oživilja nekaj zares lepih slik. A ničesar preveč! Vse pa okusno, preprosto, snažno, svetlo, ljubko, urejeno. Svež zrak dela stanovanje še prijetnejše in zdravo, zdravje zopet večja veselje. Pozimi, ko je zares mraz, vsaj družinsko sobo rahlo ogrej z električno pečjo, če je to dovoljeno, in še kak kos preproge za pod noge. Družinska soba mora biti prijetna in privlačna, če hočeš otroke ohraniti doma. V ta namen izdani denar, pa čeprav težko prislužen, se vedno bogato naloži. Zlasti naj ti ne bo nikdar žal, kupiti kako lepo knjigo ali revijo za tvoje otroke — velike in majhne. Nikakor si ne morem predstavljati tu lepo oskrbljene družine brez vsaj majhne družinske knjižnice. Gotovo sodi zlasti ona v vsako našo družino, ki hoče vsaj nekoliko duhovno oblikovati in zadovoljevati svoje člane.

Kako pa odbija zlasti mladega človeka mračno stanovanje, kjer je vse temno, v neredu, nesnažno, brez vsake rože ali okraske, zatoхло in mrzlo. V takem stanovanju mlad človek pač težko vzdrži, ker ga duševno tlačí in telesno ubija, njegova narava pa si takó neugnano želi veselega razvoja vseh od Boga prejetih darov in sil.

Za danes smo omenili le tri naravne vire veselja v družini. Ti trije viri veselja so povsem odvisni od tebe, oče, mati! Ali so doslej tvoji otroci iz njih res prejemale, v obilni meri prejemale, česar so si za svojo mladost najmočnejše želeli in kar so po svoji naravi tudi najbolj potrebovali?

DR. RUDOLF HANŽELIČ

Ustnice so suhe in razžgane,
ogljí ugasli moje so zenice,
ne razžarja me sijaj resnice.
duh v puščave blodi nepoznane,

Vidim nebes in zemljo in hiše,
drevje, kamenje in senožeti,
čujem šum vodé, ki teče tiše, tiše —
a stvari ne morejo me vneti.

Tisoči predmetov krog stojijo,
ali niso moji živi bratje,
moje duše žeje ne ugasijo,
vkljub vsem barvam v srcu le še glad je.

Ah, da Ti bi kakor vino čašo
dneve moje polnil, ure moje,
kakor ovco vodil me na pašo,
v mraku me privel do staje svoje.

Slavko Srebrnič

ŽENA V JAVNOSTI

Početki boja za enakopravnost obeh spolov v javnem življenju segajo v drugo polovico 18. stoletja. V francoski revoluciji 1792 leta najdemo prvo izjavo o ženskih pravicah. Toda šele kakih 50 let kasneje, okrog leta 1840 se v raznih deželah pojavijo prva gibanja za stvarno priznanje ženskih pravic v javnem življenju. Polagoma so se osnovala narodne in mednarodne ženske organizacije, ki so bile glasnice ženskih zahtev na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Ne brez velikih uspehov. Posebno po obeh svetovnih vojskah je žena pridobila na ugledu in pomenu tako v pridobitnem kakor v političnem življenju.

ŽENA V PRIDOBITNEM ŽIVLJENJU

Globoke spremembe v družabnem in gospodarskem življenju, so dekleta in ženo (tu mislimo pred vsem na neporočeno ženo) potisnile v gospodarsko delavnost izven domače hiše in ji zagotovile mesto v pridobitnem življenju. Kar se je nekoč proizvajalo v domačem gospodarstvu, se zaradi novodobne delitve dela in tehničnega razvoja proizvaja v tovarni. In največkrat so žene, ki to delo opravljajo; pomislimo le na tekstilno industrijo. Poleg tega se je razvilo brez števila novih poklicev in gospodarskih panog, ki jih žena more isto tako dobro opravljati kakor mož ali pa še bolje, zlasti odkar je žena dobila dostop tudi na najvišje učne zavode. Tako vidimo danes žene zaposlene z velikim uspehom v dobrotelčnih ustanovah, pri službi bolnikom, kot zdravnice (posebno za ženske bolezni in otroke), kot učiteljice na vseh učnih zavodih, kot pisarniško osebje (strojepiske in stenografinje), kot nadzornice v tovarnah in zdravniških ustanovah. Najdemo jih v knjižnicah, muzejih, kot učiteljice in izvrševalke umetnega vezenja. Ni jih malo, ki se posvečajo umetnosti, znanstvenemu delu in mnogim drugim poklicem.

Pogosto je vzrok, da žena išče zaposlitve v javnosti, okoliščina, da si ni mogla ustvariti lastnega ognjišča. Ta slučaj je kaj pogosten zlasti po obeh svetovnih vojskah, ki sta pobrali milijone fantov in mož, tako da število žen v družbi presega število moških. Na tisoče in tisoče deklet je prisiljeno, iskati si dela in zaslužka izven doma, ne da bi v tem nagle kako notranje zadovoljstvo in ne

da bi se sprijaznile z usodo samskega življenja.

V POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Čim je žena stopila v pridobitno življenje, je njena zahteva po enakopravnosti tudi v političnem življenju postala naravna posledica. Razven tega je tudi rastoča zavest o enakih človeških pravicah, ki jih izpoveduje moderna demokracija, morala privedi do enakopravnosti moža in žene tudi pred volilno skrinjico. Enaka splošna volilna pravica za moža in ženo je dandanes na splošno izvedena že po vseh kulturnih državah. Pred prvo svetovno vojno so bile le štiri države, ki so uzakonile žensko volilno pravico: Avstralija, Nova Zelandija, Finska in Norveška. Toda takoj po prvi vojni so se jim pridružile Sovjetska Rusija, Kanada, Danska, Islandija, Anglija, Irska in Združene države Severne Amerike. Danes je priznana ženskam volilna pravica in sicer aktivna in pasivna v 53 državah. Izmed teh je v štirih državah enakost ženskih pravic z moškimi toliko omejena, da se predhodno zahteva od žensk spričevalo za gotovo usposobljenost, ki se od moških ne zahteva. V petih državah imajo ženske pravico sodelovati le pri občinskih volitvah. Samo 11 držav je še na svetu, kjer ženske nimajo volilne pravice.

Izkušnje, ki so se do sedaj pokazale ob ženski volilni pravici, niso povsod enake. Vendar pa se na splošno ugotavlja, da žena pomirljivo upliva na politične strasti. Kadar gre za politične skrajnosti, se žene navadno odločijo za bolj konservativno smer in izbegavajo radikalne rešitve. Isto velja za ženske poslanke v parlamentih, ki navadno posvečajo skrb konkretnim socialnim problemom, zlasti socialni zaščiti nižjih družabnih slojev, ne da bi se s posebno vnemo udeleževale idejnih in strankarskih bojov. Na splošno je mogoče ugotoviti, da je vpliv žene na politične strasti blagodejen in pomirjujoč, kakor je tudi njen doprinos zlasti k zgradnji socialne zakonodaje močno pozitiven.

KAJ SE PREMALO UPOŠTEVA

Udeležba žene v javnem življenju ni danes več sporno vprašanje, pa naj gre za delo v pridobitnih poklicih ali pa za politično enakopravnost. To, kar se premalo poudarja in na kar bi bilo treba polagati večjo pozornost, je

zahteva, da naj bo poklicno delo dekleta in žene v proizvodnem procesu PRIMERNO IN USTREZAJOČE NJENI ŽENSKI NARAVI. Vpoštevati je treba ne le njeno manjšo telesno moč v primeri z moškim, ampak celotno žensko naravo, ki ženo po vsem sili k njenemu naravnemu poklicu, ki je biti mati, vzgojiteljica in gospodinja. Večina poklicev, ki jih moderna žena MORA opravljati v javnem življenju, da si služi vsakdanji kruh, so le nadomestni poklici, so le surogat za poklic in delo, ki bi ga večina žen mnogo rajši opravljala ob domačem ognjišču. Žena ni le popolnoma različna od moža po organizmu, ampak tudi po svojem temperamentu, po čustvovanju in svojih sposobnostih. Njena rahločutna narava žela po ljubezni, po darovanju same sebe možu in otrokom, po toplini domačega ognjišča, kjer edino se čuti gospodarica in kraljica. Če sta razumnost in pogum tisti kreposti, ki moža najbolj odlikujeta v javnem življenju, potem žena z zdravim naravnim čutom dobro ve, da sta skromnost in spodobnost oni čednosti, ki najbolj pritečejo ženski naravi. Pa to so kreposti tihe domačnosti.

Žena, ki je prisiljena, da si izven doma išče dela in zaslužka, ima vsekakor pravico, da se vpoštevata ne le njena telesna konstitucija, ampak tudi njena duševnost. Razven tega zahteva njena ženska čast posebne zaščite, zlasti kjer je skupna in istočasna zaposlitev z moškimi neizogibna, kakor v pisarnah, tovarnah, gostiščih, zabavnih lokalih, a posebno pri nočnem delu.

Teh načel, ki smo jih tu na kratko očrtali, očitno ne upošteva ona družabna stremeljenja, ki v svojih programih zahtevajo popolno enakost med močem in ženo. Mnogi merijo ženo popolnoma po možu. V resnici pa ne more biti moč merilo za ženo kakor obratno tudi žena ne za moža. Vsak ima posebne in le njemu svojske sposobnosti, lastnosti in naloge, kar je treba vedno upoštevati.

Temu prevažnemu načelu nasprotuje po eni strani mehaničen pojem enakosti, ki ga vidimo v materialističnem socializmu, kakor pojmovanje človeka izključno kot "delavne sile", ki je tako značilno za individualistični kapitalizem. Žal, da v takšne zmotne nazore pogosto zaidejo tudi moderna ženska gibanja, kakor jih na splošno poznamo pod imenom borbe za popolno žensko emancipacijo. Marksistični socializem je posebno glasen zagovornik "neomejenih" ženskih pravic. Ustava Sovjetske zveze (člen 122) določa: "Ženskam se priznavajo v Z. S. S. R. iste pravice v gospodarskem, državnem, kulturnem, socialnem

in političnem življenju kakor moškim." — To se zelo lepo sligi — za propagando. Toda, ako se ne upošteva gori omenjena načela, ne bo ženska s takimi "svoboščinami" in takšno "enakopravnostjo" nič pridobila, ampak le neizmerno izgubila v življenjski borbi z močnejšim in brezobzirnejšim moškim. Taka emancipacija ali osamosvojitve žene ne vodi k utrditvi ženske časti in dostojanstva, ne vodi k svobodi in ženskemu naravnemu poklicu, ampak v robotanje in brezdušno zasluženje državnemu produkcijskemu stroju. (Več o pretirani ženski emancipaciji glej v razpravi o družini v letošnjem koledarju Svobodne Slovenije.)

Ako torej zagovorniki popolnega izenačenja žene z močem pravijo, da je žena kakor moč polna človeška osebnost in naj zato ima tudi iste pravice, potem odgovarjamo: Gotovo, zgolj kot osebi gredo ženi vse pravice, ki jih človek kot človek more imeti. Toda kot SOCIALNO BITJE ima žena posebne naloge, za katere ima tudi po svoji naravi posebne sposobnosti, ki označujejo njen življenjski smoter. In ta je rodnja in vzgoja otrok, ki zahteva dolgo, dolgo dobo in posebne pogoje, da se vzgoja more vršiti. Med temi pogoji so zlasti dom, življenje v družini, gospodarsko in socialno zasiguranje njenega materinskega in vzgojnega dela. V osnovni celici družbe ima torej žena že po svoji naravi posebno mesto. Zato je vse tisto, kar ženo kot družinsko mater pri njeni nalogi ovira, pa naj bo posamezno ženo ali ženo na splošno, protinaravno in proti naravnemu pravu.

Narava družine in posebne naravne sposobnosti, ki jih ima žena, jasno dokazujejo, da je slejkoprej družina tisto mesto, kjer naj žena izvrši prvo in najvažnejšo nalogo, — neobhodno potrebno tudi za celotno družbo. Narava je mesto materi odkazala v družini. S tem pa nikakor nečemo trditi, da vsaka dekle in žena spada le v domačo hišo. Taka trditev bi tudi popolnoma nasprotovala smislu pričujočega članka.

KAJ PRAVI CERKEV

Stališče Cerkve do ženskega dela v javnosti je opredelil sedanjí sv. oče v znanih dveh govorih 21. oktobra 1945 zastopnicam italijanskih žena in 11. septembra 1947 odposlanstvu mednarodne katoliške ženske zveze.

V obeh govorih Pij XII. z velikim poudarkom naglašá, da je glavni doprinos žene k skupni blaginji in redu v družbi njena delavnost ob domačem ognjišču. Kot mati, vzgo-

jiteljica in gospodinja stori doma žena mnogo več, kakor povprečen opazovalec more videti ali kar javnost na splošno more ceniti. Velikega pomena je, da se žena za delo v domačem krogu vedno bolj usposablja, za kar naj skrbe a) matere, s primerno vzgojo svojih hčera za materinske in gospodinjske naloge in b) strokovne gospodinjske šole, ki jih papež zelo pohvali kot primerno ustanovo za vzgojo mladih gospodinj in mater.

Toda potrebe sodobnega življenja zahtevajo pogosto od žene, da mora izven doma iskati primerne zaposlitve. Če domača hiša ne dá kruha in zaslužka, bi bilo zastonj govoriti, da mora žena ostati doma.

Ko pa je enkrat že tako, da mora žena nastopati tudi v javnosti, potem naj se ne preda nobenemu napačnemu spiritualizmu, da bi se boječe umikala v kot in ves vpliv in vsa mesta v javnosti brezbrizno prepustila drugim, ki bi svoje delo in vpliv uporabljali za to, da rušijo naravne temelje družbe, posebno družine.

Krščanska žena, naglaša papež, je dolžna, in sicer dolžna po vesti, da dejavno poseže v javno življenje in se bori proti tokovom, ki ogrožajo zdrave temelje družine kakor tudi žensko dostojanstvo.

Posebno naj bi žene in dekleta pomagale na versko vzgojnem področju, kakor a) pomočnice pri organizaciji farnega občestva in

v katoliških organizacijah; b) kot vzgojiteljice mladine, posebno sirot, ki so brez staršev; posvečale naj bi se skrbi za padla dekleta, itd.; c) izvežbajo naj se kot katehistinje, kjer morejo s svojim naravnim darom in finim taktom mnogo storiti za širjenje pravega krščanskega nauka.

Kjer državne postavbe dajejo ženam volilno pravico, naj se je brez pomislekov in odločno poslužujejo! Njihova čast in državljanski ugled to zahteva. S svojimi glasovi naj bodo stvariteljice miru v domovini in v mednarodnem življenju. Krščanska žena, ki ima volilno pravico, pa se je ne poslužuje, stori velik greh opustitve, ker zanemarja svojo dolžnost, da bi pomagala graditi krščansko družbo.

One krščanske žene pa, ki jim njihov delokrog omogoča kakršen koli vpliv na javno življenje, naj se v prvi vrsti posvečajo tistim vprašanjem, ki najbolj ustrezajo njihovemu naravnemu nagnjenju, kakor je družina in zaščita njenih pravic, varstvo in vzgoja otrok, skrb za zanemarjeno mladino, za padla dekleta, za pravice ženskega dela in zaščito ženske časti v javnosti, za versko vzgojo, itd.

Z eno besedo: moderna žena je poklicana, da je povsod navzoča in da povsod pomaga s svojim delom in vplivom, kjer gre za interese Cerkve, zakona, družine, šolske vzgoje, socialnega reda, povsod, kjer se oblikuje duša naroda.

DR. IVAN AHČIN

V BOJU S FANTI NA VASI

Fantje so bili po naših vaseh poglavje zase. Nekaka samostojna republika v srenji, ki je imela svojega poglavarja, svoja nenapisana pravila, svoje stare pravice in navade, pa tudi razvade, ki so včasih delale sive lase staršem in vsem, ki so srenji hoteli dobro. Zadnja desetletja so pretirane fantovske prežernosti, pretepi in surovosti močno pojenjale. Mladinsko gibanje, ki je znalo fante v večernih urah pametno zaposliti s predavanji, igrami, godbo, telovadbo in družabnimi zabavami, je rodilo lepe sadove. Dokler društev ni bilo, fant ni imel prilike, da bi dal duška svoji mladi energiji drugje, kot zvečer na vasi.

Ne smemo se čuditi, da so se duhovniki veliko trudili, da bi odpravili, kar je bilo v fantovskih druščinah nezdravega. Včasih jim

je uspelo, navadno pa ne. Zaviselo je od tega, kako je kdo znal razumeti fantovsko dušo.

V neki fari so bili fantje posebno tresoviti. Privoščili so si včasih take vragolije, da je vse zmajevalo z glavami. Ženinu, ki jim ni hotel odšteti pretirano visoke fantovščine, so neko noč postavili lojterni voz na vrh kozolca. Popolnoma na tiho so ga razdrli in znosili na sleme preme, soro, košesa, oje, žrd, lojterne, kjer so vse lepo skupaj zložili. Še več. Voz so naložili s pšeničnimi snopi, ki so se sušili v kozolcu, vse pravilno povezali z žrdjo in izginili kakor kafr. Lahko si mislimo začudenje vaščanov, ki so v nedeljo zjutraj zagledali vrh sosedovega kozolca voz, naložen z žitnimi snopi, še bolj pa jezo skopega ženi- na, ki je imel nemalo truda, predno je spravil

vsako stvar na svoje mesto. Neko drugo nedeljo so se gospodarji in gospodinje, ki so hodili k zgodnji maši, čudom čudili, kje je mežnar dobil toliko rož. Okrog tristo lončkov rožmarina, roženkravta, fuksij, pelargonij, nageljnov in vsega, kar premorejo slovenska okna, je bilo v lepem redu razpostavljenih po "cvingerju", ki je obdajal farno cerkev. Pa ni imel mežnar nič opraviti s tem okrasjem. Fantje, galjoti, so tja znesli iz treh vasi vse cvetice z oken. Bil je cel semenj, preden so lončki prišli vsak na svoje mesto. Pa je bilo še slabše: dneve pretepoz so fantje imeli do-ločene že za celo leto naprej. Da bi n. pr. na žaganje ne tekla kri? Kam pa pridemo! Da bi na semanji dan ne bili vsi fantje pijani? Da bi dneve pred in po naboru ne preklinjali in aufbiksali do hripavosti? Bilo bi nekaj nez-aslišanega.

Župnik, star, resen mož starejšega kova, se je trudil v potu svojega obraza, da bi iztrebil te grde razvade. Nedeljo za nedeljo je porabil del svoje pridige za boj proti fantovskim raz-vadam. Staršem je rad ponavljal: "Nikar ne mislite, da Bog pusti rasti leščevje po vaših gmajnah samo zato, da delate obroče za škafe in vitre za cajne, leskovka je nujno potrebna za vzgojo vaših razposajenih cepcev, ki hočejo obrniti svet narobe." Bil je pristaž stare pe-dagoške šole, ki je velevala, da je mlademu človeku treba strah božji vcepiti na dveh kon-cih: pri glavi z dobro besedo in zgledom, na drugem koncu pa z leskovim oljem. Fantje je prosil in rotil, zdaj zlepa zdaj zgrda. Vse zastonj, kakor bi metal bob ob steno. Fantje so se držali svojih izročil kakor klop kože.

Najbolj je župniku šlo na živce streljanje z možnarji. Ne imel bi toliko proti temu res slovenskemu povelečevanju raznih slavnosti, če bi ne bili fantje izbrali prostora za stre-ljanje prav pred župniščem in če ne bi bili imeli navade streljati sreči noči. Prva salva je bila vedno naimonejša. Postavili so celo vrsto možnarjev blizu skupaj, prižgali prvega, ostali pa so se užgali zapovrstjo sami. Grmelo je preko gričev in dolin, kakor da so junaški Lah ali maršal Tito začeli eno svojih zgodo-vinskih ofenziv.

V župnišču so šklepetale šipe in škripala vrata, župnik pa je bil ves iz sebe, saj nikdar ni vedel, kdaj ima fantovska pratika določeno dan za streljanje: žeganja, godovi, poroke, volilne zmage, gasilske veselice itd. Župnik je prosil, naj streljajo drugje, zmerjal, grozil, klical na pomoč žandarje, pa vse zastonj. Fantje so trmasto vztrajali pri svojih pravi-cah, češ, naši očetje in očetov očetje so tu streljali, pa bomo tudi mi. Eden izmed raz-logov, da je stari župnik zaprosil za pokoj, je bilo tudi to nevršečno streljanje.

Njegov naslednik je bil pristaž moderne vzgojne metode in psiholog. Tudi njemu je bilo streljanje nevršečno in ga je sklenil od-praviti na drugačen način: zlepa. Ko so prvič streljali, so fantje, vajeni starega fežima, kar čakali, kdaj se bo odprlo okno in se bo začela običajna pridiga proti rogoviležem, trdno od-

loženi, da se tudi novemu gospodu ne bodo dali ugnati v kozji rog.

In se je okno res odprlo. "Bravo, fantje, dobro znate! Dobro ste nabili možnarje. Glejte, počilo je, da še sedaj lajajo psi po so-seđnjih vaseh. Kdo pa vam da za smodnik?" "I, sami zložimo, gospod. Pa je težko zdaj, ko je taka kriza." "Kaj vas nihče ne podpira? Tu imate kovača za prihodnjič. Pa v hišterno stopite, da si privežete dušo." V hišterni je dobil vsak šilce žganja in zagozdo sorščinega kruha. Da bi kruh ne obležal na suhem, so ga zalili z nekaj litri tepkovega mošta.

"Ta pa, ta," so govorili fantje, ko so se razhajali. "Stari je zmerjal in žandarje ščuval na nas, ta pa prizna naše pravice in nas še pohvali in pogosti." Komaj so čakali nove pri-like za streljanje. In ko je prišla, so streljali, da se je farovž stresal v temeljih. Spet jih je župnik pohvalil, spet jim je postregel z žgano pijačo, kruhom in tepkovcem, kovača za smodnik jim pa ni dal. "Je pozabil," so brun-dali fantje, ko so se razhajali. Pri naslednjem streljanju je bilo spet dosti pohvale, šilce žganja in kos kruha, tepkovca in kovača pa ne. "Lej ga, kakšen stiskač je," so menili fan-tje, ko so se poslovili. In tako je župnik po-časi reduciral vse svoje dajatve. Ko se je mo-žila onegava Mica, ki so jo fantje devet fara naokrog poznali kot neizogiben inventar na vseh plesiščih ob žeganjih, sejmi in gasil-skih veselicah, so fantje streljali kot nori. Ljudje niso bili na jasnem, ali iz veselja, da bo Mica odšla iz fare, ali v znak sožalja do ženina, ki ga je ujela. Takrat je prišlo do krize in preloma. Ko so fantje spustili zadnjo salvo v zrak, je bilo v farovžu vse tiho. "Kaj je danes faimostru? Menda vendar ne spi tako trdno, da bi ga naše streljanje ne zbudilo?" Nejevoljno so pokašljevali pod farovškim oknom. Naposled se okno le odpre. "Dobro ste naredili, fantje," se oglasi župnik. "Lepa hvala, pa lahko noč!" In okno se je zaprlo.

Fantje se spogledajo, češ: "Kaj pa to?" Pa se oglasi fantovski vojvoda tako, da je lahko slišal župnik za zaprtim oknom: "Za sam Bog lonej pa že ne bomo streljali! Tlaka je že zdavnaj odpravljena! Naj si župnik dobi drugih tepecev, ki mu bodo zastonj streljali, mi mu že ne bomo!"

In so se fantje preselili daleč na drugi konec vasi s svojimi možnarji. Pa so ga ugnali, župnika stiskaškega.

Kk

KDOR V REDU PLAČA NAROČNINO
"DUH. ŽIVLJENJA", SI Z RAZMERO-
MA MAJHNO DAJATVIJO ZAGOTOVI
BOGATO DUHOVNO HRANO, ISTO-
ČASNO PA SODELUJE PRI DUHOV-
NEM OHRANJEVANJU ŽIVLJENJSKE
SILE NAŠEGA NARODA

MAMA PRIPOVEDUJE O SVETEM LETU

Tonček je bil sam doma. Prav tedaj je prinesel sosedov stric "Oznanilo". Povedal je Tončku, da je na zadnji strani v "Mladi gredici" nekaj zelo lepega in važnega za vse otroke.

Tonček vzame "Oznanilo" in pogleda na zadnjo stran. Slika mu je na vso moč všeč. Sonce vzhaja. Pridna deklica že zaliva na vrtu cvetlice, deček pa hiti z grabljami na rami na delo. Bog ve, kaj piše za otroke? Če bi Tonček znal brati, bi lahko sam prebral, tako mora pa počakati mamo, da se z Jankotom in Metko vrne. Da bi se vsaj kmalu vrnila! Tonček je tako radoveden.

Ko mama pride, ji Tonček z žarečimi očmi teče naproti in se oklene njene roke. "Tonček, kaj je novega?" vpraša mama. "Sosedov stric so prinesli "Oznanilo". Povedali so mi, da na zadnji strani piše za nas otroke."

"Kaj ne, zdaj bi pa rad, da bi vam prebrala, ker sam še ne znaš brati?" "Da, mama, da!" pritrjuje Tonček. "Tako bi rad vedel, kaj piše! Na dveh mestih je nekaj natiskanega tudi z velikimi črkami."

"Tonček, zdaj veš, kako resničen je pregovor: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Če bi se tedaj, ko sem ti rekla, začel učiti brati, bi danes že znal." Tonček je mamo samo žalostno pogledal, rekel pa ni nič.

Ko so prišli v sobo, je mama iz "Mlade gredice" pod naslovom "Veliki povratek" prebrala o pridni Milki, ki je na poti iz Lujana molila za veliki povratek duš k Bogu. Tonček si je dobro zapomnil dve besedi: Sveto leto in veliki povratek. Ko je mama nehala brati, jo je Tonček presil, naj jim kaj pové o svetem letu.

Mama sede in pripoveduje: "V Italiji je sveto ali večno mesto Rim. To mesto je posvečeno s krvjo mučencev. V prvih časih krščanstva je tu mnogo ljudi dalo življenje in

prelilo za Jezusa svojo kri. V Rimu prebiva papež, ki je Jezusov namestnik na zemlji. Zato mu pravimo tudi sveti oče. Naš ata skrbi, da imamo mi stancvanje, hrano in obleko. Sveti oče pa skrbi za duše vseh ljudi. Kaže jim pot v nebesa. Uči jih, kaj morajo verovati in delati, da se bodo zveličali.

Nekateri otroci mame in ata ne ubogajo. Vi trije ste v zadnjem času pridni, prej me pa tudi včasih niste ubogali. Tudi svetega očeta nočejo vsi katoličani poslušati in ubogati. Nikoli se ne spomnijo, da so za nebesa ustvarjeni. Nočejo ne moliti ne v cerkev hoditi. Velike grehe delajo in Boga hudo žalijo. Ti so vsi kakor izgubljene ovce.

Sveti oče bi pa rad vse izgubljene ovce, tudi velike grešnike, krivoverce in nevernike pripeljal nazaj k Jezusu, dobremu Pastirju. Zato je določil, naj bo letos sveto leto. Sveti oče želi, naj bi možje in fantje pripeljali nazaj k Bogu, žene in dekleta naj bi privabile k Jezusu po Mariji vse žene in dekleta, vi otroci pa morate za Jezusa pridobiti vse, posebno še slovenske otroke. Vi morate izprositi, da se bo izvršil veliki povratek otrok k Bogu."

Tedaj pa se je vrnil z dela ata. Tonček, ki je mamo posebno pazljivo poslušal, je rekel atu: "Ata, o svetem letu se pogovarjamo. Mama pravi, da moramo mi otroci vse slabe otroke pripeljati nazaj k Bogu."

"Da, Tonček! Slovenski otroci, ki ste v Argentini, morate mnogo moliti za otroke v domovini. V veliki nevarnosti so. V brezbožni šoli jih učé, da ni Boga, da ni nebes, da človek nima duše, da Jezus ni pravi Bog. Mnogo naših slovenskih otrok nič ne ve o Jezusu in o Mariji, o jasliah, o tabernaklju in križu. Za vse te nesrečne otroke morate v svetem letu posebno prositi, da bi čim prej spoznali Jezusa in se vrnili k njemu."

Ata je po teh besedah spet odšel. Mama pa je dostavila: "Otroci, ali ste slišali, kaj vam je povedal ata? Ti slovenski otroci se bodo vsi pogubili, če jih ne boste dobri otroci v svetem letu rešili. Kaj boste storili zanje?"

"Mama, jaz bom za svetega očeta in za te otroke zjutraj in zvečer molila: "Sveti angel varuh moj" in nič več ne bom jokala, ko me boš zjutraj poklicala," je zatrjevala mami najmlajša Metka.

"Jaz bom pe zjutraj in zvečer molil Očenaš in Zdrava Marijo in Metke ne bom nič več tepel," je obljubil Janko.

Tonček pa je rekel: "Mama, jaz bom pa molil tisto desetko rožnega venca: "Ki je za nas krvavi pot potil", in brati se bom rad učil, da bom mogel tudi iz molitvenika moliti za svetega očeta in da bi se vsi otroci vrnili k Jezusu."

Ko je mama vse to slišala, so se ji zablestele solze v očeh. Hitro si jih je obrisala in otrokom rekla: "Otroci, vaših sklepov in obljub, ki ste jih danes napravili, nisem vesela samo jaz, ampak jih je vesel tudi Bog. Tudi jaz bom molila vse to, kar boste molili vi. Sama bom pa še vsak dan v svetem letu molila rožni venec, da bi Bog varoval svetega očeta in da bi Jezus po Mariji kmalu vse slovenske otroke rešil iz rok brezbožnikov."

Zaaj vam lahko povem, kako lepo pri Tončkovih obhajajo sveto leto. Ata in mama vsak večer molita rožni venec, otroci pa svoje molitve, ki so jih obljubili. Ko Metka zjutraj vstane, nič več ne joka. Janko je zdaj z Metko zelo dober. Nič več je ne tepe. Tonček se pa pridno brati uči.

GREGOR MALI

OTROCI! Jezus vas v tabernakljih pričakuje... Obiskujte ga radi ali vsaj pokrižajte, odkrite se, kadar greste mimo cerkve. In kadar se udeležite sv. maše, prejmite ga v svetem obhajilu! Jezus vas bo vesel!

NOSITE BOGA V SVOJEM SRCU

Saj vam je znana zgodba o svetem Tarziciju?

Živel je v poganskem Rimu v času preganjanja kristjanov. Rimski cesarji so hoteli uničiti krščansko vero. Kristjane so zapirali v ječe, mučili jih na najstrašnejše načine, pribijali na križe. A kristjani so šli z veseljem v muke in smrt za Kristus. Najhuje jim je bilo, če so morali brez svete popotnice v smrt. A kdo naj jim jo prinese, ko pa je duhovnikov premalo, pa še ti se morajo skrivati pred krutimi preganjalci?

Pa se ponudi 14 letni Tarzicij: "Oh, jaz ponesem sveto popotnico srečnim kristjanom, ki gredo k Bogu v nebesa, jaz!"

Skrbno spravljene nese Tarzicij svete hostije srečnim mučencem. Roke ima sklenjene preko prsi, na katerih počiva dragoceni zaklad.

"Hoj, Tarzicij, kam? Daj, igray se z nami," ga ustavi na poti gruča poganskih otrok. — "Ne, danes ne utegnem. Drugič!" odgovarja Tarzicij. — "Danes, danes! Mi hočemo danes! — Pa, kaj skrivaš na svojih prsih? Daj, pokaži!" — Pustite

me, pustite!" odgovarja Tarzicij v strahu, da mu poganski dečki ne oskrunijo Kruh življenja. A ti navalijo nanj in mu trgajo roke proč od prsi. Ko pa se jim to ne posreči, bijejo po njem s pestmi, suvajo vanj in brcajo — zaman. Kot bi mu bile roke izklesane iz kamna jih tišči Tarzicij na prsih, kjer počiva njegov Gospod — Bog. Pod številnimi udarci se deček zgrudi na tla. A še bijejo po njem neusmiljeni dečki, dokler Tarzicij ne obnemore. Z Bogom na srcu je mladi mučenik izdihnil svojo dušo.

Draga mladina! Vam danes ni treba — kot mlademu Tarziciju — nositi svete hostije — Boga mučencem; ni vam treba darovati svojih mladih življenj zanj. Eno pa morete in morate: **VEDNO NOSITI BOGA V SVOJIH SRCIH!** Naj nikdar noben smrtni greh, ki je največje zlo na svetu, ne prežene iz vaših src Boga, ki je vaš največji in najzvestejši prijatelj! Naj vas v vsem vašem življenju vodi ena sama misel: "Vse, vse, o Gospod, le greha ne!"

M

10 VPRAŠANJ

1. Kateri je najpotrebnejši zakrament?
2. Kje je bil rojen Jezus Kristus?
3. Kateri je največji praznik v letu?
4. Kdaj je postavil Jezus zakrament svetega Rešnjega Telesa?
5. Kateri so glavni deli svete maše?
6. Kaj je najpotrebnejše pri zakramentu svete pokore?
7. Katere so obredne barve mašnih oblačil?
8. Kdaj staršev in predstojnikov ne smemo ubogati?
9. Kateri je največji čudež, ki ga je naredil Jezus?
10. Ali opravljam redno dnevne molitve?

Otrokov poljub

Bral sem lepo zgodbo in mi je močno ugajala. Pripovedoval vam jo bom, kakor sem jo sam slišal. Morda bo ugajala tudi vam. In — nemara se bo temu ali onemu utisnila v spomin, da je ne bo zlepa pozabil.

V starih časih je živel poganski modrijan. Živel je daleč stran od ljudi. Posvetil se je samo študiranju in premišljevanju. Vedno ga je spremljala misel: "Vsi narodi na zemlji stavijo Bogu svetišča. Vsi narodi verujejo v Boga. Ali more živeti na zemlji človek, ki bi Boga ne poznal in častil?"

Neki dan je šel mož na sprehod mimo neke hiše. Vrata so bila na stežaj odprta. Sredi izbe je stala zibelka in v njej je jokaj majhen otrok. Komaj nekaj mesecev je imel. Mož je pogledal okrog sebe, videl, da ga nihče ne vidi, stegnil je roko, in pobasal otroka pod sukno iz zbežal.

Daleč v puščavi je nesel ukradenega otroka. Tam ga je vzgajal po svoje. Govoril mu je o gorah in dolinah, o potokih in drevesih, o soncu, zvezdah, morjih in ljudeh... Nikdar in nikoli pa mu ni povedal niti ene same besede o Bogu.

Otrok je rasel v puščavi. Bil je žalosten in bled, podoben rožici, ki jo izpodjeda črv.

Pet let je imel otrok, ko se je nekaj posebnega zgodilo. Bilo je žarno pomladno jutro. Otrok je vstal, še predno je bila njegova navada, šel je na vrt, ki je obkrožal hišo, in tam padel na kolena sredi rož. Prav v tistem času je namreč vstajala rdeča zora na vzhodu in je pobarvala vso okolico in vse obzorje. Iz otrokovih oči so sijali žarki veselja.

Tedaj se je na svojem žarnem vozu pripeljalo še jutranje sonce. Otrok je sklenil roke kakor v molitev in je vzdiknil: "O, sonce, kako silno si lepo. O sonce, kako veličastnega te je naredil On, ki ga ne poznam! O sonce, če vidiš ti Njega, Nezanega, povej mu, da je tu na zemlji otrok, ki Ga ljubi in časti. O sonce, če Ga srečaš na svojem potu, mu na njegovo čelo pritisni poljub, ki mu ga iz te daljne zemlje pošilja ubogi zemski otrok."

In otrok je s svojimi majhnimi prsti snel poljub z ustnic in ga poslal soncu, da ga ono samo ponese Bogu samemu.

Mernik

Sola mladih ugankarjev

A. ČRKOVNICA

Na prvi pogled se vam zdi, da so črke pri tej vrsti ugank zmedene, brez vsakega reda, v resnici pa ni tako, je in mora biti v njih neki gotovi red, ki je pa zelo različen. Ta red bomo v naslednjih vrsticah poskušali ugotoviti, to je, ugotovili bomo njihov "ključ".

Črkovnice delimo: 1. v črkovnice v eni, dveh, treh ali več vrstah — in 2. v skupinske črkovnice, to je v take, ki so sestavljene iz več skupin črk z dvema, tremi ali več črkami v vsaki skupini. Kako se bomo lotili teh? 1. Če so črke v eni nepretrgani vrsti, bomo včasih rešili uganko (ne zmeraj!) a) da bomo "pobirali" črke zapovrstjo po eno (po dve, po tri itd.) kar "nazaj grede": Primer: i č a l t a g o l s e n i č a j a g o l s = rešitev = Sloga jači, nesloga tlačí. (Včasih bo treba tako pobirati "nazaj grede" po dve ali tri, itd. črke!) b) Včasih bo treba začeti v sredini in potem jemati črke izmenoma po eno (ali dve ali tri, itd) iz leve in desne strani ali obratno. Primer: č l a o s n ě j g l s o a a i e l g t a i = Sloga jači, nesloga tlačí. Če bi bila uganka sestavljena iz dveh ali več vrst, bo treba včasih reševati na načine, ki sem jih opisal pod točkama a) in b). Včasih pa tako, da vzameš izmenoma po eno črko iz ene in po eno iz druge (tretje itd.) vrste. Včasih tako, da vzameš iz ene vrste n. pr. prve vrste prvo črko, iz druge zadnjo črko (če sta samo dve vrsti) in tako nadaljuješ izmenoma do konca: po eno črko iz prve vrste naprej, po eno črko "nazaj grede" iz druge vrste. Primer! Oglej si številnico v 4. št. Dž in nje rešitev v naslednji številki! So pa še drugi načini, katere zasledimo s poskusi: Spređaj, zadađ, sreda! Po eno, dve ali več črk!

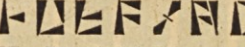
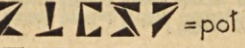
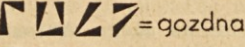
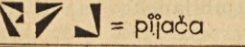
2. Kadar je uganka sestavljena iz samih skupin črk, jo včasih rešimo, a) če začnemo pri vsaki skupini reševati z zadnjo črko in pobiramo v vsaki skupini posebej črke nazaj grede, začnši s prvo skupino. Primer: alis, alok, imol = Sila kola lomí. Včasih treba začeti pri zadnji skupini na isti način. Včasih tudi pri srednji skupini in potem nadaljevati na levo in desno (ali obratno) izmenoma. Včasih bo treba pri vseh načinih začeti s srednjo črko v skupini. S poskusi se dožene, kateri način je pravi.

Ta način ugank je zelo raznoličen. Če pri poskusih doženeš eno ali dve (ali več) besed, ki bi utegnile imeti pomen za rešitev, tako potem po istem redu nadaljuješ in kmalu uvidiš, če si pravo zadel. Včasih se posreči kmalu, včasih bo potrebno več poskusov, le potrpežljivost in pogum!

B. PREŠTEVALNICE

Ta vrste so pa tiste uganke, pri katerih je treba črke preštevati; n. pr. vsako tretjo (četrt, peto... itd.) črko; včasih bo treba vzeti že prvo črko (včasih pa, kakor je uganka dana, šele 3., 4., 5. itd. črko). Tu vam dam primer, če se prešteva vsaka tretja črka (črka, ki smo jo že "pobrali"), se največkrat (ne zmiraj!) ne šteje več) in se začne s tretjo črko: G z p a e e i j s n u k a r i e n l = Pes, ki laja, ne ugizne. Lahko bi se v kateri

ZLATOPIS

K L J U Č : = žgšč plevel
 = pol
 = gozdna rastlina
 = pičjača

ČAROBNI KVADRAT

se	pan-	če	is-	živ-
lje-	zdro-	čič	sem	jek-
lo	nje	bim	krim	stek-
lo	se	Kuj	če	Oton
Zu-	kuj	raz-	me	sem

Ključ: Nariši si podoben kvadrat s 25 praznimi prostorčki! V te prostorčke vpiši števila od 1 do 25 tako, da bo vsota vseh števil v ravnih in navpičnih vrstah ter prekotnicah (od enega do drugega kota počez) enaka = 65. Odbiraj potem zloge po zaporednih številkah, pa dobiš pravo rešitev.

Gornji dve uganki nikakor nista težki. Majceno se potrudite, ugankarji, pa jima boste brž kos. Rešitve je poslati do 20. julija na uredništvo. Trije izžrebanci izmed njih, ki bodo pravilno rešili, bodo dobili na Velikem srečolovu Dr. aneževga rentgenskega sklada (20. avgusta popoldne na Belgrano!) vsak po 10 srečk zastonj!

REŠITVE UGANK IZ JUNIJSKE ŠTEVILKE

1. Spomenik našim padlim: Oj Rog Kočevski, Kočevski Rog! Ti slovenskih mož in fantov grob!

2. Skrit pregovor: En krivičen vinar sto pravičnih sne.

Reševalo je le malo ugankarjev. Pravilno so rešili: Avanzo Marija (Quilmes), Barle Miha (Quilmes), Marjčka Smersu (San Martin) in Barle Janko (Quilmes). Skrit pregovor sta pomanjkljivo rešila Edo Škulj in Majda Škulj (Martinez). Črno tiskani so bili izžrebani in bodo tudi dobili na srečolovu 20. avgusta vsak po 10 srečk zastonj!

uganki primerilo štetje "nazaj" grede. Veliko risanih ugank ima značaj črkovnic in preštevnic. O tem bomo govorili v poglavju: **Risane uganke.**

IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Oslabel je močno msgr. Anton Vovk, pomožni škof ljubljanski, pa po poročilih še vedno dela.

Prelat dr. Aleš Ušeničnik, univ. prof. je moral v posteljo, kamor so ga prisilila leta. Zadnji čas je obolel tudi njegov brat dr. Franc.

Koroški pevci so obiskali Gorico in Trst. Prišli so od sv. Lenarta pri Sedmih studencih. Natrpna je bila mala dvorana Katoliške tiskarne, kjer je v imenu prosvete prisrčno pozdravil pevce urednik "Katol. glasa" Stanko Stanič. Želel jim je dobrodošlico tudi v imenu tistih Goričanov, ki jih ne morejo osebno pozdraviti, pa bi jih radi, ker ni bilo mogoče dobiti večje dvorane. Peli so pristne koroške pesmi pod vodstvom Guštinovega Lojzeta, ker pevovodja ni dobil dovoljenja za potovanje. Drugi dan so ponovno napolnili dvorano in gdč. Zora Piščanec je poklonila šopek nageljev pevovodju in pevcem. Goričanom se je zahvalil za tako lep sprejem in razumevanje g. Tišler, ki je zbor pripeljal.

Popoldne so pevci odšli iz Gorice proti Trstu, kjer so zapeli na tamošnji radijski postaji in je koncert zelo lepo uspel. Po koncertu so se peljali na izlet po mestu preko Katinare v Boljunc, ker so hoteli videti tudi slovensko vas na Tržaškem, a začudili so se, ko niso našli slovenske zastave. Ogleдали so si stolnico sv. Justa in že došli v Marijin dom, kjer so pripravili koncert kot gostje slovenske prosvete. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Pozdravil jih je prof. Peterlin in predsednik Kršč. socialne zveze dr. Cerovac. Za vsemi temi jih je prisrčno pozdravil msgr. Omerza. Povdaril je, da bo samo v trdni povezanosti katoliške in narodne misli slovenski narod obstal tukaj na Tržaškem. Govoril je še tajnik č. g. Peter Šorli. Pevci so, čeprav utrujeni, res lepo podali vse točke koncerta. G. Tišler se je zahvalil za razumevanje in navdušenje tržaških rojakov.

Za kaplana v štandrez je prišel g. Bogomil Breclj, katerega so farani z navdušenjem sprejeli.

Msgr. Piculini, župnik s Travnika v Gorici, kjer je slovenska služba božja, obhaja letos zlato mašo.

Nadškof msgr. Margotti v Gorici je v nedeljo 30. aprila imel sv. mašo za Slovence na Travniku in med mašo lepo slovensko pridigal.

Šmarnice v Gorici so imeli ob tričetrt na šest zjutraj na Travniku, zvečer ob osmih

v stolnici. V stolnici je govoril msgr. dr. Fr. Močnik.

Smrt Marije Lovšin roj. Pintar nam sporočajo iz Jurjevice pri Ribnici. Bila je mati g. župnika Lovšina. Stara je bila 78 let. Zapušča samo moža, s katerim sta preživela 56 let zakonskega življenja, pa nista mogla imeti nobene spominske slovesnosti zlate poroke. Med vojno je veliko pretrpela, ko je zgubila dva sina, Jožeta, ki je umrl na Rabu, in Franceta, ki je padel ob vrnitvi. Na veliko nedeljo zjutraj je umrla lepo pripravljena. Gospodu župniku Vinku, našemu pridnemu sodelavcu, iskreno sožalje, rajni materi pa večni pokoj!

Jugoslovanske oblasti so duhovnikom goriske škofije, ki živijo sedaj v Jugoslaviji, dovolile, da smejo uvoziti iz Italije sveče, kadilo in blago, nato so jim pa določili kot carino 40.000 Din.

Nastopajo proti cerkvenim pogrebom. V Kalu nad Kanalom je zadela kap kmeta Petra Langa, ki so ga še mazili s sv. oljem, žena in hčerka sta pripravili vse za cerkven pogreb, pa je prišel domov sin-partijec, ki je nastopil odločno proti cerkvenemu pogrebu. Nosilci so rekli, da brez duhovnika ne nosijo, zato je sin dobil same partijece.

Koledar Družbe sv. Mohorja v Celju je izšel. Med drugim ima tudi osmrtnico za mariborskega škofa dr. Tomažiča, sicer je pa vse zelo pisano v duhu nove dobe.

Msgr. Andrej Zink, župnik na Opčinah je umrl 12. aprila. Rojen v starodavni slovenski tržaški družini je študiral nemško gimnazijo v Trstu in bogoslovje v Gorici, bil posvečen v mašnika 1894, služboval nato po različnih krajih, dokler ni 1912 prišel na Opčine, kjer je postal tudi dekan. Pokopal je pokojnega msgr. Ukmar, ki je v slovenskem govoru lepo opisal duhovniško podobo in delo umrlega. Pri pogrebu je bil navzoč tudi tržaški škof msgr. Santin. Naj pokojnemu sveti večna luč in naj prosi v nebesih za svoje sobrate v domovini, da bi vztrajali.

Poročili so se v Meranu Zvone Hribar in prof. Sonja Gombač, v Rimu pa dr. Jože Velikonja in prof. Tili Rus.

Križi po zasebnih stanovanjih so nekaterim napoti v Sloveniji, ko zahtevajo od ljudi, da morajo odstraniti svete podobe iz svojih hiš ali pa plačevati zelo visoke davke za vse to.

V župno cerkev v Spodnjem logu na Kočevskem in podružnico sv. Trojice so komunisti spremenili v konjski hlev. Prebivalce teh vasi so neznankam odselili. V vasi so naseljeni delavci iz Istre in Notranjske kot kaznjenci. Sekajo gozdove in gradijo hleve.

MED ROJAKI V SVOBODI

ARGENTINA

Menda smo slovenski naseljenci v Argentini med najbolj srečnimi v tem pogledu, da se brez večjih težav tolikokrat moremo zbrati k pristrnim verskim pobožnostim, katere moremo obhajati prav po slovensko domače v tolikem številu. Za lujanskim romanjem smo imeli zadnje tedne spet nekaj prireditvev.

Romanje na zadnjo nedeljo v maju je že leta in leta nazaj vsako leto zbralo v Marijini cerkvi v Lourdesu na stotine Slovencev. Prejšnji naseljenci so redno tja hodili in so takoj povabili tudi nove. Letošnje leto se nas je nabralo kar 600, čeprav smo 14 dni prej bili v Lujanu. Zbrali smo se pri votlini, kjer smo med petjem molili sv. rožni venec, nato se uvrstili v procesijo k zgornji cerkvi, ki jo gradijo, ter med petjem in molitvijo prišli v krinto, kjer je bila najprej pridiga g. Oreharja, nato pa so bile litanije, ki jih je ob asistenci gg. Hladnika, Kalana, Lenčka opravil g. Škulj, ki pastiruje v bližnjem San Martinu. Za petje so lepo skrbeli pevci iz San Martina, nekatere pesmi je pa pela vsa cerkev, kar je ob takih prilikah še najlepše.

Procesija sv. Rešnjega Telesa je bila lep višek pobožnosti v teh tednih. Ker je na praznik sv. Rešnjega Telesa dovoljena samo ena procesija v mestu na Majskem trgu, ki jo vodi kardinal, in pa ker se vsi na praznik itak ne bi mogli udeležiti, ko so prisiljeni delati, smo imeli Slovenci svojo procesijo v nedeljo v osmini sv. Rešnjega Telesa čisto po slovensko, kar nam škofija rada dovoli. Že prejšnje dni so bile naprošene posamezne sosseke, v katerih se ob nedeljah zbirajo Slovenci k službi božji, naj vsaka poskrbi za en oltar. To je bilo letos prvič in se je lepo obneslo, ker tako procesija dobi res splošen slovenski značaj in je lažje oltarje lepo pripraviti. Po dvorišču slovenske gimnazije so jih postavili, in sicer prvega, Srca Jezusovega, iz San Martina, drugega Svetogorske Matere božje, iz Lanusa, tretjega sv. Jožefa, iz Ramos Mejia, četrtega

Marije Pomagaj, pa Belgrano. Najprej je bila od 10 tiha sv. maša, nato se je razvila procesija, katere se je udeležilo okrog 800 ljudi. Za križem, ki ga je nosil mož ter sta ga spremljala dva z gorečimi svečami, so šli najprej otroci, nato za posameznimi banderi Marije Pomagaj, Svetogorske ter iz San Martina, moški, za njimi otroci s cvetjem (v prihodnje bi jih želeli več), za temi narodne noše, pevski zbor "Gallus", duhovščina z Najsvetejšim. Za nehom so šli odborniki "Društva Slovencev" in Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva ter žene in dekleta. Procesijo je ob asistenci gg. Petelina, Lenčka in Merinika vodil g. Orehar. Lepo je bilo poslušati prepevanje slovenskih evangelijev v sredi Buenos Airesa in gledati lepo urejene vrste, ki so pobožno spremljale Najsvetejšega. Domačini, ki so to videli, so nam častitali!

Svete ure pred prvim petkom smo imeli za junij v Buenos Airesu: v kapeli pri marianistih, Rivadavia 5652, v Ramos Mejia in Florida v župni cerkvi. Zbralo se je lepo število častilcev, pa jih mora biti še več. To pobožnost moramo vzeti kot častno dolžnost hvalnosti do presv. Srca Jezusovega. Izšla je sedaj "Ura molitve izseljencev".

Za julij bomo imeli v istih krajih sveto uro 6. julija. Vsi, ki morete priti, povabljeni!

Duhovniške spremembe v Argentini. Iz Španije je prišel dekan g. Ciril Milavec, ki je bil prej sprejet v nadškofijo La Plata. Iz Mendose je odšel g. Caserman. Da Slovenci v Mendosi ne ostanejo brez svojega dušnega pastirja, je msgr. Solari, nadškof iz La Plata, dovolil g. Malenšku, kaplanu v Quilmesu, vstop v škofijo Mendosa, kjer je nastavljen v župniji San Parroquia San Nicolas, Sarmiento 164, Mendosa). Polovico tedna bo imel prostega za delo med Slovenci. Na njegovo mesto v Quilmes je prišel g. Matija Lamovšek iz Baradera, kaplan je odšel na faro g. Milavec. — G. Karel Zajc, ki je bil nekaj časa v župniji Banfield, nato v Monte, je prišel v Buenos Aires, kjer je postavljen za hišnega duhovnika pri redovnicah Častilkah presv. Rešnjega Telesa, Potosi, stanuje pa v Hogar Sacerdotal, Condarco 552, Capital. — G. Tomažič Ivan, dosedaj kaplan v San Martin, prov. Mendosa, je dobil v isti škofiji župnijo La Paz, odkoder upravlja še drugo župnijo Santa Rosa. (Naslov: T. J., Casa parroquial, La Paz, prov. Mendosa). — Vinko Levšin, dosedaj na župniji Chacabuco, škofija Mercedes, je nastavljen za hišnega duhovnika samostanov in kolegijev v kraju Lincoln (Naslov: V. L., C. Pellegrini 230, Lincoln, FCNDFS).

Lepo spominsko slovesnost za našimi vojnimi žrtvami smo imeli v Buenos Airesu v začetku junija. Nastopajoče in sceno kaže slika na levi.

NAŠI BOGOSLOVCI

"Veš kaj, Lojze, vse kar je prav!" maha Janez z gorjačo v desnici. Preko rame mu visi rdeče zagrinjalo, v levici pa tišči cilinder in budilko. "Vse se je zgnetlo na tri dni popočitnic. Nihče mi noče pomagati za predstavo "Cilinder-kluba"."

"Saj ..." mu hoče ugovarjati prefekt.

"Počakaj. Janez in Vinko poučujeta katekizem, trije se že celo popoldne namakajo v ribniku, dva sta jo mahnila na vrh Tomolaste, Milan in Vencelj tudi že celo večnost natezata jagnje na kol, ta se žuli angleščino, oni se muči s harmonijem, dva morata nabirati peperino, Tone kuha, Bogdan urejuje kaščo, eden se ubija s kitaro, drugi vleče harmoniko..."

Potrpi vendar. Nocoj se pripelje g. ekonom z bratom, jutri g. profesor Janez goduje, obenem bo padel med nas g. škof, pojutrišnjem bo treba dati slovo Karolini. Za nocoj pravi gala sprejem z orkestrom, za jutri različne in predstavo "Cilinder-kluba" pa kres in petje in..."

"Počasi, počasi, Janez."

"Še to. Potem res nikamor ne pridem." Odkuril jo je iz senčne lope po stopnicah v svojo kajžo.

Časopis "Naš dom" na steni napoveduje za te dni res velike reči, kot jih je stresel v naglici Janez pred prefekta. Zraven njega pa se smeji velik plakat s sporedom jutrišnje predstave.

* * *

Noč se je spustila z bližnjih gora na skromno vasico Karolino in zalila vso dolino planinskega potoka. Sloka topola stražita pet kamnitih koč, obdanih s skalnato ogrado. Nekdaj je bil to hotel, sedaj pa uživajo v njem počitnice slovenski bogoslovci. Prav za prav čudno, a Bog že zna poskrbeti za svoje otroke.

Na travni preprogi poleg koč se ovijajo podolgasti plameni okrog ozkih polen.

"Tone, glej, da se ti golaž za goste ne shladi," naroča prefekt bogoslovcu kuharju.

"Jože, ti prinesi iz omare lampijončke in jih obesi na vrtna vrata. Poskusimo še enkrat z uvodno koračnico."

Okrog harmonikarja se zvrste bogoslovci z glavniki in papirjem, France privleče star zaboj in močno poleno, Tone drži manjšo škatljo, Milan je pritihtopil iz kuhinje pokrovke.

"Tarantatam - tarantatam - bum - bum - bum - Hej Slovenci..."

Od bližnjih skal se odbija vesela koračnica.

Na klancu je ustrelilo, Dominikovo znamenje, da prihajajo.

Iz avtomobila izstopijo g. misijonar, g. ekonom in jezuitski brat, ki je prispel na ogled družbinega posestva. Obrazi jim žare nad izvrnim sprejemom.

"Tone," pride do besede g. ekonom, "daž

1. in 2.: Brezmadežna kraljuje nad Karolino in vabi k sebi svoje bodoče duhovnike. —

3.: Bogoslovci so se v San Luisu z robo vred naložili na kamijon in odbrzeli v Karolino.

NA POČITNICAH!

nam kaj za pod zob. Človek je tako vse bolj sprejemljiv za umetniške užitke."

* * *

"Bom, bom, bom."

Komaj se zasveti po planinskih pašnikih in skalah, se že oglasi gong, viseč sredi pristave. Kmalu je videti postave v črnih talarjih stopati v kapelo. Pred tabernakelj poklekajo vsi tihi in zbrani. Niti številna opravila zadnjih dni niti razposajeni kerubini na Murillovi podobi nad oltarjem jih ne zmotijo.

Potem se porazgube po poteh in čereh na vse kraje. Kot kartuzijani stopajo, vsak v svojih mislih. Pogovarjajo se z Bogom. O marsičem se je treba pomeniti. In v planinskem zraku in ob glasnem potoku se to da. Prebujajoče oranžno jutro je le novo razodetje Boga, tega dobrega Očeta.

Vračajo se k sveti daritvi. Srca čutijo v tem samotnem svetu vso veličino svete maše.

* * *

"Sedaj pa na delo," si misli Janez, ki vleče od nekoč velik zaboj, vojaške hlače in prazni steklenici — zadnje rekvizite za večerno predstavo. Pohiteti je treba, ker čez dan ne bo časa.

"Čimprej vsi k potoku," izda prefekt dnevnopovelje.

Na prijazni jasi za prvim gričem sta postavljena ražnja. Tu ima Vencelj glavno besedo. Nad razbeljeno žerjavico enakomerno vrtita dva pomagača jagnjeti. Skorja je porjavela in v žerjavico padajo kaplje masti, da prijetno udarja v nos. Od časa do časa pomaže Vencelj živalici z oljem. Vmes pa vleče čaj po cevki iz "bombille".

Jasa pod velikansko navpično skalo se polni. Ta privleče s seboj nerodno poleno, drugi košaro s kruhom, tretji harmoniko.

"Škof bo vsak čas tu," pridirja France.

"Tudi njega je treba sprejeti z orkestrom."

Presenetili so ga. Vesel je in oni njega. Še hoče pesmi. Taktirko vzame v roke zdaj gospod ekonom. Popravi si široki slamnik in napočnike, pipo vrže v travo in začne. Škof se smeje in kima z glavo: "Veselih ljudi je še Bog vesel. Veselje naj bo osnovna poteza našega bogoslovja."

Potem jame odvijati pakete, za g. profesorja, ki goduje, ima pleteno volneno čepico, za kuharja latinsko diplomo, v kateri mu daje naslov častnega doktorja v kuharski umetnosti.

Glasbila se morajo umakniti jedilnemu orodju. "V imenu Očeta..."

"Bog žegnaj vsem skupaj!"

Le fotograf se trudi na vzbokli skali s svojimi pripravami.

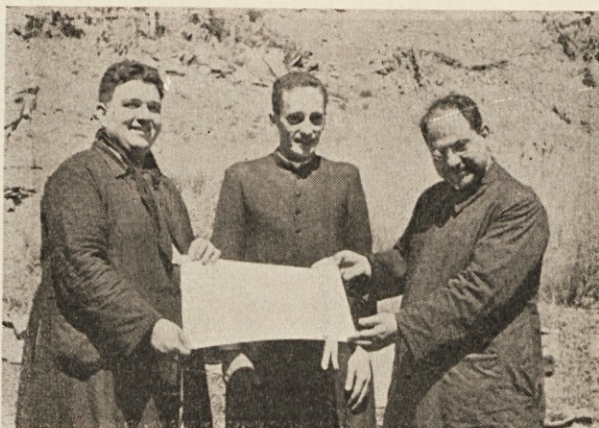
* * *

4.: Tam so si omislili "orkester", katerega "častni kabelnik" je g. ekonom, prof. dr. Ign. Lenček, ki mu je diriganje zelo pri srcu, najbrž v dosego "linije"... — 5. in 6.: Z godbo so sprejeli sanluiškega škofa mons

di Pasqua, ki je prišel med nje, da obdari za god prof. dr. Ahčina — s toplimi in lepimi nogavičkami in spalno čepico..., počitniškega kuharja bogoslovca Šku'ja (spodaj v sredi) pa z diplomo kuharske umetnosti... Levo edini domači bogoslovec, desno škof.

7.: "V poletni vročini na strme vrhe..." so se podali s škofom prof. dr. Gnidovec (levo), prof. dr. Ahčin (desno) in najbolj "hriboviti" bogoslovci... 8.: Pod strokovnim vod-

stvom bogoslovca Venceljna in budnim očesom g. ekonomista se na ražnjih pečeta dve jagnjeti, okoli katerih že preže "voleje"... 9.: Da čakanje ni predolgo, vržejo "en tarok".

Nekaj korakov navzdol leži ribnik. Umetno zajezen potok odlično služi za kopanje. Široko se smeje zarjaveli obrazi iz vodne gladine. Grški modrijan je vsaj v tem primeru imel prav, ko je trdil, da je voda najboljša.

"En, dva, tri," se poženejo s skal v vodo.

"Tudi voda je od Boga," je vesel škof.

"Prevzvišeni, otroci bi vas tudi radi. Na pristavi vas čakajo."

"Muy bien!" Treba je oditi.

Pri "hotelu" res že čakajo v lopi otroci. Juan, Domingo, Pepa, Jorge... Bogoslovci, ki jih poučujeta vsak dan v vaški cerkvi, sta jih zbohnala skupaj. Začudeno zro velike otroške oči, saj škofa ne vidijo vsak dan.

K Mariji nad pristavo jih vodi, bogoslovec pa pritovorita gor zaboj grozdja.

"Zapojte najprej, potem boste pa zobali." In pojo. Tako! (Drug za drugim nastavljajo dlani in škof jim deli sočni sad. Prilni so bili, saj so ves mesec zvesto hodili k verouku. Vinko in Janez sta jih sklicevala z zvonjenicem. Natepli so se iz vse vasi. Potem sta jih učila. Tudi onadva zaslužita grozd. Še tisti bi ga morali dobiti, ki so ob nedeljah s potrkavanjem vabili vaščane k sveti daritvi. Pa jih ni sedajle tukaj.

"Jeep" je zatrobil. Škof se je odpeljal. A program današnjega dne še zdavnaj ni izčrpan. Janez to dobro ve. Zato tako živčno koraka po veži, kjer se bo vršila nocojšnja predstava. Vsaj dve kritici mora še ustvariti. Pa danes ni v formi.

* * *

Nocojšnji godovnjak Janez od Boga ohliva z vodo drobno glavico: "Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega duha." Potem pa zaniže v bukve. Ta je že petnajsti v tem mesecu.

G. ekonom daje Tonetu v kuhinji zadnja naročila: "Polento pošteno zabeli!" Ostali so nosili po travi ob srednji koči na vzpetini. Gospod misijonar jim slika težave in delo v misijonih. "V vsakem bogoslovcu mora tudi ta ogenj goreti." Ta in oni bi rad še kaj o Slovencih v Buenos Airesu zvedel. Dolgo traja razgovor, prav do mraka.

* * *

"Dragi gospod profesor!" Tako se začne voščila. Pevski zbor zavoje tri pesmi gospodu godovnjaku za god. Solze se svetijo gospodu v oči, ko se zahvaljuje:

"Res je lepo in prijetno, kjer bratje nrebivajo skupaj. Kier je ljubezen, tam je Bog." Zahvaljuje se, pa je čutili, da se zahvaliti ne more. Vsaj on tako čuti.

"Dovolite še nekaj veselih točk našega "Cirklar-kluba," najavi Janez. Vsem se razžare obrazi in usta raztegnejo.

"To, to," čuješ zadovoljno brundanje.

Zastor se dvigne. Na očvetljenem odru se prikaže o trije. Prvi je dolg, suh s slamnikom na glavi, drugi majhen z angleško čenico, tretji postaven plavalasec. Globoko se priklonijo.

"Prišli, prišli smo to-le vam povedat,

da letos sedem šib na vas preži!

Pa brez skrbi in mirno kri, prešlo, prešlo bo vse."

In jih naštevajo. S to ošvrknejo enega, z drugo drugega.

"In sedma šiba je že znana, ta je in bode: roj profesorjev. Pa brez skrbi..."

Bogoslovci so zadovoljni nad temi ugotovitvami, gg. profesorji pa tudi ne zamerijo. Saj take večere je treba marsikatero požreti.

"Lahko noč, lahko noč, zdaj grem duhat špeh, da se ga naduham pred večerjo, ker nič ga ne pride do zadnjih nas treh, o, to vam je greh!"

Janez si vesel mane roke. Večer je za silo uspel. Prav je, da se zahvali za uspeh. In jo mahne na grič. Tudi drugi se zberejo gori. Toliko večerov so prepeli tu gori pri svoji Materi, pa da bi se ne šli poslovit od Nje? In pojo. Zbrano in tiho, pa spet veselo in vriskajoče, kakor narekuje srce.

"Angelček varuh moj, varuj me ti nocoj."

Doli v vasi slone domačinj ob kamnitih ogradah in love valujoče zvoke. Onstran potoka laja lisjak.

* * *

Zadnje dopoldne. Jože jo maha z metljo, Tone teče z vedrom vode, kuhar čisti lonce. Pustiti je treba vse čisto in snažno.

Na dvorišču tvorijo kovčke na avtomobil. Zadaž vežejo z debelo vrvjo, da se kaj ne izgubi po poti.

"Oj, zdaj gremo, oj zdaj gremo..."

Težko diha avto navkreber. Še zadnji pogled na prijeten dom in že so v drugi dolini. Kovčki skačejo, bogoslovci zadaž avtomobila so reveži. Med skalnimi škrbinami in mehкими planotami pelje pot. Nocoj bodo v semenišču.

Deset kilometrov iz vasi avto ustavi. Šofer zleze podeni! "Bat se je pokvaril!" Na samem so in upanja na pomoč ni. Dva ubereta nazaj v Karolino, člen v bližnjo vas. Šele jutri bo možna pomoč.

Hitro so plachte na tleh. Prav za prav je lepo spati pod milim nebom. Le mrzlo je. A za konec počitnice to doživetje ni napačno. Počitnice so tako podaljšane za en dan.

—Ž—

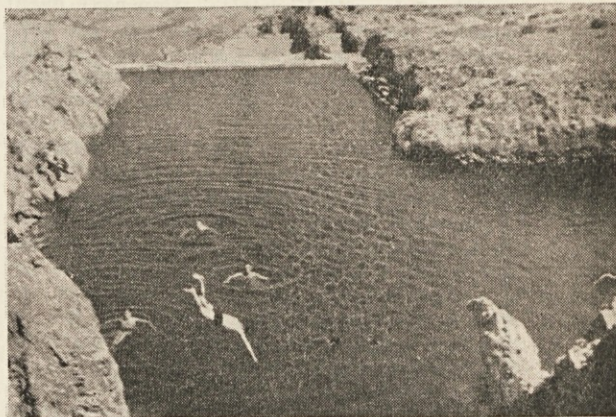
ITALIJA

Slovenci v Rimu so praznovali stoletnico rojstva škofa Jegliča. Za Binkošti so jo pripravili pod vodstvom njegovega rojaka iz Begunj na Gorenjskem g. Iskra, ki študira na Bibličnem inštitutu v Rimu. Na binkoštno soboto je n. Prešern D. J. bral zanimiv sestavek msgr. dr. Jagodica o dr. Jegliču, naslednji dan na binkoštno nedeljo pa so imeli pri šolskih sestrah na Via dei Colli ob 10 sv mašo s pridigo, ki jo je imel prav tako gen. asistent p. Prešern. Udeležilo se je te maše veliko rimskih Slovencev.

Na praznik presv. Trojice pa so imeli lepo spominsko akademijo. Najprej je bil v cerkvi govor p. Huga dr. Brena OFM o škofu Jegliču kot Marijinem častilcu, nakar so bile pete litanije. V dvorani so najprej zapeli "V Gorenjsko oziram se skalnato stran", nato je imel č. g. Rafko Vodeb slavnostni govor, ki ga prinašamo na drugem mestu. Za tem so za-

10.: Na vrhu najvišje gore v sanluisški provinci, Tomolaste, ki se vzpenja tik nad Karolino. — 11.: Kako se po taki turi prileže skok v kopalni bazen, poln sveže studenčnice, ki se neprestano pretaka skozi. — 12.: Proti večeru pa spet na višino k Brezmadežni, kjer bogo-

slovci radi zbirajo vaško mladež! To pot je bil tudi škof z njimi in so peli in molili, varni pod Njenim okriljem, dočim je vse ozračje zagrinjal v temo kakor megla gosti prah, ki ga je veter prinesel iz pamepe. (Foto DŽ)

peli pesem "Ob večerni uri", sledila je recitacija škofovih besedi na fantovskem taboru v Celju. Pevci so zapeli "Zgodnja Danica". G. Vodeb je za to priliko spesnil sonet, ki je zelo lepo učinkoval na navzoče. V imenu Hrvatov je pozdravil spomin škofa Jegliča rektor zavoda sv. Hieronima v Rimu msgr. dr. Madjerec. S pesmijo "Povsod Boga" so zaključili prireditve, ki je po poročilu zbrala izredno veliko rojakov.

Svetoletno romanje so Slovenci v Rimu opravili na Belo nedeljo. Zbrali so se najprej v baziliki Marije Velike, kjer so zapeli litanije Matere božje, nato so šli v baziliko sv. Janeza v Lateranu, kjer jim je po molitvah cerkev razložil prof. dr. Vodopivec. Z avtobusi so se odpeljali k sv. Pavlu, učitelju narodov, kjer so skupno molili očenaš in vero tudi za tiste, ki so med Slovenci izgubili vero. Že pod večer je zadonela slovenska pesem v prvi cerkvi sveta pri sv. Petru. Nekaj čez sto Slovencev se je zbralo na to romanje, zastopajoč drugih sto in sto, ki bi gotovo prišli iz domovine in drugod, pa ne morejo zaradi razmer, v katerih živijo.

ANGLIJA

"Pismo" v novi obleki, kakor sam pravi, je poslal g. župnik Kunstelj, slovenski dušni pastir v Angliji, svojim vernikom. Na tako prisrčen način kramlja z njimi, da zadovolji fante, s katerimi je živel v dnevih domobranstva in begunstva po italijanskih taboriščih; zanima pa tudi dekleta, ki iščejo kruha v različnih zaposlitvah po širni Veliki Britaniji, zanima končno družine, ki se po poročilih pisma v zadnjih mesecih zelo ustanavljajo.

Počitnice popisuje eden izmed Slovencev svojemu župniku takole: "To pot Vam pišem s počitnic. Dolgo sem premišljeval, kam naj se podam za svoj "holiday" (počitnice), pa sem se končno odločil za samostan. Mir in krščanska pobožnost, ki vladata v tej sveti hiši, dajeta moč in uteho vsakomur, ki se semkaj zateče. To je opatija Belmont, ki leži v bližini Hereforda. Na mali vzpetini se sredi gaja skriva sivo smostansko poslopje, le visoki štirioglati stolp se vidi iz doliave. Tako je tudi življenje tukaj: skrito in tiho, vendar stolp vere in stebrišče katolištva, ki je daleč vidno, kipi k Bogu. Navadno sem preživel počitnice na plesih in po drugih zabavah; posledica je bila, da sem hlepel po vedno večjem veseljačenju. Na kraju počitnic pa sem se vrnil utrujen in potreben odmora — na delo. Šele v poslednjem času sem se oklenil (vedel sem zanj že dolgo) stare resnice, da je največji vir veselja notranja uravnovešenost, ki je tu črpan v obilju. V ponedeljek bom šel spet na delo brez "mačka", utešen in okrepan, po'n novih moči"

ZDRUŽENE DRŽAVE

Posebnost letošnjega leta bosta novi maši **dveh slovenskih frančiškanov**, o katerih pa še nismo mogli zvedeti kaj točnega, le toliko, da pridiga škof dr. Rožman. Novomašnika sta oba prišla lansko leto iz Evrope. — 4. julija pričakujejo može in fante **Društva Najsvetejšega imena iz Clevelanda**. V nedeljo 16. julija

imajo svoj romarski dan **farani sv. Štežana iz Chicago**. Najprej pobožnost v cerkvi, potem pa razvedrilo zunaj na svežem zraku. — **ženska zveza** pride v drugi polovici julija s pevskim zborom. — **Prekmurci** imajo določen shod 30. julija, ko se zbero s svojim romarskim prekmurskim križem ob cesti, odkoder gre procesija v votlino. — Okrog praznika Marijinega Vnebovzetja pridejo **farani sv. Jurja** iz South Chicago, po prazniku žene in matere **Oltarnih društev** iz Clevelanda, Ohio.

V Lemontu je izšel molitvenik "**Zdravnik moje duše**", ki ga je sestavil p. dr. dr. Anglik Tominec v Ljubljani 1. 1938.

Misijone in štiridesetne pobožnosti imajo frančiškani po USA, pomagajo pa tudi škofu dr. Rožmanu, ki vodi slovenske misijone po farah. To so pred vsem p. Alojzij, p. Odilo, p. Ciril in komisar p. Aleksander.

Prišel je novi pater iz Evrope p. **Mirko Silvester**, ki je bil lansko leto posvečen v mašnika.

Spominsko akademijo slovenskim žrtvam so pripravili v Clevelandu za 4. junij. Kot govornika sta bila napovedana škof dr. Gregorij Rožman in minister dr. Krek. Poleg odskih točk so bile predvajane tudi simbolične vaie in petje. Pokroviteljstvo je imela podružnica Lige katoliških Amerikancev iz Clevelanda.

Rev. Julij Slapšak obhaja svojo **srebrno mašo**. Najbolj se ga spominja "Argentinci", odkar se je lansko leto smejal s škofom Rožmanom po vseh slovenskih naselbinah, ki jih je s škofom obiskal. Kdo bi mislil, da je že srebrni mašnik, pa je le res!

Škof dr. Rožman v farnem poročilu cerkve sv. Lovrenca v Clevelandu k srebrni maši tole piše:

"Pred 25 leti je na praznik sv. Petra in Pavla (29. 6. 1925) škof Anton B. Jeglič v ljubljanski stolici posvetil sina prvorojenca znanega pisatelja-učitelja Julija Slapšaka, čigar pisateljsko ime je "Mišjakov Julček". Po očetu je tudi sin dobil ime, saj ga nihče ni drugače klical kot Julče ali še bolj domače Jule.

Rojen je bil v gorenjski Vipavi, Leše, kjer je najprej pomlad in že pozimi sonce sije. Menda mu je leško sonce že v zibelki nalilo v dušo ono sončno vedrost, ki ga spremlja vse življenje. Vedrega nasmeška mu niso mogli ugasiti ne mnogi trpki doživljaji niti smrti, ki je prezgodaj utrjala dva ljubka cvetova iz družinske grede, dve dragi sestrici. Ostal je vedno nasmejani Julče, kakor so ga lani v Argentini na splošno nazivali. Ko je odslužil vojaški rok, je bil določen za kaplana v škofljan na Dolenjsko. Gorenjec se je hitro uživel v Dolenjce. "Hribovski župnik" so ga imenovali v Ljubljani in on se je nasmehnul zadovoljno temu naslovu, saj je vedel le on, koliko truda ta naslov pomeni. — Sedmo leto že mu je potekalo na fari, pa se še ni naveličal, pa dobi pismo župnika rev. Omana od sv. Lovrenca, ki ga vabi za slovenskega kaplana. ko je rev. Gnidovec odšel v Wyoming. In gospod Julče je bil takoj pripravljen. Kar čudno se mi je zdelo, da se je takoj odločil — ker je bil zelo navezan na družino, na očeta, mater,

sestre in brate... Tako je prišel rev. Julče k sv. Lovrencu meseca maja 1932 in je tam že osemnajsto leto. — Veliko ljubezen ima do bolnikov. Rad jih obiskuje. Čim zve, da je kateri v bolnišnici ali če ga je treba prevideti, takoj gre k njemu. — Omeniti moram še njegovo skrb za pakete, ki jih pošilja potrebnim na vse kraje — tudi meni jih je. Toliko jih je že poslal, da bo knjiga, v katero vsak paket shrane zapiše, kmalu polna... Ko bo slavil svojo srebrno mašo točno na obletnico svoje nove maše 2. julija, mu boste hvaležni za njegovo duhovniško delo med vami ter želeli, naj mu Bog da dočakati še zlati jubilej in lepših časih. Zdrav in krepak je, naj ga Bog takega še nadalje ohranja."

Tem prelepim škofovim besedam se tudi argentinski Slovenci pridružujemo s častitkami in molitvijo za g. "spremljevalca", kakor je v Argentini bil ob zadnjem škofovem obisku imenovan!

ČILE

Smrt salezijanca g. Klemenška Antona je bridko zadela slovensko kolonijo v Čile. Na petek pred Binkošti 26. maja zjutraj ga je zadela kap in kar je imel še drugo bolezen, mu zdravniki niso mogli kaj pomagati. Še isti dan popoldne je lepo pripravljen umrl. Njegov družbeni sveteljnik Fr. mu je podelil sv. zakramente. Njegov spet ena izmed begunskih žrtev, ki so opustile, preden so dočakale lepših dni Slovenem.

Pokojnik je bil štajerski rojak, doma iz gorke Sečane, kjer je bil rojen l. 1900. Gimnazijo je študiral pri salezijancih v Ljubljani. Bogoslovne nauke je skončal v osrednjem salezijanskem semenišču v Turinu. Ko je postal duhovnik, je služboval na mnogih krajih Slovenije, dokler ni postal župnik v Veržeju pri Ljutomeru, kjer je deloval do časa, ko so ga pregnali Nemci ob vdoru v Jugoslavijo. Živel je kot izgnanec najprej v Zagrebu, nato pa je prišel v Ljubljano. Kakor mnogi drugi soročje, je tudi on 1945 odšel kot begunec v Avstrijo, odkoder je prišel v Punta Arenas in Porvenir v Čile. — Bil je poznan kot duhovnik zlasti v spovednici in pri pouku mladine. Naj mu povrne Bog z večnim mirom vse dobro!

KANADA

Misijonska pot dr. Kolariča CM, slovenskega dušnega pastirja v Kanadi, je bila namenjena obisku Slovencev, ki živijo izven Toronta, da bi tudi ti mogli v duhovni obnovi pripraviti svoje duše za Veliko noč. Tako je bil v Montrealu, kjer je bilo prišlo okoli 100 ljudi. Nato je šel v Guelf, kjer se je zbralo približno 30 ljudi, nekaj jih je bilo tudi iz okolice. Obiskal je tudi rudarsko središče Noranda, kjer živi 96 Slovencev, med njimi 20 družin staronaseljencev in 25 mož ter fantov, ki so prišli pred meseci v Kanado.

Vsi naseljenci izven večjih središč čutijo osamljenost ter želijo priti k strnjeni skupini v Toronto. Pa tudi delo je ponekod zunaj sezonsko in so kot farmerski delavci pozimi brezposelni.

Zadnje čase se med rojaki v svetu veliko govori: "Slovenci v Kanadi bodo zidali cer-

kev." Naj nekoliko razložim, kaj prav za prav na stvari je. Ze v lanskem novembru se je na sestanku društva najsvetejšega Imena sprožila misel, da bi si sezidali svojo lastno cerkev in cerkveno dvorano. Ta misel je bila ponovno sprožena na prvem prosvetnem večeru koncem novembra ter bila sprejeta z velikim navdušenjem. Dogovorjeno je bilo, da se skliče sestanek vseh Slovencev, živečih v mestu Toronto in njegovi bližini, tako starih kot novih naseljencev. Do tega skupnega sestanka je prišlo v začetku marca letošnjega leta. Na sestanku je bil izvoljen odbor, katerega skrb je, da zbere skupaj denarna sredstva za nakup ali graditev cerkve in dvorane. (Tukaj je večkrat tudi kakšna protestantska cerkev na prodaj.) Ta odbor se je nato predstavil tukajšnjemu kardinalu in mu razložil naše želje. Kardinal je bil nad vse vesel naše podjetnosti, pa tudi dal svoje nasvete in blagoslov za začetno delo. Na drugem skupnem sestanku, ki ga je sklical ta cerkveni odbor, pa so bila predložena pravila odbora in pa posebne karte, na katere se vsak podpiše ter napiše vsoto denarja, ki bi jo v toliko in toliko časa prispeval za gradnjo oziroma nakup cerkve in dvorane.

Velika večina novonaseljenih rojakov je to akcijo z velikim navdušenjem sprejela, zavedač se, da je razcvet slovenske skupnosti v mestu Torontu mogoč le tedaj, ako bomo imeli skupni lastni dom, kjer se bomo zbirali ter dobivali duhovno in kulturno hrano.

MOJ KRIŽ

Pred mano morje valovi,
spomine mi na dom budi,
na zlato sončno dobo cvetja,
na dneve upanja in petja,
ko vrl piščalke sem na paši,
vesele pesmi s ptički pel,
pil radost v domovini naši,
na zemlji pravi raj imel.

Mladost se zlila v večnost je,
tujina zdaj objema me;
ostali le so mi spomini,
ki sem nabral jih v domovini.
V spominih mojih, domovina,
kot lepa pravljica živiš,
trpljenje tvoje, bolečina
je tudi moj največji križ.

Odslej bom nosil križ s teboj
in ljubil, branil narod svoj;
kot cvet te varoval bom slane
in celil tvoje srčne rane.
Ko po trpljenju zažarela
ti nove dobe bo pomlad,
z menoj boš zmagoslavno pela,
Marlja, pesem naših trat.

Gregor Mali

VSEBINA JULIJSKE ŠTEVILKE

VSEBINA:	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Naslovna slika: Aljažev dom v Vratih s Triglavom	385	Oče velikih jezer (Janko)	420
Pomen duhovništva in redovništva v Cerkvi (Odar)	386	V Indiji molijo slovensko tro molitve	421
Evangelist (Silvin Sardenko)	395	Vsaj najmanj tudi v dejanju (L.L.C.M.)	422
Borba za osvoboditev (Škof dr. Gregorij Rožman)	396	Svetovni prvak	423
Ob stoletnici rojstva (Vodeb)	400	Poklicni nogometaš	424
Romanje gospoda Antona (Zemlak) ..	402	Starši in otroci (Pij XII.)	425
Zanimivo pismo (Odar)	404	Kako priljubiš otroku dom (Hanželič) ..	426
Dan (Budnik)	408	Ustnice so suhe (Srebrnič)	431
Papeške smernice za gradnjo Cerkve (Sodja CM)	410	Žena in javnost (Ahčin)	432
Kitajski misijonarji vztrajajo in delajo (Prebil CM)	414	V boju s fanti na vasi (Kk)	434
Kratek pogled v Baragovo življenje (M. B.)	417	Mama pripoveduje o svetem letu (Mali) ..	436
Premišljevanje (Igor)	419	Nosite Boga v svojem srcu (M.)	437
		Otroški poljub (Mernik)	438
		Deset vprašanj	438
		Šola mladih ugankarjev (Radoš)	439
		Iz zasužnjene domovine	440
		Med rejaki v svobodi	441
		Naši bogoslovci na počitnicah (—Ž—) ..	442
		Moj križ (Mali)	447

VSEM CENJENIM NAROČNIKOM

To in naslednje številke DŽ pošljemo samo tistim naročnikom v Argentini, ki imajo poravnano (ali na kak drug način urejeno) naročnino vsaj za prvo polletje 1950.

Julijsko številko bomo zamudnikom poslali, kakor hitro nam nakažejo vsaj polletno naročnino!

Kdor pa do 20. julija svoje naročnine še vedno ne bo imel urejene, ga bomo morali črtati iz seznama naročnikov.

Tisti, ki ste za prvo polletje že plačali, in vsi izven Argentine bivajoči naročniki ste lepo naprošeni, da plačate še preostalo naročnino čim prej.

Vse pa prosimo, da prispevajo kaj v Tiskovni sklad "Duh. življenja". Tisk se je z mesecem junijem podražil za najmanj 30 odstotkov. Naročnina sicer ne bo zvišana. A če hočemo "zvoziti" do konca leta, potrebujemo pomoči velikodušnih naročnikov. Prispevajte v Tiskovni sklad DŽ!

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. — Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: Za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 300 čilskih pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.

ARGENTINO
CORREO
Suc. 19

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560